

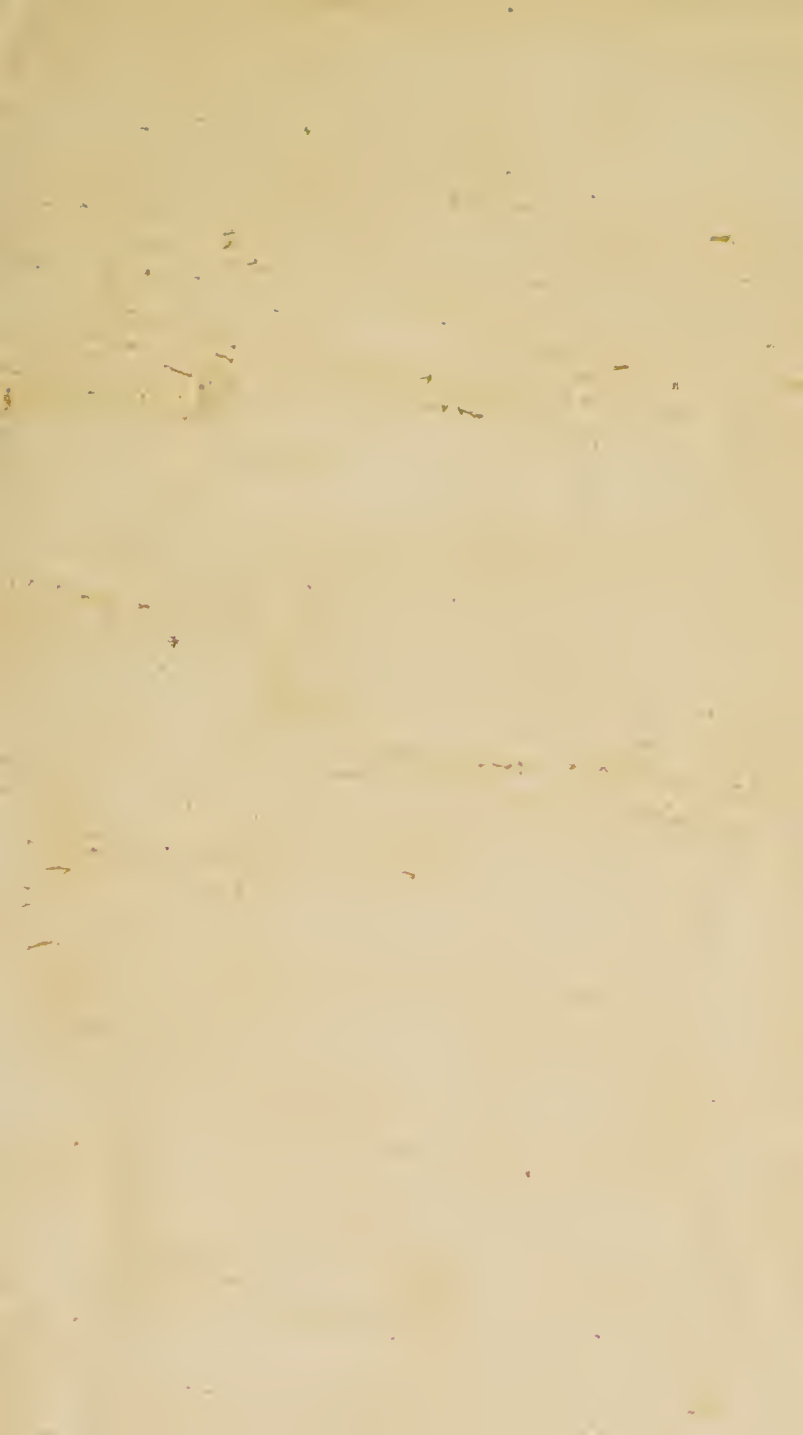


25/



Digitized by the Internet Archive  
in 2020 with funding from  
Getty Research Institute







Arnaldi de Villanova,

PHILOSOPHI, MEDICI ET  
CHYMICI EXCELLENTISSIMI,  
OMNIA, QUÆ EXSTANT,  
OPERA CHYMICA:

videlicet,

Theſaurus Theſaurorum: ſeu  
Roſarius Philoſophorum: ac omnium  
ſecretorum maximum ſecretum.

Lumen Nouum.

Floſ florum, &

Speculum Alchimix.

QUIBUS NIMIRUM ARTIS HVIVS  
myſteria etiam ſecretiſſima, luculenter enodantur,  
& quàm maxima licet, & poteſt fieri per ſpi-  
ritualem explicantur.

NUNC PRIMUM ITA CONIUNCTIM  
edita, opera & impenſis,

HIERONYMI MEGISERI,


Co. P. Caſarei, & Archid. Au-  
ſtriæ Hiſtoriographo.

FRANCOFVRTI,

Typis Ioachimi Bratheringij. Anno 1603.







# ARNALDI DE VILLA NOVA,

*THESAURVS THESAVRORVM,  
ET ROSARIVS PHILOSOPHORVM,  
ac omnium secretorum maximũ secretum,  
de verissima compositione naturalis Philo-  
sophia, quã omne diminutum reduce-  
tur ad solificum, & lunifi-  
cum verum.*

## PROOEMIUM.

**I**STE liber vocatur Rosarius, eò quòd ex libris Philosophorum abbreviatus est, in quo, Deo teste, nihil occultum, nihil deuium, nihil diminutum est: sed quicquid est necessariũ ad nostri operis complementum, est in ipso. Diuiditur autem iste liber in Theoricam, & Practicam: & in diuersa etiam diuiditur capitula. Quippe quia iustum, vt de naturali & sublimiori rerũ processu non pigeat, qui de eorum sublimiori

effectu tractare voluerit. Tunc enim simplicium naturæ beatæ, & naturali calle procedit intentio, cum & ipsius studij precium securiùs spectet, & ad arcanam rationis seriem in illo declinare paratus est. Nullus negligat sualem, & præcipuam totius Philosophiæ matrem ab editis effodere, quæ hominẽ ornat moribus, & ditat beneficiis, auxiliatur pauperi, & etiam corpus incolume seruat, & præbet etiam sanitatem. Qui enim in legẽdis libris deses extiterit, in præparandis rebus promptus esse non poterit: liber namq; librum aperit, & sermo sermonem explicat: quia quod in vno, est diminutum, in alio est completum. Non, enim potest in practica bene assuescere, cuius mæs in Theorica renuit desudare: quoniã procedit ad practicam, non secus atque asinus ad cœnam, ignorans quomodo, & ad quid porrigat rostrum & os. Istum autem librum nominavi Rosarium, eò quòd ipsum abbreviaui ex libris Philosophorum, quantum potui meliùs, & in diuersa diuisi capitula. In ista arte duo sunt libri, quos ponam in capitula per ordinem.

Commẽdatio Alchimix.

Theoria praxin pcedat.

Quare Rosariũ appellãrit.

### CAPITA I. LIBRI.

*De modo generationis metallorum, c. r.*

*Quòd*

*Quòd argentũ viuum est medicina metal-  
lorum, c. 2.*

*Quòd sulfur extraneũ, siue vulgi, est causa  
imperfectionis metallorum, c. 3.*

*Quòd solũ argentum viuum est perfectio  
metallorum, c. 4.*

*Quòd arg. viuum cõtinet in se sulfur suum,  
cap. 5.*

*Quòd vnus est lapis Philosophorum, c. 6.*

*Ex quib. extrahatur lapis Philosophorũ, c. 7.*

*Quòd difficile est opus nostrũ, in prima me-  
tallorum materia, c. 8.*

*Quid sit opus primum Philosophicum, c. 9.*

*Quid sit lapis, & quo indigeat, c. 10.*

### CAPVT I.

#### *De modo generationis metallorum.*

**V**TRVM naturâ omnia liquabilia sint naturaliter ex argenti vini & sulfuris substantia? Eò quòd proprium est argenti vini, quòd coagulatur ex calore, siue vapore sulfuris: quoniam omne siccum naturaliter ebibit suum humidum. Vapore ergò sulfuris argentum viuum coagulatum est, ex sua substantia terrea, subtili, aërea, & digesta: admistione prima sibi vnita, actione caloris postea cleuata, decocta, & digesta,

Arg. viuum  
coagula-  
tur calore  
sulfuris.

## ROSARIUS

Arg. viuū  
ē quibus  
composi-  
tum.

donec habeat vim sulfuream coagulandi  
 argentum. Argentum verò viuum in pri-  
 ma sui radice est compositum ex terra alba,  
 nimium subtili, sulfurea, cum aqua clara,  
 fortiter admista, donec fiat substantia v-  
 na, non quiescens in superficie plana. Est  
 enim homogeneous in natura, quoniam  
 aut remanet totum in igne fixum, aut to-  
 tum ex eo volat in fumum, cum sit incom-  
 bustibile & aereum. Et hoc est signum per-  
 fectionis, & ideò cum postea in terra sul-  
 furea decurrit, calefactum superius ascen-  
 dit: quoniam de sua natura est, vt per ca-  
 lorem sublimetur, verumtamen continua  
 sublimatione nimium depuratur, decoqui-  
 tur, & inspissatur, ac in sulfur album & ru-  
 beum gradatim congelatur per argentum  
 viuum illius sublimati, inceratum caloris  
 actione, donec vix in millibus annorum,  
 successivè, opere naturæ in metallum con-  
 gelatur perfectum. Et hoc quidem in vasis  
 mineralibus, ipsa natura mediante, opera-  
 tur metalla. In istis ergo operibus naturam  
 imitari oportet, quicumque velit per-  
 ficere medicinam imperfecto-  
 rum perfectio-  
 rem.

## CAPVT II.

*Quòd argentum viuum est medicina  
omnium metallorum.*

**D**icit Aristoteles, quòd argētum viuum est elementum omnium liquabilium: quoniam omnia liquabilia, cū ligantur, in eo cōuertuntur, & admiscetur cum ipsis, quia est de substantia eorum: licet ista corpora differant in compositione sua, ab argento viuo, eomodo, quo ipsum fuit purum, vel impurum à sulfure immundo, sibi extraneo. Fit enim argentum viuum ex vero sulfure non vrente. Nam, vt dixit philosophus, sulfur album non vrens, congelat Mercurium in bonā Lunam. Et illud est res optima, quam suscipere possunt, qui alchimiam operantur, & conuertunt illud in argentū bonū. Si verò sulphur, purū, mundū, & optimum fuerit cū rubore clarū, & fuerit in eo vis igneitatatis sulfureæ nō vrentis, erit res optima, quā suscipere possunt Alchimiſta, vt ex eo faciāt Solē. Si enim fuerit argētum viuum bonæ substātię, & sulfur nō purum adurēs, conuertet ipsum arg. viuum in æs. Arg. etiam viuū, si fuerit petrosū, immundū, terreū, & sulfur non mundū, fiet ex eo ferrū: stannū verò videtur habere bonū arg. viuum, & purum; sulfur autem malum,

Arg. viuū  
elementum  
omnium  
liquabilium.

& non bene mixtum. Plumbum verò grossum argentum viuum, & malum, & ponderosum, & luteum: sulfur autem malum mali saporis, & fœtidi, ac virtutis debilis, vnde non bene coagulatur. Hæc de verbo ad verbum, sunt verba Aristotel. in 4. lib. Meteor. cui Philosopho naturali in omnib. est credendum, non fabulis, nec operibus mendacibus, ab operibus naturæ omnino extraneis. Nam qui credit mendaciis, secretum Philosophorum perdit.

## CAPVT III.

*Quòd sulfur extraneum, siue vulgi, est causa imperfectionis omnium metallorum.*

**N**Otate ergò verba, signate mysteria: quoniam tota veritas istius scientiæ etiam dictis Philosophorum est corripienda, eò quòd à vanitate relinquatur per ipsam duplicem corporis superfluitatem inesse: vnam quidem in profunditate argenti viui inclusam, in principio suæ mixtionis superuenientem: alteram verò extra naturam suæ naturæ, & corruptibilem, quarum ista cum labore tollitur. Altera verò nullo artificis ingenio tolli potest: quare sulfureitas adustibilis, calcinatione ignis tollitur, vel à corporibus

poribus deletur. Et illud ideò, quia argen-  
 tum viuum tenet, & ab adustione defendit  
 illud, quod suæ naturæ est: alterum respuit,  
 igni exponens, qui ipsum inficit. vnde est a-  
 micabile, & suæ naturæ placabile. Ipsum ar-  
 gentum viuum argento viuo magis adhæ-  
 ret, & eidem magis amicitur: post illud ve-  
 rò aurum, post illud argentum: ideò ex hoc  
 relinquitur, ipsa duo magis participare suã  
 naturam. Alia verò corpora nō habent tan-  
 tam conformitatem ad ipsum, quoniam in  
 se habent sulfur extraneum, terreum, im-  
 mundum & foetidum. Ideò & ipsa verè di-  
 cere possumus, quòd minùs participant na-  
 turam, quoniã sunt corrupta, foetida, adu-  
 stibilia. Hoc autem fit, quia sulfur quoquo  
 modo præparatur, per artificium, semper  
 comburit, & comburitur, & nigredinem in  
 omni opere præstat. Ideò etiam dicit Auic.  
 in magisterio nostro non intrat, quoniam  
 non est de argento viuo, vel de argenti viui  
 substantia, nec de perfectione eius, cum i-  
 ipsum semper inficiat, denigret & corrup-  
 pat. Relinquitur ergo, argentum viuum cor-  
 porum esse perfectissimū, & adustionis esse  
 saluatium, eò quod corpora illa omninò  
 comburuntur, quantò plus suam naturam  
 participant, & possident: vnde patet, quòd  
 multa quantitas argenti viui est causa per-

Arg. viuum  
 est corpo-  
 rum per-  
 fectissimū.

Sulphur  
duas in se  
habet cau-  
sas corru-  
ptionis.

fectionis in corporibus. Multa sulfureitas est causa corruptionis, id est, quòd quædam magis, quædam minus comburuntur, secundum examinationem ignis, ut illa quæ sunt pluris sulfureæ quãtitatis, cõtinentur magis: quæ verò minus, minus. Habet enim sulphur in se duas causas corruptionis, puta inflammabilẽ substantiã, & terream feculentam: quare per primam naturam stare facit, quoniã cõburit semper, & cõburitur, ac nigredinẽ in omni opere præstat. Per alteram verò neq; fusionẽ habet, neq; ingressionẽ, quoniã si fixum fuerit, prohibet fusionem, & ipsum nunquã figitur, nisi prius calcinetur: cùm verò calcinatur, nullo modo funditur in artificio, quoniam in terrenã substantiam redigitur.

#### CAPVT IV.

*Quòd solum argentum viuum est perfectio omnium metallorum.*

**H**Oc autem in arg. viuo minimè contingit, quoniam figitur absq; eo, quòd in terram vertatur, & similiter figitur conuersione eius in terrã. Nam per festinãtionem ad eius fixationẽ, quæ fit per præcipitationẽ, figitur, & in terram vertitur, & per successiuam iterata vice illius sublimationem, figitur similiter, & nõ vertitur in terrã: imò dat  
fusio-



fusionem metallicam. Et illud ideò est, quia viscosam, & densam habet substantiã, cuius signũ est cõstri&io illius cũ imbibitione, & commistione cũ rebus sui generis. Itaq; manifesta in illo viscositas illius propter multã sui adhærentiã cõstat: densam autẽ illud habere substantiam manifestè videt monoculus, propter grauedinẽ sui põderis immẽsi: quoniam præpõderat auro, dum in sua fuerit natura. Est autẽ fortissimæ compositionis, & naturẽ vniformis: quia non separatur in partes, vt nullatenus se diuidi permittat. Quia aut cum tota sui substãtia in igne permanet stãs, aut ex igne recedit cum tota sui substantia. His ergo relinquitur, arg. viuum figi posse, sine ipsius humiditatis radicalis consumptione, & absq; illius in terram cõuersione. Et ideò notatur in eo causa perfectionis vera, quoniã ipsum solum ad fusionis perfectionẽ sufficit in vnoquoq; gradu, scilicet, cũ ignitione, & sine ignitione. Propter enim bonam partium adhærentiũ fortitudinẽ suã mistionis, si aliquo modo partes illius inspissentur per ignem, vltèrius nõ permittit se corrumpi, nec per ingressionẽ furiosæ flãmæ illud se in fumũ patitur euolare. Quoniam ratificationẽ sui non suffert propter sui densitatem & adustionis carentiam, quæ per sulfureitatem, quã nõ habet,

Arg. viuum  
auro præ-  
ponderat.

perficitur, hoc satis sufficienter probatum est superius. Sulfur, quod est terra sicca, grauis esse dicimus perfectiouis corruptiuum: quoniam si fixum fuerit, fusionem rectam impedit, vt patet in ferro, quod non funditur: quia sulfur fixum in se habere cognoscitur. Si verò fixum non fuerit, fusionem rectam impedit, vel anticipat: vel ab igne corrumpitur, comburitur, & euaporat, vt patet in plumbo, & aliis corporibus infirmis. Et ideò sulfur non est de virtute nostræ artis, neque de perfectione eius: quoniam perfectionem impedit in omnibus operibus suis, sed Mercurius viuis in omnibus suis operationibus est manifestè perfectissimum & probatissimum, quoniam adustionis est saluatiuum, effusionis effectiuum, cum figitur: & est tinctura rubedinis, vberimæ perfectionis, fulgidi splendoris: & nō recedit à commisto, donec est: & est amicabile, & pietatis placabile, ac medium coniungendi tincturas, quoniam miscetur per minima cum ipsis: & etiam in profundo naturaliter adhæret: quia est de natura ipsorū: veruntamen cum Sole & Luna miscetur faciliter, eò quòd ipsa magis suam naturam participant: attamen non submergetur, aliquid in eo, nisi Sol. Ex hoc itaque secretum elicias maximum, quòd Mercurius in se recipit,

Mercurij  
viuis præ-  
stantia in  
omnibus  
eius ope-  
rationib.

cipit,

capit, quod suæ naturæ fuerit, & alienum re-  
 spuit, eò quòd sua natura gaudet magis, quàm  
 extranea. Ex hoc enim manifestè relucet,  
 corpora maioris esse perfectionis, quæ plus  
 Mercurij sunt continentia, & quæ minùs,  
 minoris. Laudetur ergò omnium opifex glo-  
 riosus & benedictus, causator optimus, &  
 altissimus, qui ex vili creauit preciosum, vt  
 cum mineralibus maximè in natura teneat  
 symbolum, & dedit illi substantiam, & sub-  
 stantiæ proprietatem, quam contingit vllã  
 minimè ex rebus in natura possidere: quo-  
 niam ipsum solùm est, quod ignem superat,  
 & ab igne non superatur: sed in eo amicabi-  
 liter quiescens gaudet. Ipsum namque so-  
 lum, cum sit metallicum, continet in se to-  
 tum, quo indigemus in nostro Magisterio,  
 quoniam omnia alia cum sint combustibili-  
 a, igni cedunt, & in fauillam abeunt.

Merc. in se  
 recipit que  
 suæ natu-  
 ræ sunt, a-  
 liena re-  
 spuit.

Arg. viuum  
 solum est  
 quod ignem  
 superat.

## CAPVT V.

*Quòd argentum viuum contineat in se  
 sulfur suum.*

**M**anifestum est igitur, quòd argentum  
 viuum continet in se sulfur suum bo-  
 num, fixum, quo coagulatur in aurum, &  
 argentum, secundum diuersum disponen-  
 di modum. Nam secundum Philosophum,  
 argentum viuum, & si fuerit purum, coa-  
 gulabit

gulabit illud vis sulfuris albi non vrentis in  
 argentum. Et illud est res optima, vt per ar-  
 tificium Alchimiſtæ faciunt elixir ad argen-  
 tum. Si verò sulfur fuerit optimū cum ru-  
 bore clarū, & fuerit in eo vis igneitat̄is, ſim-  
 pliciter nō vrentis, erit res optima, vt ex eo  
 fiat elixir ad aurum. Et bene tradidit Philo-  
 ſophus, primò sulfur album ad argentum,  
 & poſtea rubeum ad aurum: quia non po-  
 teſt fieri aurum, niſi prius fuerit argentum:  
 quoniā non eſt tranſitus de extremo ad ex-  
 tremum, niſi per medium. Non ergo poteſt  
 fieri tranſitus de nigro, ad perfectum citri-  
 num, niſi fuerit primò album, quoniam ci-  
 trinum ex multo albo & paruiſſimo rubeo  
 eſt compositum. Nec poteſt fieri etiā de ci-  
 trino tranſitus ad album, niſi primò fuerit  
 nigrum, quoniā non poteſt aurum fieri ar-  
 gentum, niſi primò fuerit deſtructū & cor-  
 ruptum, & nigrum, quia quod eſt melius,  
 non poteſt fieri deterius, niſi per ſui corrup-  
 tionē. Nam generatio vnius eſt corruptio  
 alterius: ideò, qui ſcit aurum conuertere in  
 argentum, ſcit & argentum conuertere in  
 aurum: quoniam sulfur nō vrens album, ad  
 argentum poteſt fieri per maiorē digeſtio-  
 nem sulfur rubeum ad aurum: quoniam ci-  
 trigatio nil aliud eſt, quàm completa dige-  
 ſtio, nec albedo aliud eſt, quàm nigredinis  
 abla-

Nō poteſt  
 fieri aurū,  
 niſi prius  
 fuerit ar-  
 gentum.

ablatio: calor namq; agens in humido efficit primò nigredinem, & agēs in sicco operatur albedinem, & in albo citrinitatem: & hoc quidem in calcinatione plumbi attēdi potest, quod conuertitur in cinerem nigrū, postea in album, deinde in nimum citrinū, vel rubeum. Sic sulfur album, vel rubeum habetur ex vna metallorum materia ad plenum depurata, modo tamen diuerso digesta, & decocta. Idcirco dicit Philosophus, quòd omni argēto inest sulfur album, sicut omni auro inest sulfur rubeum, sed tale sulfur non inuenitur super terram, vt dicit Auic. nisi quod in istis duobus corporib. existit. Et ideo ista duo corpora subtiliter præparemus, vt sulfur & arg. viuum, de illa materia habeamus super terram, de qua aurum & argentū efficiebatur sub terra: ipsa namq; corpora lucentia sunt, quibus insunt radij tingentes cætera corpora albedine, & rubedine vera, secundum quod ipsa fuerūt præparata. Nam per nostrum magisterium corpus perfectum iuuat, & imperfectum perficit sine admistione alterius rei extraneæ. Aurum itaq; cū sit preciosum, omnibus metallis est tinctura rubedinis tingens, & transformans omne corpus. Argentum verò est tinctura albedinis perfecta ablatione, tingēs cætera corpora. Cū illis nāq; corporibus,

ribus, scilicet, Sole & Luna miscetur Mercurius, figitur per ipsa maximo ingenio, & minimè peruenit ad artificè duræ ceruicis.

## CAPVT VI.

*Quod vnus est lapis Philosophorum.*

**O**portet igitur inquisitorem huius sciētiæ constantis voluntatis esse in opere. Nemo hoc modo illud præsumat attendere, quoniam in rerum multitudine ars nostra non perficitur: vna enim est. Est enim lapis vnus, vna medicina, cui nil extranei additur, nec diminuitur, nisi quòd superflua remouentur. Omne enim sulfur linternum: id est, vulgare, vel butyram argentum viuū est extraneum, eò quòd sui ipsius est destructiuum, vel corruptiuum: contra verò illud non est extraneum, in quo habet ipsum conuerti per magisterium nostrum, scilicet in aurū & argentum: nihil ergò cōuenit rei, nisi quod est ei propinquus ex sui natura. Nō enim generatur ex homine, nisi homo, neque ex aliis animalibus, nisi similia sibi: quoniam vnumquodque quod generatur, sibi simile consequitur. Vera igitur vtamur natura, quoniam non emendatur, nisi in sua natura, cui nihil alienum iungitur. Nolite ergo introducere, nec puluerē, nec aquam, nec vllam rem. Quippe quia di-  
uersæ

uersæ naturæ lapidem nostrum non emendant, nec intrat in eo, quòd non sit ortum ab eo: quoniam si aliqua extranea sibi apponantur, statim corrumpitur, & non fit ex eo quod fieri quæritur. Ex rebus ergo corporalibus maximè conuenientibus in natura, necessariò est medicinam colligere: vnde oportet, quòd ipsa medicina illis in natura conueniat, & eis in profundo maximè cohæreat. Ita, quòd diminutú perficere compleat, & etiam quòd Mercurius per minima ante illius fugam misceatur: sed nullú corpus in sua natura manens Mercurius coagulat, nec ei firmiter adhæret: nec etiam ipse Mercur. per se medetur infirmis corporib. quoniam in examinatione separatur ab eis. Nam grossa simplicibus & simplicia grossis minùs bene conueniunt. Subtilioris ergo substantiæ, & liquidioris fusionis necesse est illam medicinam esse, quàm ipsa corpora, & fixationis ac retentionis, quàm sit argentum viuum in sua natura.

## CAPVT VII.

*Ex quibus extrahatur lapis Philosophicus.*

QVæri ergo non immeritò potest, vnde hæc nostra maximè possit elici medicina. Quibus respondentes dicimus, quòd in quibus est, ex illis dicitur. Est autem tara

In quibus  
sit lapis  
Philoso-  
phicus,

in corporibus, quàm etiam in argento viuo  
secundùm naturam, cùm vnus sint reperta  
naturæ. Sed in corporibus quidem diffici-  
lius, in ipso verò Mercurio viuo propin-  
quius, non autem perfectius. Et illud idè,  
quia non est corpus dignius Sole, aut pu-  
rius, aut eius vmbra, scilicet Luna: sine qui-  
bus nullum argentum viuum generatur  
tingens. Qui verò absque isto argento tin-  
gere nititur, cæcus procedit ad practicam,  
sicut asinus ad cœnam: nunc aurum aureum,  
argentum argenteum tribuit colorem. Qui  
ergo argentum viuum, cum Sole & Luna  
tingere nouit, venit ad arcanum, quod di-  
citur sulfur album optimum ad argentum,  
quod cùm rubeum efficitur, erit sulfur o-  
ptimum ad aurum. Ab illis igitur corpori-  
bus extrahitur sulfur nimium album, & ru-  
beum, cùm in ipsis sit purissima sulfuris sub-  
stantia, ingenio naturæ summè depurata;  
quod secundùm Albertum clarius est, &  
subtilius: quia in depuratione ipsius est ars  
debilior naturæ, nec consequitur eam, licet  
multum labore. Pater enim eius Sol, Luna  
mater est: quia ex illis corporibus cum suo  
sulfure, vel arsenico præparato nostra eli-  
citur medicina: ex corporibus similiter So-  
lis elici potest ipsa. Ex solo autem argento  
viuo facilius, & propinquius, perfectiusq;  
inue-



inuenitur, cùm ipsum sit pater omnium isto-  
 rum luminarium & omnium liquabilium, Mercurius  
pater solis  
& Lunæ.  
 ab ipso, siquidem omnia fiunt, & ideo in ip-  
 sum omnia resoluuntur: quoniam natura  
 naturam amplectitur propriam amicabi-  
 lius, magisque gaudet cum ea, quam cum  
 extranea. In ipso nam est facilitas extra-  
 ctionis illius subtilis substantiæ, cùm iam in  
 actu habeat substantiam. Relinquitur ergo  
 medicinam nostram esse purissimam & sub-  
 tilissimam substantiam, quæ ex argenti viui  
 materia originem suam ducit, & ex illa crea-  
 ta est. Non est autem materia argenti viui in  
 sua natura, nec est in sua substantia tota, sed  
 fuit pars illius. Non autem, quæ est nunc,  
 cùm lapis noster factus est simpliciter ar-  
 gentum viuum, licet fuerit pars eius: quoni-  
 am ipsum illuminat, & ab adustione defen-  
 dit, & conseruat, quod est causa perfectio-  
 nis. Igitur cuiuscunque causa tantum gene-  
 rationis sit medicina, tam quidem in corpo-  
 ribus, quam in ipsius argenti viui substan-  
 tia, lapidis preciosi indagatur substantia.  
 Consulo tamen, quod non opereris, nisi cū  
 Mercurio & Sole ad Solem, & Mercurio &  
 Luna ad Lunam: quoniam totum be-  
 neficium huius artis consistit in ipsis tan-  
 tum.

## CAPVT VIII.

*Quòd impossibile sit lapidem perfici ex sola  
metallorum substantia, siue  
materia.*

**I**gitur si in prima naturæ materia, opus nostrum vellemus incipere, esset longissimum, & impossibile, & etiam magna, & quasi infinitæ requirerentur expensæ, ad hoc perficiendum. Et cum demum per difficillimum artificium lapis fuerit factus de natura metallorum, tamen opus Philosophicum, siue Physicum nondum est inceptum: quippe, quia est necessarium, quòd lapis Philosophorum elici possit de natura duorum corporum, antequam de eo fiat elixir completum. Quoniam est necessariû, quòd illud, quod est elixir, magis sit depuratum, & digestum, quàm autum vel argentum: eò quòd ipsum elixir habet conuerrere omnia imperfecta alia perfectione diminuta corpora in aurum, vel argêtum: quod ipsa minimè perficere possunt: quia si de perfectione sua alteri darent, ipsa imperfecta existerent: eò, quia non possunt tingere, nisi quantum se extendunt. Et ad hoc fiet operatio in lapide nostro, vt melioretur eius tinctura in eo plus, quam in sua natura:

tura: & vt fiat elixir iuxta sapientum allegoriam compositū ex speciebus limpidis, condimentum, antidotum, medicina, & purgamentum omnium corporum purgandorum, & transformandorum in solificum, & lunificum verum. Sed moderni operantes Error modernorū. finem credunt operis esse, cū incipiunt opus: quoniam tamen in tantum laborauerunt, quod opus eorum sit de natura metallorum, credunt compleuisse elixir perfectum. Sed quando faciunt projectionem, nihil ibi inueniunt, qui operari desistant, vbi incipere debuissent.

## CAPVT IX.

*Quid sit opus primum Philosophicum.*

**O**pus namq; Philosophorum est, dissoluerelapidem in suum Mercurium, vt in primam reducatur materiam: vnde Philosophus in 4. Meteor. huius artis sophisticos illudit Artifices alchimix, dicens: *Species transmutari non posse*: quod quidem similiter verum est, nisi vt *species ipsa* (vt postea subdit) *in primam suam materiam redigantur*: quæ quidem materia prima est argentū viuū, cū ipsum sit elementum omnium describibilem. Tunc enim in aliam formam, quam prius erant, bene permutantur: non quidem species, sed indiuidua specierum, quoniam ipsa Arg. viuū esse materiam primam & elementum omnium metallorū.

indiuidua actionibus sensibilibus sunt subiecta, eò quòd in se sunt corruptibilia. Species verò cùm sint vniuersales, actionibus sensibilibus non sunt subiectæ, & ideò non sunt in se corruptibiles. Species igitur argenti, quæ est argenteitas, non mutatur in speciem auri, quæ est aureitas, nec e converso: quia species verè permutari non possunt, sed indiuidua specierum bene permutantur, cùm in suam primam materiam rediguntur: quia cùm forma istius indiuidui fuerit corrupta vel illius, & in primam materiam resoluta, bene permutatur, & necessariò introducitur alia forma: quia corruptio vnius est introductio alterius. Et scias, quòd nulla materia potest ita destrui, quin sub aliqua maneat forma: vnde destructa vna forma, immediatè introducitur alia, ad hanc operationem, vel ad illam, disposita. Et ideò dicit Philosophus, indigestu, qui vis operari, quòd in solutione, & sublimatione duorum luminarium, primò labores: quia primus gradus operationis est, vt fiat argentum viuum ex ipsis. Notate ergò verba, signate mysteria, quoniam in hoc opere declaratur, quis sit lapis, cùm principium sui operis sit dissolutio ipsius. Oportet igitur sublimare, figere & calcinare ipsum, vt sic demum soluatur in argètum viuum, quod Philosophis est contrarium: vnde etiam dicunt Philoso-

Nulla materia potest ita corrumpi, quin sub aliqua maneat forma.

phi, nisi corpora fiant incorporea, siue non corpora, vel volatilia, & econuerso, nihil operamini. Verum ergo principium nostri operis est dissolutio lapidis, quia corpora soluta in naturam primam spirituum sunt redacta, nisi quia magis sunt fixa, quia spiritus sublimantur cum eo. Nam solutio corporis fit cum congelatione spiritus, & congelatio spiritus est cum solutione corporis: tunc enim miscetur corpus cum spiritibus, vel spiritu, & fit vnum corpus cum eis, vel cum eo: & nunquam separantur: sicut nec aqua mista cum aqua: quoniam omnia tunc ad suam naturam homogeneam primam sunt redacta. Prima verò homogeneitas metallorum est argentum viuū, cum ergò in ipsa homogeneitate soluentur, simul coniunguntur, & nunquã separantur: quoniam tunc vtrunq; agit in suū socium sibi similem. Et idè dicit Aristoteles, quòd alchimistæ, corpora metallorū verè transmutare non possunt, nisi prius ipsa redigantur ad suā primam materiam: tunc enim in aliam formā, quàm prius erant, bene rediguntur. Quoniã contra hoc non stat ratio, quippe quia de structa vna forma, immediatè introduciuntur alia, vt patet ex operibus rusticorum, qui de lapidib. faciunt calcē, & de cinerib. vitrū. Sic & multò fortiùs potest sapiēs studio suo per magisteriū naturale, seu artificiū nostrū ista corpora corrumpere, & illis nouā formam ia-

Dissolutio lapidis verum principium operis chymici.

Quo pacto Alchimistæ possint transmutare corpora metallorum.

producere: quia intentio nostræ operationis non est aliud, nisi quod eliciatur, & eligatur purissima substantia Mercurij in istis corporibus, quoniam elixir consistit in illis tantum, & non in aliis.

## CAPVT X.

*Quid sit lapis, & quo indigeat in operatione, ut sit elixir completum.*

Extrema  
lapidis  
Philos.

**H**ic igitur est lapis noster famosus, quia non fit transitus de extremo ad extremum, nisi per medium. Extrema autem nostri lapidis in primo latere est arg. viuum: in secundo verò est elixir completum: medianaque istorum aliqua aliis sunt magis depurata, decocta, & digesta: & illa sunt meliora, & operi propinquiora, quod te, charissime, ignorare non credo, sed bene scire: non ergo ob hoc erres: quoniam si seminauerit homo hæc, & metet. Nam semen suo semini correspondet, & omne arbutum proprium affert fructum, iuxta genus suum. Natura quidem est sapiens, semper perfici appetens, quoniam in se semper continet incrementum suum: idcirco dicit Auic. *Nisi aurum & argentum viderem, pro certo dicerem, quod alchimia non est vera ars.* Igitur quamuis lapis noster hic tam in se tincturam naturaliter cõueat, quàm in corpore tenui creatus

tus à quocunq; per se motum non haberet, vt sit elixir còpletum, nisi moueatur arte & operatione. Et idcò artes diuersæ à diuersis Philosophis sunt inuentæ, vt compleatur per artificium, quod à natura est relictū incompletum: quoniam natura prona est ad sui perfectionem. Prudēter ergò, & non casualiter operare, & scias naturas lapidis & fortitudines: & quis lapis cuius lapidis sit amicus, vel inimicus, vide vt agnoscas, q̄ ipse fecerit. Et antequam facias grossum, fac gracile, ponderosum alleuia, asperum lenifica, durum mollifica, amarum dulcifica, & habebis totum magisteriū. Scias ergo, quòd suarū operationū aliæ medicinæ auri sunt, quibus conuenit participare argento in aliquibus, & in aliquibus diuersificare, quoniam in principio suæ operationis opus auri & argenti per omnia conuenit: in modo verò fermentationis disconueniunt, quoniam fermentum operis argenti, argentum est. Fac ergo vnāquamque speciem cum sua specie, & vnumquodq; genus in suo genere: quoniam opus albi ad albificandum & opus rubei ad rubificandum. Non ergo misceas opus vnus lapidis, cum opere alterius lapidis: quoniam vehementer errares, si secus faceres. Alia quippe corpora possibile est, quod operentur, sed non erunt bo-

na, sicut illa: quippe quia medicinam, quam non habent, dare non possunt: impossibile siquidem est, non fixum figere, & immundū mundare, quia non inuenitur in re, quod in ea non fuerit antea, nec aliquis dare potest, quod non habet. Quare licet uti possis, vel indiges tu, cū non possis habere in istis illud, quod est maioris temperantiæ, & minoris facis, si indigueris vsu eorum, oportet primò, vt conuertas ea in similitudinē duorum corporum perfectorum, quod nunquā fiet, nisi Sol & Luna in vno corpore coniuncta proiciantur de super ipsa. Quippe quia Mercurius cū sit de sua natura cōuersiuus, fit vnum quodq; cum singulis, quos amplectitur ex planetis. Si iungatur cum plumbo, plumbum erit: si cum ferro, ferrum erit: & si cum aliis corporibus, erit consimile eis. Si autem cum istis duobus iungatur radiis, fit elixir perfectum. Non ergò operandum est, nisi de ista nobili materia, quia nō fiunt res aliqua ratione, nisi secundū eorum naturam. Quicumque ergò quærit à natura, quod in ipsa non est, fatuitas est, & perditio laboris. Non comedas de filio, cuius mater menstruum patitur, quem si comedis, leprosus eris & tu, & opus tuum; sed frustum comede de carne pingui, & habebis aurum & argentum, quantum volueris. Et nō quæras à natura,



tura, quod in ipsa non est: quoniã fatigares animam tuam in vanũ. Hęc extracta sunt à Morieno Doctore, veraciquè Philosopho. Nihil reputans inde lucrum, si ita benefaces, sed benefacias vnguentum de sulfure, & blanqueto: quoniam res, cuius caput est rubẽũ, pedes albi, oculi verò nigri, est magisteriũ. Intellige quod dico, quoniã omnia verè sunt verissima, qualia nunquam Philosophus aliquis tradidit meliora.

Morienus  
scripsit  
Dialogum  
chymicũ  
ad Regem  
Kalid.

## LIBER II.

## CAP. lib. II.

- De inuestigatione pfecta lapidis Physici. c. 1.*  
*De lapidis regimine. c. 2.*  
*Quomodo depuretur Mercurius, c. 3.*  
*De lapidis inhumatione. c. 4.*  
*De Recapitulatione primi regiminis. c. 5.*  
*De secundo regimine, quod est abluere. c. 6.*  
*De diuisione lapidis p quatuor elementa. c. 7.*  
*De Ablutione aquæ. c. 8.*  
*De Ablutione aëris. c. 9.*  
*Quomodo ab omni re extrahatur oleũ. c. 10.*  
*Quæ differentia sit inter aquam & oleum.*  
 cap. 11.  
*De Ablutione ignis & terræ. c. 12.*  
*De causa Ablutionis, secundum Platonẽ. c. 13.*  
 De

- De tertio Regimine, quod est reducere, c. 14.  
 De modo reducendi aquam super terrã, c. 15.  
 De modo sublimandi & albificandi terram,  
 cap. 16.  
 Quomodo sulfur album, fiat rubeum, c. 17.  
 De Recapitulatione tertij regiminis, c. 18.  
 De quarto Regimine, quod est figere, & quòd  
 fermentum album fixum sit necessarium  
 ad figendum, c. 19.  
 Quòd pondus fermēti debeat excēdere pon-  
 dus sulfuris, vel esse æquale, c. 20.  
 Quæ sint utilitates Magisteriorum, c. 21.  
 Quomodo debeamus seruare quantitatem  
 vniuscuiusq;, c. 22.  
 Quomodo elementa sint corrigenda, & quo-  
 modo acquiratur fusio medicinae, c. 23.  
 De ponderibus obseruandis in fixatione, c. 24.  
 De fixatione Elixiris in compositione ad albū,  
 cap. 25.  
 De reductione æris super elixir album, c. 26.  
 De iteratione Elixiris albi, c. 27.  
 De compositione Elixiris rubei c. 28.  
 De multiplicatione Medicinarum, c. 29.  
 Quomodo intelligatur, solutionem & subli-  
 mationem fieri, c. 30.

*De modo faciendi proiectionem, c. 31.*

*De recapitulatione totius Magisterij, c. 32.*

CAPVT I.

*De inuestigatione perfecta lapidis Physici.*

**M**ANIFESTVM est ergò operationem medicinæ, esse operationem naturæ, ipsamq; medicinam esse eandem naturam, eò quòd ipsa medicina solùm est composita ex natura. Certum quippe est, omnem rem esse de eo, in quod resoluitur: nam gelu cõuertitur in aquam, calore mediante. Clarum est ergo aquã ipsam priùs fuisse, quàm ipsum gelu: sic omnis lapis noster resoluitur in arg. viuum, per magisterium nostrum: ergo priùs ipse fuit arg. viuum. Modus autem conuertèdi ipsum in arg. viuum, est conuersio naturarum in suam primam radicem. Naturam namque conuertere, est elementa circulariter rotare: sunt autem elementa de aptitudine sua ad inuicem conuersiua, & ideò generàtur, corrumpuntur, & ad inuicem alterantur. Conuerte ergo elementa, & quod quæris, inuenies: quia nostra operatio non est, nisi naturarum mutatio, & eorum elementorum frigidi cum calido, & humidi cum sicco amicabile cõmissio: verumtamen non conuertitur siccum in hu-

De cõuersione elementorum ad inuicẽ.

in humidum, nisi prius fuerit frigidum, id est aqua, nec frigidum conuertitur in calidum, nisi prius fuerit humidum: namq; transitus non fit ab extremis, nisi per medium. Terra non conuertitur in aërem, nisi prius vertatur in aquam. Aer quippe & aqua sunt elementa media. Ignis & terra sunt elementa extrema: aër verò est iuxta ignem, sicut terra iuxta aquam, & ideò aqua contrariatur igni, & terra aëri, quia aqua frigida est, & humida: ignis calidus & siccus, terra verò frigida & sicca: aër autē calidus & humidus est, & sic aqua & aër conueniunt in humiditate, ignis & terra in siccitate conueniunt. Et ideò vnū in aliud cōuertitur, & similiter ad inuicem: ideò immediatè conuertuntur, ac tardiùs ab inuicem separantur. Econtra autem aër & terra, ignis & aqua ad inuicem non conuertuntur, nisi ignis in aërem, & terra in aquam prius conuertantur. Si ergo siccum conuertitur in frigidum, & frigidum in humidum, ac humidum in calidum, & calidum in siccum, tunc habebis totum Magisteriū. Modi verò regiminis ad inuicem conuertētes sunt 4. principales: scil. soluere, abluere, reducere, & figere. Soluere grossum in simplicum, & subtiliare, abluere obscurum in lucidum, reducere humidum in siccum, figere volatile supra corpus fixum, soluere est diuidere

Quatuor  
principales  
modi regi-  
minis cō-  
uertentes  
ad inuicē.

Soluere.

uidere

uidere corpora, & materiam, vel naturam primam facere. Abluere est inhumare, destillare, & calcinare. Reducere est incerare, impinguare, vel impregnare, subtiliare, figere, & desponsare, resoluerè, & coagulare: per primum mutatur natura interiùs, per secundum exteriùs, per tertium superiùs, per quartum inferiùs.

Abluere.

Reducere.

Fige.

## CAPVT II.

*De primo Lapidis regimine, quod est dissoluere.*

**L**apidem siccum grossum dissoluere in arg. viuum, vt in suam reducatur matériã primam, solùm fit per arg. viuum, eò quòd ipsum solùm habet Solem & Lunam ad suã naturam, vel materiam primam redigere. Sed quia arg. viuum habet in se fæculentiã terream, & adustibilem absq; inflammatione, & aqueitatis substantiam, necesse est superflua demere, & absentia implere, vel supplere, si plenam medicinã volumus facere, vel trahere. Terrenã autẽ fæculentiã oportet omninò p sublimationẽ demere, ne humidũ in projectione creet calorẽ & aqueitatẽ pfius: simili modo fugitiuã oportet, quo ad medicinam illius substantiã saluare, de cuius proprie-

proprietas est mūdare, & ab adustione defendere, & etiam figere, ac fixum facere. Ideoq̄ue contingit ex ipsius medicinæ diuersitate, secundū eius diuersam depurationem, quandoque creari Saturnum ex illa, quandoque Iouem, quandoq̄ue Lotonem, quandoq; Venerem, quandoq; verò Martem; quod ex impuritate necesse est euenire vel accidere.

## CAPVT III.

*Quomodo depuretur Mercurius, & purgetur.*

**I**Ngenium igitur ipsius terreæ substantiæ superflue remotionis est ipsum semel, vel bis sublimare à vitro & sale, donec ipsius albissima sumatur substantia. Cū verò albissima ascenderit, proiice in feruenti aqua, donec redeat in arg. viuum: post tolle ab eo aquam & operare cum eo: quoniam non est bonū operari cum ipso, nisi prius hoc modo purgetur. Vnde dicit Auic. primū quàm facere incipere, est vt sublimetur Mercurius, postea solue eum, vt redeat in primam materiam suam, & sublima totum. Tunc in hoc Mercurio mundo mitte corpora munda, æquali lance librata. Veruntamen non misceas corpus album cum rubeo, nec rubeum

beum cum albo, sed vnum quodq; seorsim  
dissolues in partem, quoniam aqua alba est  
ad albificandum, aqua rubea ad rubifican-  
dum. Non ergo misceas aquam vnius lapi-  
dis, cum aqua alterius, aut cum alio lapide:  
quoniam vehementer errares & excæcabe-  
ris, si secùs feceris. Abhinc vice post vicem,  
contere, & imbibe, & coque in balneo Ma-  
riæ: pòst destilla per filtrum, quousq; tran-  
seat ipsum: collige tamen ad partem super-  
eminens nigrum: quoniam illud est oleum,  
ac verum dissolutionis signum: quia quod  
est solutum, peruenit ad sublimitatis finem,  
vnde separatur ab inferioribus, ascendens  
fursum, & petens altiora loca, vt corpus au-  
reum. Custodi autem ipsum cautè, ne euo-  
let in fumum, & quod facis in albo, facias  
in rubeo: quoniam hæc medicina in essentia  
est vna, & in modo agendi similiter vna est:  
tamen in rubea additamentum citrini calori-  
s, quia sulfuris fixi substantia mundiss. effi-  
citur. Differentia tamen est inter Solarem  
& Lunarem medicinam, eò quòd hæc qui-  
dem illud continet, illa verò non: quoniam  
indiget mundissimo sulfure albo, sicut hæc  
indiget rubeo. Sufficiunt hæc duo corpora  
eò, quòd assimilantur quæsito, vel illi quòd  
quæris: sed indiges, quòd in solutione, sub-  
limatio-

limatione & subtiliatione eorum labores: Sunt enim fortia, & indigent præparatione longa; & operatione continua, vt primò calcinentur, & postea soluantur: quoniam cum calcinata fuerint, facilius soluantur, eò quòd calor ignis penetrans partes corporis, facit aquam ingredi post ipsum; & sic est magis solutionis susceptiuum, verumtamen si calcinaueris corpus grossum, quod etiam dissolutiuum est, pone ad partem, & quod remanet in filtrum accipias, cautè ipsum, ne perdat in fumum, & pereat magisterium. Ideirco cum istud graue sit perficere & difficile, expedit corpora grossa solvere per aquam solum: id est, per argentum viuum sine calcinatione: quoniam istud est securius, licet in operatione sit tardius. Esto ergò longanimus, & non festinanter extrahas tincturam, nec festinanter, aut velociter quæras perficere: quia

Primus error in Alchimia, Festinatio.

primus error in hac arte est festinatio: quia comburit omnia & ad remotum perducit: nam ignem si multum feceris, in principio mistionis eius eueniet intincturis detrimentum, quoniam comburuntur medicinæ per nimias caliditates: Vnde versus:

*Dissipa rem captam prius per partem satis aptam,*

*Leuiter*



*Leuiter extractam, sic massam contere factam;*

*Hæc non festinè, sed temporis ordine sine, Albumen vrinae, disponit membra ruina.*

Patienter igitur sustine, contere & coque, reitera & non tædeat te hoc ipsum reiterare; quia quæ imbibuntur, per aquam mollificantur. Et quantò magis teres, tantò magis mollificas, & quantò magis mollificas, tantò magis partes grossas subtilias, donec vniantur, & ab inuicem non diuidantur: quoniam spiritus cum corpore tunc inspissantur, & omnia, quæ impastantur, dissoluuntur: & impastatio fit cum nimia trituratione, & assatione. Nam per contritionem, & incerationem, ac assationem diuiduntur partes ligatæ viscositate aquæ, quæ viscositas est in corporibus. Corpora verò soluta ad naturam spiritus sunt redacta, & nunquam separantur: sicut nec aqua mista aquæ. Quippe quia naturalæ tatur, quoniam sponsus cum sponsa copulatur. Quæ non dissoluuntur, non habent partes subtiles, nisi mollifices: ideò, charissime, indiges, quòd in dissolutione lapidis labores, scilicet partes suas puriores disgregans ab ipsis, vt grauioribus partibus abiectis, opus cum leuioribus perficiatur.

*De inhumatione Lapidis.*

Mensis  
Philoso-  
phorum,  
dies 30.

**L** Apide autem dissoluto, accipe totum & pone super calorem temperatum, vt putrescat & digeratur melius; videlicet per mensem Philosophorum, id est, per 30. dies: quoniam adustio in animalibus per inhumationem tollitur, & decoctionem. Decoquas ergo completè, vt ebulliant omnia simul leui igne, & suam materiam primam redeant, & sint argentum viuum. Hoc autem habito, soluitur illa auctoritas Aristot. 4 Meteor. *Sciant Artifices Alchimista, species rerum transmutari non posse. Quod quidem verum est, nisi prius, vt subditur, in suam primam reducantur materiam, tunc autem in aliam formam, quam prius erant, benè permutantur, non quidem species, sed indiuidua specierum permutantur: quoniam sunt corruptibilia ipsa, & actionibus sensibilibus subiecta.* Materia namq; nullo modo potest destrui, quin semper maneat sub aliqua forma: vnde soluta prima corporis forma in Mercurio immediatè introducitur noua forma, corrupta ipsorum forma. Quæ quidem forma est in colore nigra, in odore fœtida, & in tactu subtilis, & discontinuata: & hoc est signum perfectæ dissolutionis corporû, quia calor agens in humido primò generat nigredinem,

gredinem, quæ quidem nigredo est caput corvi: sed est principium operis nostri, quod est dissoluere lapidem nostrum in Mercurium, vel in aquam Mercurialem: Modò habes primum regimen operis.

## CAPVT V.

*De Recapitulatione primi regiminis.*

**M**ODò dicam breuiter totum dissolutionis modum. Sublima ergò primò Mercurium; deinde soluas ipsum: hinc incorpora ipsum cum terra lota & igne, & pariter decoque, quousque redeant ad suam primam materiam. Et hoc ideò fit, vt habeamus sulfur & Mercurium de illa materia, de qua aurum & argentum efficiebantur subter terram: quia si verum sulfur fuerit & argentum viuum, bene possumus ex ipsis aurum & argentum facere. Hoc magisterium non est, nisi pro diuitibus, & pro mundi alioribus, & qui habet ipsum, habet thesaurũ empiternum. In ipso ergo tria sunt inquirenda puta subtile ingenium Artificis, opera manuum, & arbitrium: quod quidem requirit diuitias, sapientiam & libros.

Quomodo lapis dissoluetur.

Triarequiri ad hoc magisterium.

## CAPVT VI.

*De secundo regimine, quod est Abluere.*

Elementa  
lapidea &  
aquatica.

SECUNDUM autem lapidis regimen est, abluere nigrum, corruptum & foetidum, ut sit nimis lucidum, clarum, & à sordibus vacuum. Quod quidem fieri nullatenus conuenit, sine elementorum diuisione, & aquarum destillatione: & lapidis dissolutione, quia elementorum duo sunt lapidea, & duo aquatica. Lapidea autem sunt ignis & terra, quia sunt sicca; aquatica verò sunt aer & aqua, quia sunt humida. Ignis ergo comedit illud, quod in exterioribus existit quoniam comedit & vastat, & deuastat sordes aquarum per destillationem, & subtiliat eos per aeris leuificationem: comminuit etiam grossitudinem lapidis per calcinationem, & deuorat eorum sulfureitatis falsedinem. Et ideò lapis noster in quatuor elementa diuiditur, ut magis subtilietur, & ut magis à sordibus depuretur, & postea firmitus coniungatur. Sed nunquam aliquid fuit natum, vel crescens, nec animatum, nisi post putrefactionem: ideò putrescunt, ut magis digesta melius separentur. Quippe quia si putrefactum non fuerit, fundi non poterit, nec soluetur, & si solutum non fuerit, ad nihilum redigetur.

#### CAPVT VII.

*De diuisione Lapidis per quatuor elementa.*

Accipe

**A**ccipe ergò Lapidem sic corruptum, & diside ipsum per quatuor elementa per destillationem: primò, per lenem ignem æqualiter continuatum, & recipe suam aquam: deinde paulatim vigora ignē, donec recepit aërē igne mixtum. Quòd verò remanet in fundo combustū est terra nigra & sicca: & scio, qđ destillatio aquæ debet fieri in balneo medicinæ, eò quòd subtiliores lapidis partes sine calore ad naturā simplicis aqueitatis approximantes per eā destillabuntur. Aër verò & ignis per cineres destillatur, eò quòd per ipsos, cum ignitionē sustineāt, cōtingit calores & grossiores terreas partes sursum eleuari. Subtilior ergo separatio per aquā, cū non sustineat ignitionē meli⁹, quā per cineres elicitur. Isto ergò modo diuides quatuor elementa, eò quòd oportet extrahi aquā ex sua substantia humida, & nō ex alia, quod in eis est maior tinctura. De terra verò nō cures, cui⁹ sit substantiæ: dū tamen fuerit alba, & fixa substantiā. Terra desiccatur & figit. Aqua verò mundificatur, & abluat: Aër verò & ignis tingunt & fluere faciunt. Ideò oportet, quod sit aqua multa, & aër mult⁹: quoniam multitudo tincturæ tanta erit, quanta multitudo aëris erit. Studeas ergò, charissime, in omnib. operib. tuis Mercuriū supare in mistonē, vt satis habeas de aère: quoniā si p ipsū

Quomodo lapis in 4. elementa diuidendus.

solum perficere poteris, preciosissimæ perfectionis naturæ vincentis indagator eris. Veruntamen firmiter teneas, quòd omniũ capitulorum huius preciosissimæ artis non excedit præcium ipsarum medicinarum expensione quinquaginta argenteos, ex prima operatione computando. Oportet tamen ipsam medicinam diutius assari super ignem, & nutriri: sic nutritur puer in vberibus.

## CAPVT VIII.

*De Ablutione aqua.*

Cùm autem habueris elemēta, vt dictum est, diuisa, abluere ea: scilicet aquam & aërem septies destillando: ignem verò & terram fortiter calcinando, aquam tamē & aërem separatim destilles: quoniam aër est melior, quam aqua, licet ipsa aqua abluat, & dealbet terram, faciens que matrimonium tincturarum, ac aër tingit terram, & infundit animam, & facit eam sensibilem: vnde oportet, quod aër & aqua sint à sordibus mūdāta, & ab adustione tuta, donec sumatur eorum tinctura: quoniam si comburantur effectu priuantur, nisi postea in fine coquantur. Idcirco inhumatio in fimo, interposita inter destillationes, multum iuuat, vt ad perfectæ ablutionis signum melius deueniatur. Quòd quidem signum est splendor, & cry-

& crystallina serenitas absque fæcibus, nisi fortè albis. Fæces verò aquæ, quas facies in omni ablutione, id est, destillatione vice post vicem ad partem separa, & repone in terra nigra superiùs collecta. Aqua u. septies destillata, serua eam ad partem: quoniam ipsa est Mercurius Philosophorum solutiuus, faciens matrimonium, & aqua vitæ abluens lotionem, & sicut fecisti de aqua alba, ita facies de rubea: quoniam vnum & eundem modum habent ablutionis, & consimilem effectum, nisi quòd aqua alba est ad albificandum, & aqua rubea ad rubificandum. Nō ergo misceas vnā cum alia, quoniam errabis, si secus feceris.

## CAPVT IX.

*De Ablutione aëris.*

**A** Bhinc autem diuide aërem ab igne per destillationem: quoniam quod destillatum est, est aër purissimus: quod verò remanet in fundo, est ignis siccus. Considera ergo quòd dixi, vt opereris lapidem humidū, & aquam, & terram solūm, & vt vtaris lapide sicco ad ignem & aërem tantūm. Aer sanè est oleum & tincturā, & aurum, & anima Philosophorum, & vnguentum, quo totum perficitur magisterium. Intellige ergo, quòd

ignis cum aëre destillatur; quia conueniunt in caliditate, & non cum aqua: eò quòd aqua refugit ignem, quia contrariantur adinuicem. Aër ergò destillatur cum igne, quia ipsa est aqua tincta, & eius tinctura est ignis: quoniam corpus est, & aër spiritus ignem deferens. Si ergo lapidem miscueris cum igne, statim erit rubeus, & semper diligenter se. Quodcunque ergo uolueris rubificare, rubifica cum igne lapidis, & erit rubeum semper. CAP. X.

*Quomodo ab omni re extrahatur oleum.*

**P**ONE ergò super substantiam corporis, cuius oleum extrahere uolueris purissimi Mercurii tantum, quod superueniat 4. digitis, vel plus, quod melius est: deinde accède sub eo igne lentum, donec uideris eius oleum, id est, aërem paulatim ascendere, seu eleuari super Mercurium, collige eum cautè, & serua seorsim: si ergo minuatur Mercurius, adde alium Mercurium mundum & calidum, & repone ad coquendum: continuè hoc facias, donec sumas eius oleum, & nil remaneat insolutum. Destilla ergò totum per alambicum septies: quia ablutio eiusdem est eadem, sicut ablutio aquæ. Quod quidem in humido, & destillando humiditatem debet fieri quousque; deuenit ad crystallinam serenitatem, absque fæcibus nisi forte album, cuius signa sunt gutta spissior, abscolor, intensior & leuitas aërea, ita quod si ipsum prædictæ aquæ



miscueris, natabit superius. Aër est verò sic ablutum serua seorsim : quoniam est oleum tinctura, & aurum anima & unguentum Philosophorum, quod colorat, tingit, figit, & fluere facit. Tingit omnem laminam in eo ter extinctam in aurum, vel argentum, secundum quod ipsum vel album erit, vel rubrum. Non ergo misceas oleum aurum cum oleo argenti, nec e conuerso: quoniam oleum albi ad albificandum, rubrum ad rubrificandum. Idcirco si illorum corporum oleum multum fuerit, multa erit tinctura, quoniam multitudo tincturae tanta erit, quanta fuerit olei multitudo.

## CAP. XI.

*Quae differentia fit inter aquam & oleum.*

Differentia est inter tincturam aquae, & olei: quia aqua abluit tantum, & mundat: oleum verò tingit, & colorat. Exemplum autem huius est: quia si pannus mergatur in aqua, mundatur ab ea, & quando desiccatur pannus, mundatur ab ea, & recidit aqua, & permanet in statu, & in colore suo, in quo prius erat, nisi quia est magis mundus. E contra est in oleo, quia si intingatur pannus in eo, non separatur ab eo per calorem ignis, vel aëreum, nisi ex toto id destruat: nec poterit separari oleum ab ipso panno, nisi per ablutioem, & ignis desiccationem. Aqua autem est spiritus, extrahens hanc animam à corporibus. cum verò extrahitur anima ab ipsis corporibus, remanet in ipso spiritu, quia spiritus locus est eius. Anima ergo est tinctura soluta in ipso spiritu deportata, sicut depu-

Differentia  
inter aquam  
& oleum.

tatur tinctura tinctorum per aquam super pannum. Deinde recedit aqua per desiccationem, & remanet tinctura in panno fixa propter oleoginositatem. Si ergo est de aqua, spiritus est: in quo portatur tinctura aeris, quæ cum reducitur super terram albam foliatam, statim siccatur aqua spiritualis, & remanet in corpore anima, quæ est tinctura aeris. Spiritus igitur retinet animam, sicut anima retinet corpus: quoniam anima non moratur in corpore, nisi mediante spiritu. Cùm verò coniunguntur, nunquam separantur: quia spiritus retinet animam, sicut anima retinet terram, vnde præcepit Hermes animas venari in lapidibus, est enim mensio earum in ipsis. Non ergò sis in venando piger, vel lentus, præcauens ne fugiant à te: si autem fugiant, non accipias eas cum falcone, sunt autem retentiæ fugitiuorum. Cum eis ergò est coagulatio nostra, quoniam retinet fugientem. Seminate ergo animam in terram albam foliatam, quoniam ipsa retinet eam: quoniam cùm ascenderit à terra in cælum, iterumque descenderit in terram, recipiet vim inferiorum & superiorum. Nō tamen commisceas oleum auri cum oleo argenti, nec econuerso.

## CAP. XII.

*De Ablutione ignis & terra.*

Olei

**O**Lei verò fæces, quas fecerit, collige omni vice, & repone cum igne: quoniam sunt ignis, ac nigredinem tenentes ad rube-  
 dinem, quas oportet cū aqua prima terere, & suauiter comburere, donec fiat puluis omninò priuatus ab aeris humiditate. Sic enim oportet fæces etiam aquæ cum terra cōiungere, igne accenso, fortiter calcinare, quousq; sit sub alba humiditate vacua. Calcina ergò ignem cum igne, & terram cum terra, quousque fiat munda, & nigredine privata. Quòd autem ascenderit ab igne, illud est oleum rubeum: quòd verò à terra est album preciosum quippe, quia oleum quod tardius à corporibus separatur, preciosius habetur. Consequere ergò omnia tempore suo, partem à parte, & serua singulariter vnum quodque eorum.

## CAP. XIII.

*De Recapitulatione secundi regiminis.*

**O**portet ergò te secundùm Platonem, pro posse tuo, separationem oleorum exercere, aquam & aerem abluere per distillationem, & terram comburere per calcinationem, quousq; non remaneat aliquid in corpore de anima, nisi quòd non sentiatur in operatione, cuius signum erit, cū nihil è corpore euaporabitur, si de eo parum ia-

minæ ignitæ fuerit superpositū: tunc sanè e-  
 rit appropriatū: nomine spiritus subtile, purū  
 & appropriatū: nomine animæ tingēs lucidū,  
 & appropriatū, nomine corporis, subalbū &  
 siccū. Quippe in nulla nostra operatione est  
 necessaria aqua, nisi cādida: nec oleū, nisi al-  
 bū, vel subcitrinū: nec ignis, nisi rubeus, nec  
 terra, nisi pallida sit, vel subalba. Si autem ita  
 præparaberis elementa, erit terra habilis ad  
 solvendū, aqua efficax ad digerēdū, & oleū,  
 in quo portatur ignis supabundās, ad tingē-  
 dū. Si verò elementa talia non habueris, est  
 signū erroris. Ergò corrige errorē tuū, quia  
 propinquior est operatio in eo, quā in opere no-  
 uo incipere. Elementa ergò abluta in vase si-  
 gillato, singulariter reserua, & maximè ole-  
 um: quia cōsumit aēr propter naturæ suæ vi-  
 cinitatē, & scribe super totum sic, quæ recor-  
 deris virtutes, nomina & colores, ne vnū pro  
 alio accipias, cūm operat⁹ fueris & corrup-  
 paratur opus. . Et quidem hæc sufficient ad  
 completam abluionem elementorum.

#### CAP. XIV.

*De tertio regimine, quod est reducere.*

**T**ertium regimen lapidis est reducere a-  
 quam humidam super terram siccam, vt  
 recuperet perditam humiditatem: sed cūm  
 terra

terra sit ex duobus corporibus, & duo elementa sint sicca, dura & lapidea, ignis supple & terra in siccitate concordant, simul sunt præparanda, quoniam vnã habent præparationem. Coniunge ergò grossitiem ignis cum terra post aëris abstractionem, & præpara simul propter temporis abbreviationem, & etiam vt bona sit eorum commixtio, & vt non confundatur præparatio, & vnus alium benè tingat, & ne vrantur super ignis pugnam. Vnde præparare eos simul, est magis saluum, magisque propinquum: eorum autem præparatio est, vt eorum maiorem recipiant humiditatem. Corpus namque calcinatum est discontinuatum, eò quòd ab aqueo est omninò priuatum: vnde cùm nudum sit, vacuum, & multum sitiens, ebibit suum humidum aqueũ.

## CAP. XV.

*De Modo reducendi aquam super terram.*

**I**Nfunde ergò primò aquam per vices cõterendo, & post leuiter calcinãdo quousq; ipsa terra ebiberit de sua aqua quinquagesima partẽ sui. Sciensq; oportet primò terram nutriri modica aqua, & post maiori, sicut videre est in infantis educatione. Idcirco multum contere terram, paulatim imbibe cum aqua de octo in octo dies:

dies: decoque in fimo, & postea mediocriter calcina in igne, & non tædeat te hoc multoties iterare: quoniam terra fructum non gerit absque frequenti irrigatione. Et si triturationis non fuerit bona, donec aqua fiat vnum cum terra; corpus nihil proficit. Non ergo suspendas manum à tribulatione triturationis, vel à trituratione & affatione, donec aqua fiat sicca, & desiccata à terra alba; quoniam exsiccatio cum forti trituratione & affatione terram facit albam. Caueas tamen ne imbibas terram, nisi paulatim, & paulatim cum longa trituratione, supple, post exsiccationem terræ: deinde est pōdus in hoc ubique notandum, ne nimia siccitas, aut superfluus humor administrando corrumpat, ut videlicet tantum affando decoquas quantum dissolutio, adiecit, & imbibendo dissolvas, quantum affando deficit. Ideò omni vice post calcinationem terræ superfunde aquam temperatè, neque multum videlicet, neque parum: quia si multum fuerit, fiet pelagus conturbationis: si verò parum, comburetur in fauillam: quare suaviter, & non festinanter de 8. in 8. diebus terram irrigabis. Decoques in fimo, & calcinabis, donec de aqua biberit quinquagesimam partem sui. Et nota, quòd post imbibitionem debet inhumari per 7. dies. Itera ergò opus

multis vicibus, quanquam sit longum: quoniam non videbis tincturam, neque proficuum perfectum, donec sit completum. Studeas ergo, cum in omni opere fueris, omnia signa, quæ in qualibet decoctione apparent in mente tua recordari, & eorum causas inuestigare. Tres quippe sunt colores: niger, albus, & citrinus: cum terra egreditur, nigredo imperfecta est, & nigra completa. Qualibet igitur vice paulatim, & paulatim vigora ignem in calcinatione, quousque terra egrediatur alba, ex ignis fortitudine. Nam sicut calor agens in humido præstat nigredinem, ita agens in sicco generat albedinem. Idcirco si terra non fuerit alba, tere eam cum aqua, & postea calcina iterum: quoniam azoth & ignis latonem abluunt, & obscuritatem ab eo auferunt. Nam præparatio sua semper fit cum aqua: Ideo qualis limpida aqua, talis limpida terra, & quanto magis fuerit abluta terra, tanto magis alba. Ex multiplici ergo reiteratione imbibitionis cum forti contritione, & frequenti assatione aqueitatis Mercurii maior deletur pars: scilicet aqueitatis, cuius residuum per sublimationis reiterationem similiter remouetur.

## CAPVT XVI.

*De Modo sublimandi & albificandi terram  
& recapitulatione totius magisterij.*

D

Cum

Cùm autem terra exhauferit de aqua quinquagesimam sui partem, citò illam sublima fortiore igne, quo poteris, donec ascendat sursum ad modum albissimi pulueris. Cùm autem videris terram, sicut nix, albissimam, & quasi puluerem mortuū a Iuthel spondilibus, & ad latera adhærere, tunc super eum reitera sublimationem sine facibus inferiùs remanentibus: quoniam adhæreret pars illius fixa, & figeretur cum facibus, & nunquam per aliquod ingeniorum genus posset separari ab eis. Puluis autem ascendens à facibus superiùs est cinis à cinere, & à terra extractus, sublimatus, honoratus: quod verò remanet inferiùs, est cinis cinerum, cinis inferior vituperatur, damnatur, sicut fax & scoria. Fac ergò agnitionem inter clarum & limpidum eius: quoniam cùm albissimum, vt nix, ascenderit, completum erit. Colligès ergo eum cautè, neuolet in fumum, quoniam ipsum est quæsitum bonum. Terra alba foliata, congelans congelandum, & mundificans arsenicum: & sulfur album, quod Aristot. dicit, esse rem optimam, quam recipere possunt Alchimistæ, vt de ea faciant argentum. Operare ergò cum ea ad Lunam, quoniam est completum, & hoc quidem modo perficietur sulfur album, non vrens.



## CAP. XVII.

*Quomodo sulfur album fiat rubeum.*

**I**gitur si ad aurum volueris sulfur rubeū, dissolue sulfur album superius collectum in aquam rubeam per contritionem, imbibitionem, & bonam decoctionem, dissolutum congela in lapidem coagulatum. Dissolue iterum in aqua rubea, dissolue & sublimat totum per ignem fortissimum. Modus namque artificis opus deaurat, dirigit & coaptat quodcunque in similitudinem pulueris. Ascendens sursum est sulfur albissimum : quod verò remanet in fundo deorsum, est sulfur rubeum, tinctū, vt scaralata. Et istud est secundum Arist. sulfur optimum, non vrens, rubeum, ac clarum, vt ex eo faciunt Alchimiſtæ aurum; hoc autem argentum viuum conuertet per artificium, secundum Aristot. in verissimū aurum. Ex his igitur manifestè relucet, Philosophos verum dixisse, quod stultis videtur impossibile, scil. quòd vnus est lapis, medicina vna, ad album sulfur, & rubeum simul, & semel faciendū. Videntes ergò omnes huius artis inuestigatores dictā albedinē in vase apparentem, mirati sunt stare rubedinem in illa albedine occultatam, & tunc non oportet

tet illam rubedinem extrahere, verùm & co-  
 quere, quousq; totum fiat rubeum. Sic ego  
 de manè, quando video, quòd vrina mea est  
 alba, indigesta, statim cognosco, quod parùm  
 dormiui, & repono me in lecto: somno verò  
 recepto, vrina citrinatur, quia citrinatio nō  
 est, nisi completa digestionē. Hæc verò est  
 verissima compositio albi & rubei sulfuris,  
 non vrentis, quo per regimen quartum cō-  
 pletur elixir perfectum, ad omne diminutū  
 perficiendum in solificum, & lunificum ve-  
 rum.

### CAPVT XVIII.

**N**Vllus debet sublimare terram ad ope-  
 ra sophisticorum, sed debet sublimare  
 ad elixir nostrum perfectū, & illa, quæ sub-  
 limantur, duobus modis sublimantur, aut  
 per se, quia spiritus sunt: aut cum aliis, quia  
 se incorporant cum spiritibus. Mercurius  
 enim cū sit spiritus, sublimatur per se: ter-  
 ra verò nostra, cū sit calx, non sublimatur,  
 nisi quia se incorporat cum Mercurio. Con-  
 uerte ergò calcem, & imbibe Mercurium, &  
 decoque, donec fiat corpus vnum, & nō tæ-  
 deat te hoc ipsum multotiens iterare: quia  
 corpus, nisi cum Mercurio sit incorporatū,  
 non ascendet sursum. ideò necesse est, vt, in  
 quantū poteris, naturā suam subtilies, & cū  
 Mer-

Mercurio fortiter pistes, quousq; fiat vnū: quia sublimationem non facimus, nisi vt reducantur corpora ad subtilem materiam: scilicet, vt sint spiritus: & quòd corpus sit leue, ad regendum in omnes res, siue in Solem siue in Lunam, & hanc sublimationem facimus, vt corpora redigamus in suam primam materiam: scilicet in Mercurium & sulfur. Facimus ergò hanc sublimationem tribus de causis. Vna est, quòd corpus sit spiritus de subtili materia & natura: secunda est, quòd Mercurius se bene incorporet cum calce: tertia est, quòd totū sumat colorem album vel rubeū Idcirco quādo calx sublimatur ad Lunam, debet esse alba, & Mercurius similiter albus, & calx, quando sublimatur ad Solem, debet esse rubea, & Mercurius similiter rubeus, igne calefactus, & debet esse puluis inceratus: quia non bene operatur ad Solē, nec ad Lunam, nisi tali modo, & cum Mercurio, quem sublimas ad Lunam, non commisceas vllam rem: quia solis calor nō intrat ad Lunam, nec de Luna ad Solem. Non mittas ergo Mercurium rubeum ad album, nec album ad rubeum, sed pone vnamquamque speciem cum sua specie, & pone ad ignem accensum, & sublima totum, & non misceas illud, quod remanet deorsum cū illo, quod ascendit sursum: sed pone vnumquodque

ad partem: quoniam quod in fundo remanet, reiterabis ad sublimandum per Mercurii incorporamentum, donec ascenderit totum, alioquin non ponas ipsum in magisterium. Alambicū, in quo sublimas Mercuriū, sit vitreū, & cucurbita terrea vitreata, cuius os fundi sit amplū, vt possit Mercurius ascendere liberius. Alambicū verò cum cucurbita debet iungi ita, quòd Mercurius non possit exire: quia non sublimatur Mercurius, nisi per tumositatē aëris. Ideò si locum inueniret aptum, euolaret in fumum, & deperiret magisteriū. Vide ergo quod diximus, vide, quoniam omnia verba necessaria sunt, & laude digna. Hæc ergo sufficiant ad complementum sulfuris albi & rubei.

## CAPVT XIX.

*De quarto Regimine, quod est figere, & fermentum aliàs fixum est necessarium ad figendum.*

**Q**uartum verò lapidis regimen est figere album sulfur, & rubeum supra corp<sup>o</sup> fixum: scil. vt sulfur album figatur super argentum: sulfur verò rubeum figatur super aurum: quia secundum Pythagoram, qui argentum viuum à corporibus extractum nō coagulat in sulfur album patiens ignem,  
nullam

nullam viam exigit ad rubedinem. Non ergò fatiges corpus tuum in huiusmodi reb. altis, ad quas pervenire non potes, vbi ista facere ignoras, quoniam in deuo erras. Prudenter ergò, & non casualiter operare: quoniam sine fermento nec exhibit Sol, nec Luna, sed aliud, quod non permanet in essentia in cura naturæ, nisi occultâris ipsum in corpore, de quo præparasti ab initio, scilicet Solem & Lunam. Coniunge ergò ipsum cū eo, vt generet sibi similem, & fiat elixir, id quod componis. Cū autem coniunctum fuerit cū suo corpore, non desinit in aliud agere, quousq; conuertat totū. Idcirco quādo vis fermentare, misce sulfur cū corpore, vt totū sit fermentū: quoniam fermentum rediget sulfur nostrum ad suam naturam, colorem & saporem per omnē modū. Quare fermentum ad albū erit albū, & ad rubeū fermentum erit rubeum, quod patet: quia si posueris fermentum argenti, cū sulfure auri, rediget ad suam naturam, sed non ad suū colorem. Similiter, si posueris fermentum auri cū sulfure argenti, conuertet ipsum nō ad suā naturā, sed ad suum colorē, & e cōuerso: Non ergo misceas fermentū vnius sulfuris, cū sulfure alterius, quoniā fermentū auri, aurum est, argenti verò argentum. Et nota, quòd non sunt alia fermenta super terram:

quia nunquam figit, quod nunquam fixum est, nec fuit.

## CAP. XX.

*Quòd pondus fermenti debet excedere pondus sulfuris, velesse æquale.*

**I**Dcirco in omni fermento debet notari pondus vtriusque, vt summa volatilis sulfuris non superet summam sui corporis: alioquin ligamentum sponsalitiū verteretur in spiritus fugam non fixi, vnde dicit Plato. Si purum sulfur proiciatur supra multitudinem corporis, ita vt super habeat potentiam, cōuertit ipsum citò in puluerem, cuius color erit, sicut corporis, super quod proicitur spiritus, scilicet auri, vel argenti. Dicam ergo inferiùs pondera omnium. Sed quia sulfura non possunt ingredi, nisi mediante aqua, cùm aqua faciat medium inter sulfur, & fermentum in omni dispositione. Primò pones, vt dicit Auicena. terram, quoniam ipsa est iuxta fermentum. Secundò pones aquam: quoniam ipsa est iuxta terram. Tertiò pones aërem, quoniam est iuxta aquam: Quartò pones ignem, quoniam est iuxta aërem. Veruntamen non ponas ignem in elixir ad album, quoniam elixir ad album tribus completur elementis, in quibus non est ignis: rubeum verò omnibus quatuor  
vicitur

vtitur rotis. Aperi ergo & claude , solve & noda , abluere & desicca. Quoniam aqua est medium coniungendi iuncturas illorum, scilicet, olei, aëris & ignis: & dico ego nunc verbum Philosophicum. Si prius mittas oleum, mortifica tamen in terra, quoniam aqua intraret. Si antè posueris aquam, postea oleum, stabit super aquam: si verò posueris aquam, & postea terram, erit aqua ponderosior quàm terra. Fige ergò aquam cum terra, vt ei adhæreat. Si vnum de quatuor occidisti, omnes sunt mortui: si vnum habeat de anima plus, quàm alius, nil valet. Appropria ergo fermentum, quod est anima, ante fermentationem, vt sit puluis calcinatus, solutus & induratus: quoniam si bene non præparas fermentum, nil valet tuum magisterium.

## CAPVT XXI.

*Quæ sunt utilitates magisterorum.*

SI non diuides lapidem per quatuor elementa, non potest coniungi cum corpore: & si non misceas de ipso corpore cum eo, super quod vis facere proiectionem in elixir, non colorabitur corpus, super quod debet proiici, sicut decet: & si non sublimas totum, quod mittis in elixir, erit aurum & argentum actu: & si non præparas corpus

tuum, non sustinebit ignem : & si non caueas tibi in ducendo, & mollificando, non erit habile aurum, & argentum ad operandum. Idcirco calx, quæ mittitur in elixir, erit sublimanda, vt sic omnino simplex & viua. Cùm autem vis facere projectionem de elixir, facias calcem de illa materia, cuius fuerit corpus, super quod proiicere volueris: & mitte tibi fermentum, sicut supra dixi. Si est aurum de auro, si argentum de argëto: quoniam sponsalitiu[m] non est aliud, nisi quod coniungas fermentum cum corpore, quod ego dico: hi sunt sulfur album, & rubrum, de quibus dictum est, scil. super quod vis proiicere elixir. Et nota, quod elixires sunt plures simplices, quæ debēt fieri de lapide, & corpore: & fermentum, quod misces in elixir, debet esse puluis bis vel ter sublimatus. Nam quoties sublimabis aliquod corpus cum commistione sublimati spiritus, toties lucraberis in projectionem mille partes. In quanto ergo alleuias corpus tuum, in tanto habebis melius, vt possis proiicere vnum pondus supra centum, & centum supra mille, & mille supra decem millia: & decem millia super centum millia: & mille millia super decem numeros, & sic in infinitum.



## CAP. XXII.

*Quomodo debeamus seruare Quantita-  
tem vniuscuiusq.*

Cùm volueris lapidem nostrum præpa-  
rare, scias quantum est de ipso, de aqua,  
de aëre, de igne & de terra. Cùm fuerit cal-  
cinatus, erit in eo calor maior, siccitas ma-  
ior, frigiditas minor, humiditas minor. Cū  
fuerit præparatus, erit in eo calor maior, sic-  
citas minor. Cū volueris ipsum conuertere,  
scias quantum amiserit de sua prima natura, in  
omni regimine: quoniã si nesciueris, nil va-  
let opus. Idcirco, quando reuoluitur, redi-  
gitur in frigiditate minori, humiditate mi-  
nori, caliditate minori, siccitati minori: Cū  
verò abluatur, redigitur in humiditate ma-  
iori, frigiditate minori, caliditate maiori, &  
siccitate maiori, cum verò reducitur in sic-  
citate maiori & calore minori, frigiditate  
maiori, & humiditate minori. Cū figitur, re-  
digitur in calore maiori, humiditate minori,  
frigiditate minori, siccitate maiori. Quippe,  
quia infixione lapidis apponim<sup>9</sup> illi Mercuri-  
um calidū & humidū præparatum vltra il-  
lud, quem habuerit naturaliter ante suam  
solutionē. Intellige hãc reuersionē, solutio-  
nē, vel lapidis differētiã de differētia indif-  
ferentiã, & cur hæc, & quomodo. Omne q̄  
mutatur, aut mutatur in melius, aut in pei<sup>9</sup>,  
aut

aut in simile sibi. Si mutatur in simile sibi, nullum est lucrum: si mutatur in peius, tunc est damnum: si in melius, tunc est commodum. Conuerte ergò lapidem de bono in melius, & erit elixir completum.

### CAPVT XXIII.

*Quomodo elementa sint corrigenda, & quomodo acquiratur fusio medicinae non fundentis.*

**I**N coniunctione lapidis attende tres colores principales: primò nigrum, postea album, deinde rubeum. Obserua igitur diligenter, ne corpus tuum rubeat ante nigredinem, & pereat tinctura per combustionem: si verò rubuerit ante nigredinem, corrige errorem, decoquens omnia simul in aqua alba, donec conuersa fuerit in nigredinem: sic etiam facies, si rubuerit ante albedinem. Non ergò negligas inhumationis decoctionem, quoniam tollit combustionem, & perditam restaurat humiditatem. Si verò medicina non commiscetur, corrige per dissolutionem eius, quod ingreditur per commixtionem ambarum solutionum, quod suo ingressu illi pro minimo coniungitur. Hæc autem solutio non per aquam, aut in aquam vulgarem completur: sed in aquam Mercurialem, & cõpletur similiter per solutionem.

**Fusio**

Fusio facilis in rebus non fusibilibus, ut a-  
pertius ingrediantur, & alterentur cum cō-  
plemento. Vnde medicinam calcinamus, ut  
citius soluatur, & eam soluimus, ut melius  
mundetur figura, & fundatur, ac ut ab ea  
fufcipiant corpora meliorem impressionem  
aut ingressum & facilem fusionem dare ma-  
teriei cum multiplice reiteratione solutio-  
nis spirituum non inflammabilium super il-  
la, videlicet aëris & aquæ Mercurialis non  
fixorum, aut cum multiplici reiteratione  
solutionis medicinæ non fundentis. Est ta-  
men bona cautela ad fusionem præstandam  
medicinæ non fundentis, ut soluatur & cor-  
pus fermenti, supple, albi vel rubei. De cu-  
ius intentione fit per eam mutari, & altera-  
ri: & etiam soluatur medicina: id est, elixir, i-  
mò terra alba supple, vel rubea, de cuius in-  
tentione fit ingredi cum alteratione: non fi-  
et tamen omnium istarum partium solutio,  
sed quarundam: quoniam solutio earum nō  
est aliud, nisi quod in humidum reuertun-  
tur, & sulfuris falsedines auferuntur. De  
hinc illud corpus, & non aliud corpus im-  
bibatur vice post vicem, donec fundatur ci-  
tissime super laminam ignitam. Quoniam  
ex his artificiorum ingeniis necesse est me-  
dicinam cōmisceri & fundi, ac etiam ingre-  
di perfectè cum alterationis complemento.

Si autem metallum, quod conuertere debes per medicinam, non fuerit sufficiētis coloris, addatur plus de medicina ipsa: si verò de colore minus habuerit sc. in Sole, quia Luna non potest esse nimis alba, ponatur minus medicina, & plus de metallo conuertēdo. Si autem medicina nō remanserit benè, quod est ex defectu fixationis, succurre per reiterationem solutionis & congelationis, atq; per multiplicem non fixæ partis solutionē, super partem fixam, donec tamē ex ignis asperitate quiescat, & non fugiat ab igne aspero. Si non fundatur grauius, q̄ est ex defectu cerationis, succurre ei cum oleo: id est, aëre, guttando guttam ad guttam super ignem leuem, donec fundatur, vt cera. Quoniam quando inceras, misces de re calida & humida magis, quàm de frigida & sicca: & quando figis, misces magis de re frigida & sicca, quàm de calida & humida: Ergo intellige, quæ dico, quoniam huius operis perfectio est naturæ permutatio.

#### CAPVT XXIV.

##### *De ponderibus obseruandis in fixatione.*

**O**Mnia sub termino definito, & dispositione certa consistunt: idcirco vnicuiq; pondus, & omnis mensuræ pondus in omni opere opus est. Caue igitur tibi in cōmistio-

ne elixiris & operare tibi sapienter, vt scias quantum debes tibi apponere de aqua, de aëre, de terra, & de igne: Alioquin si secus feceris, opus non valebit: quia si ponis de terra magis, quàm opus fuerit, vel quàm requiritur ad elixir: mortificaret animam: quod si minùs poneretur, faceret eas humiditas nimis, & non figerentur. Similiter in aqua: quia si magis poneretur, vel minùs, faceret simile damnũ. Si plus esset, faceret humidũ & malè: si minùs, faceret siccũ & durũ: De aëre si plus esset vel minus, simile damnũ: si plus esset, colorat nimis: si minùs esset non haberet colorem. Ignis etiam lapidis simile damnũ faceret: quia si plus esset, combureret: si minus & parum esset, nõ siccaret totã humiditatẽ, quàm debet desiccare: nec calefaceret: tamen ad album non ponas ignẽ, sed loquor de omnib. elixiris. Idcirco pondus vbiq; notadũ est, ne nimia siccitate, aut humorũ superfluitate magisteriũ corrumpatur. Quare fermentum iuxta adæquationis incrementũ est semper apponẽdũ: nã nulla erroris offensa nocebit, si ad illud pondus semp recurras. Quicquid igitur in elixir est grauius & stabilius p̄ ipsius ponderositatẽ, sibi nomẽ terre vsurpat. Non minùs quoq; fermentum: quia cũ sulfur coniungitur, terræ nomẽ assumit. Quæ verò sublimãtur, & etiã euolant,

euolant, aquæ & aëris sibi nomen apponūt. Cùm ergò coniungis talia, vt figātur in terra, si ad album est, fit de terra plus, quàm de aliquo alio elementorum: alioquin terra nō figeret spiritum, immò secum euolaret in fumum. Verum illud fit plus secundùm rationem iuxta adæquationis mensuram, verbi gratia: si est de aëre vnum pondus, & dimidium: de aqua duo pondera debent esse, tria pondera de terra minus quarta. Et terrę fermentum fit ter tantum, quantū est sulfur album: vt si vnum pondus fuerit de sulfure albo, tria pondera erunt de fermento. Quantum ergo fuerit aër & aqua, tantum debet esse de terra, supple, tria pondera de terra, minus quarta: de aqua duo, de aëre vnum, & dimidium de igne. Dicam ego breuiter, vt intelligas: ad Lunam pone tria pōdera de terra, scilicet fermentata minus quarta, duo de aqua, de aëre vnum & dimidium, & erit elixir completum. Ad Solem verò cùm ipse sit calidior Luna, debent esse duo pondera terræ, tria de aqua, & tot de aëre, & vnum pondus & dimidium de igne. Nam pondus ignis medium est pondus aquæ, nec in hoc additio, nec diminutio; quoniam si sit multa aqua, & paruus ignis, extinguitur ignis: & si sit similiter multa terra, & paruus ignis, contra tamen est de aëre,

quia

quia aër nutrit ignem, sicut aqua nutrit terram. Nam ignis viuit de aëre, & aër de iuamento aquæ, & aqua de iuamento terræ. Fige ergò aquam in terram, vt aër possit figi in aquam: quoniam si aquam occidisti, omnes sunt mortui. Veruntamen aqua non figitur sine terra: quia confurgit nullus vnquam sine semine fructus. In quo dum moritur semen, fructum dare fertur. Quoniam cum terra sit in se fixa, retinet secum, & figit alia elementa. Aqua verò cum sit humida & frigida, circundat terram & constringit, & tenet eam: quoniam frigidum & humidum est siccitatis constrictiuum: verum tamen impressionem citò recipit, & citò dimittit. Siccum autem grauius impressionem recipit, & difficilè dimittit. Ideò cum humidum, & siccum se inuicem temperant, adipiscitur siccum ab humido per partium cōstrictionem, vel per continuationem, & facilem impressionem & acquirit humidum à sicco, vt firmiter teneat impressionem, & quòd omnem patiatur ignem. Vnde propter hoc humidum prohibet siccum à sua separatione, & propter hoc siccum prohibet humidum à sua fluxibilitate. Aër verò circundat aquam, & clarificat eam, & rarificat terram, & tingit, vel figit ipsam, vt sit apta ad extensionem & fusionem. Ignis au-

tem totum compositum maturat, subtiliat, rubificat, permiscet aërem, cōsolidat, ac terræ & aquæ cōstringit frigidatē, vt ad incolumis redeant æqualitatē complexionis. Elementa ergò graua, vt terra & aqua, plus iuant ad fixationē, & tincturā. Non comedas igitur, q̄ non bibas, sed comede vnum, post aliud, secundum rationem: quia caliditas maior facit corpus citius, quàm oportet. Non sis prodigus, non avarus: sed moderatā pondéra serues secundum æqualem & inæqualem complexionem. Intellige ergò, quæ dixi: quia nihil omisi, quod est verum.

## CAPVT XXV.

*De fixationē Elixiris in cōpositione ad album, & de reduktionē aquæ.*

**I**llumina corpus, antequā imponas animā: quia corpus, nisi sit ablutum, non retinet spiritum: sic ergo potus post comestionē, nō autem comestio post potū. Alioquin facies ventrem humidū, & non recipiet siccitatē, benè ergo fige benè cōmisce, & benè tinge, & siccitū habebis magisteriū. Idcirco cibus tres partes purissimæ. Lunæ minutim limata cū duplo sui Mercurii albi terendo totū simul fortiter in mortario porfirico, donec Mercuri<sup>s</sup> imbibat limaturā, & fiat quasi butyrum, ita vt nihil inueniatur de limatura:

hinc



hinc ablue fortiter cū aceto, & sale comuni præparato, donec acetū inde purū exeat, & clarū: tunc ablue salē cū aqua dulci, & clara, & ad ignē siccata. Abhinc verò adde prædicti sulfuris sublimati, & cōgelati albi partē vnā, cōterendo in simul totū, donec redeat quasi corp<sup>o</sup> vnū: deinde incera ipsū cū vna parte ipsi<sup>o</sup>, sc. suæ aquæ, & mitte ad sublimandum, vigorādo semp ignē paulatim, & paulatim, donec sublimetur, quicquid fuerit ex eo volatile: in frigidatum extrahere: & q̄ ad latera vasis sup volatū fuerit, cū aliqua parte suæ aquæ reduc sup fæces suas terēdo, imbibēdo, & affandodo, nec fiat, sicut pasta, & remitte ad sublimandū, ita cōtinuè reitera cōtritio- nē, imbibitionē, affationē & sublimationē, vigorādo semp ignē, donec figatur terra cū duplo sui, de aqua, & nihil penit<sup>o</sup> sublimetur ab ipsa, & reducas semper, q̄ superius ascendit super illud, q̄ inferius remanet fixū, quousq; totū figatur deorsū. Nā sulfur fixū cū sit coagulatis coagulatiuū, naturaliter cōgelat suū Mercuriū p̄ frequentem sublimationē, vel sublimationis reiterationē super ipsum. Exēplū autē huius est terra & aqua, cū aqua commiscetur cum terra, ipsa terra adsorbet aquam sua siccitate, & inspissat eam aquam sua densitate, & eam facit sibi similem sua grossicitate: quoniam

omne siccum naturaliter appetit suum humidum, & in suis partibus fit continuatum. Vnde oportet experimentationem istius scientiæ ad plenum cognoscere vires nature, & eisdem firmiter adhærere: quoniam natura sufficiens est tibi, vel sibi: & similiter in omni, quo indiget, pro eadem sui perfectione. Ipsa siquidem, cum sit sagax, est sollicita in creatione sui corporis, cuius sollicitudinis non est finis. Sufficit ergò vobis, charissime, naturam sapiēter disponere extrinsecus: quoniam ipsa sufficienter intrinsecus disponet ad sui operationem. Motus siquidem ipsius sint adhærentes sibi viæ vni modo meliori, & certiori, qui possit excogitari, vt patet ex creatione cuiuslibet generati. Idcirco tardamentum & præparamentum debent esse in magistris Philosophorū, & operantium: quia natura motum præterire non poterit, nisi per contrarium impedita fuerit. Certum namque tempus est quòd ipsa habet ad imprægnandum, pariendum, nutriendum, ac operandum. Vnde cum terram habueris imprægnatam, exspecta partum. Cum verò pepererit filium, nutrias eū quousque possit tolerare omnem ignem, & tūc poteris facere projectionem de ipso.

## CAP. XXVI.

*De reductione aëris super Elixir ad album.*

Igitur

**I**gitur cum aqua fuerit fixata, tere & im-  
 bibe eam imbibitione rorida, cum vna  
 parte aëris sui, & pone ad sublimandum, fa-  
 ciens sub eo ignem primò lentum, postea  
 fortiozem, quousque per continuam subli-  
 mationis reiterationem totum figatur de-  
 orsum: tunc per diem ac noctem facies sub  
 eo ignem fortem: secunda die cum sua nocte  
 fortiozem: Tertia die cum sua nocte fortis-  
 simum, sicut est ignis fundendi. Sic enim  
 aër figetur cum aqua & terra: quia natura  
 lætatur natura, & natura docet naturam  
 præliari contra ignem per se combustibile.  
 Nam fugienti, obuiante perit fuga: quoni-  
 am avis plumata detinetur ab implumata  
 deorsum in terra.

## CAP. XXVII.

*De inceratione Elixiris albi.*

**A**hinc ergo extrahe de lamina crystal-  
 lina, quàm in fundo reperies lucidam,  
 ʒ. i. tere, & cera incerationem vltima guttã-  
 do super ipsam guttam ad guttam in tenui  
 crucibulo super ignem leuem, de suo aëre  
 albo, iam dicto, donec fundatur, sicut cera  
 sine fumo. Tunc proba super laminam igni-  
 tam, si se resoluerit velocissimè sicut cera,  
 cerata est: si verò non, reduc ipsam ad ceran-

dam guttã ad guttã de oleo suo albo, donec fundatur, vt cera sine fumo. Et hoc quidem est præceptũ omnium Philosophorum, vt cum per sublimationes fixaueris mundissimam terræ partẽ, reiteres sublimationem residuæ partis non fixæ super eam fixam, donec ipsa similiter figatur: hinc tenta super ignem, si bonam dederit fusionem, tunc sufficienter sublimationem reiterasti. Si verò non, reitera super illam vice post vicem, non fixæ partis sublimationem, donec fundatur citò, sicut cera sine fumo: tunc extrahe & infrigidari permitte: quoniam est elixir completum, impreciable præcium, conuertens omne corpus diminutum in infinitum Solificum, & Lunificum verum. Projice ergo vnum pondus de eo super mille partes Mercurii cum sale & aceto abluti, & fiet pura Luna melior, quàm de minera. Sic etiam, si super imperfectorum corporum, vnumquodque fuerit de eo proiectum, in verissimum transfertur argentum. Modos itaque huiusmodi compositionis verissimi elixiris, tradidi vobis cõpleto sermone, ad quã per illos potestis peruenire indubitãter. Sollicitè ergo ad hos ingeniosos modos regiminis te exerceas, & eorum virtutem ad vnguem inuenies. Quod quidem nec per se, nec fortè vt putes, miraculosè si arte per-

perficitur in operatione. Operare ergò quodcumq; volueris, quia ultra consilium istud non possum aliud dare.

## CAPVT XXVIII.

*De compositione elixiris rubei.*

**F**It eodem modo elixir rubeum ad Solem, sicut albam ad Lunam: pro qualibet re alba ponas rubeam, & loco limaturæ Luna pone Limaturam Solis, & aquam Mercurii rubificatum prius cum igne lapidis. Nam in opere lapidis ad rubeum non intrabit, nisi rubeum, sicut in opere albo, nisi album. Solaris namque medicinæ, non vrentis, præparatum fit addimentum rubei sulfuris, per modum figentem, & calcinantem in triplo fermenti præparati cum astutiæ industria. Administrare perfectè per modum solutionis, & sublimationis multiplicem, cum reiteratione multa, quousque non fixum cum fixo figatur deorsum: quoniã huius solutionis, & fixationis modus est per reiterationem partis residuæ, non fixæ sublimationis cum fixo ingeniosè coniungendi per minima, quousque elenetur cū ea, & iterato figetur cum illa, vt stet. Cū verò tres partes aquæ suæ rubæ fuerint secum, per hunc modum sublimetur vice post vicem cum eo, donec figatur deorsum,

& pone ipsam per diem ac noctem in igne tepidissimo, vt melius depuretur & figatur in eo, hinc extrahe & cera eum in crucibulo super ignem lentum cum oleo suo rubeo, guttando guttam ad guttam, donec fundatur, vt cera sine fumo cum eo stans & penetrans profundius, tingens & permanens. Proiice ergo vnum pondus de iplo supra mille partes Lunæ vel Mercurii abluti, cum sale & aceto, & fiet Sol verissimus, in omni examinatione, & melior valdè, quàm de minera productus, quia aurum & argentum ipsius elixiris excedit aurum & argentum minere in omnibus suis proprietatibus. Vnde dicunt Philosophi, quòd aurum & argentum eorum non sint aurum, nec argentum, quod est vulgi: quoniam additur eis additio magna in tinctura, & perseverantia in igne, & proprietatibus multarum utilitatum ad omnem infirmitatem expellendam.

## CAP. XXIX.

*De multiplicatione Medicina.*

**S**I verò medicinas istas, cùm fixæ fuerint; & datis oleis suis albis, vel rubeis, donec fluxerint, sicut cera, dissolueris in Mercurio suo albo, vel rubeo, donec fiat aqua clara, & postquam in leui decoctione congelaueris,  
& cum

& cum eorum oleis, & sic super ignem denudò ceraueris, quousque fluant, citissimè duplicabitur virtus eorum in proiectione: & si eas, cum solutæ fuerint, semel ad minùs destillaueris, in centuplo augmentabuntur virtutes earum. Modus verò multiplicationis medicinarum est, vt dissoluas vnumque illorum spirituum in aquam suam, per inhumationem singulariter, postea separa oleum earum per destillationem. Primò recipies aquam, postea oleum, deinde ignem, & remanet terra deorsum: Reduc ergò aquã per sublimationem super terram, donec bibat eam scilicet aquam totam, & figatur cū ea: deinde imbibe eam ex oleo, & tinctura, donec figatur in ea, & etiam fundatur, sicut cera. Proiice ergò supra quodvis corpus, & ex eo tantum, quantum vis: quoniam in duplo multiplicabitur tinctura eius. Et si vna pars sui primò conuertit cum suis corporibus centum partes, secundò conuertit mille, tertio decem millia, quartò centum millia, quintò mille millia in solificum & lunificum verum. Vnde est notandum, quòd quantò plus soluitur medicina, & sublimatur & congelatur, tantò meliùs & abundantius operatur: quoniam in omni sua imbibitione, & sublimatione acquirit sibi decem in proiectione. Non ergò est fastidium in

reiteratione solutionis , sublimationis & coagulationis : quoniam per eas medicina melius digeritur, vnitur , figitur ac perfectiùs operatur.

## CAP. XXX.

*Quomodo debemus intelligere solutionem, sublimationem & coagulationem.*

**V**erumtamen non putes, me docere solutionem hîc, vt elixir reducatur in aquam, sed vt subtilies ipsum, in quantum potes, & diuidas suas partes in fixatione coniunctas, suumque siccum conuertas in humidum, & grossum in simplum: quoniam opus solutionis inuentum fuit ad sublimandum, & non propter aliud. Vnde coniunctio corporum cum spiritibus, fit cum dissolutione, & non cum sublimatione: quia corpora nō indigent, nisi sublimatione, vt melius cum spiritibus coniungantur. Eorum verò sublimatio est in aquam dissolutio: quia destillatio trahit lapidem de potentia ad actum, eo quòd facit omninò eum subtilem: vnde cùm corpus totaliter subtiliatur, spiritus vniuersaliter cum eo coniungitur, & non per aliquod ingeniorum genus ab inuicem separatur. Quoniam confirmatio spirituum cum corporibus fit, cùm corpora sunt subtilia, vt retinere possint spiritus.

Et



Et ideò, qui corpora poterit separare cum prima sublimatione, finem consequitur optimum, quoniam in coniunctione spirituum cum corporib. tota debet esse intentio operantis. Et coniunctio eorum, sc. spirituum, fit, cum corpora subtiliantur, ut spiritus, & corpora fiunt subtilia per dissolutionem, contritionem, & affationem eorum cum spiritibus. intellige ergò, quæ dixi, quoniam utile est totum, & nihil superfluum est in dictis meis. Si verò non intellexeris, itera lectionem multoties, ut totum intelliges. Vide ergo & intellige, & secundum ea operare: quoniam quicquid diximus, veritati deprehendes esse consentanea. Quare nisi despicias, nec labor priuabitur fructu. Idcirco, si verò scripta non intellexeris, non me reprehendas; sed tuam ignorantiam calumniaris: quoniam infortunatus es, sicut ille; cui nunquam aliquid tribuit, vel concedit boni.

## CAPVT XXXI.

*De modo faciendi projectionem.*

**S**ed quia graue est, mille milliū partes simul fundere: Cum volueris projectionem facere, hoc modo facies: Recipe centū partes Mercurii, cum sale & aceto abluti, & pone in crucibulo super ignem. Cum autem cœperit feruere, pone vnam partem tui elixiris, dicto modo præparati, super centum partes illius  
Mercurii

Mercurii abluti, & fiet totum medicina super alium Mercurium ablutum. Deinde proiice primam partem medicinæ istius cōgelatæ super 100. partes Mercurii abluti, in crucibulo feruentis ad ignem, & fiet adhuc totum medicina. Postea pone vnam partem istius medicinæ vltimò cōgelatæ super 100. partes Mercurii abluti, & fiet totum aurum, vel argentum in omni iudicio, secundum quod primum fuerit elixir rubeum, vel album supple, præparatum, &, vt dictum est, compositum. Et hoc quidem est rosarius Philosophorum, ferens odoriferas rosas tã rubeas, quàm albas extractas breuiter è libris ipsorum, nil habens superfluum vel diminutum: in infinitum perficiendum in solificum, & lunificum verum, secundum quòd elixir fuerit præparatum. Sic etiam habet virtutem efficacem super omnes alias Medicorum medicinas, omnem sanandi infirmitatem, tam in calidis, quàm in frigidis ægri tudinibus, eò quòd est occultæ & subtilis naturæ: conseruat sanitatem, roborat firmitatem, virtutem, & ex sene facit iuuenem, & omnem eorum expellit ægri tudinem, venenum declinat à corde, arterias humectat, contenta in pulmone dissoluit, & vlceratū consolidat, sanguinem mundificat, contenta in spiritualibus purgat, & ea munda conseruat.

seruat. Et si ægritudo fuerit vnius mensis, sanat vna die : si vnius anni, in duodecim diebus: si verò fuerit aliqua ex longo tempore, sanat in vno mense, & non immediatè. Hæc medicina super omnes alias medicinas, & mundi diuitias est sanè perquirenda: quia qui habet ipsam, habet incorporabilem thesaurum.

## CAPVT XXXII.

*De Recapitulatione totius magisterij.*

**P**Ertractatis igitur regiminibus totius huius summi operis, secundùm exigentiam sui sermonis, cum causis omnibus sufficientibus; restat breuiter, vt teneatur memoriale, totum recapitulare sub completa breuitate sermonis. Dico ergò, quoniam totius operis intentionis finis est, vt sumatur lapis in capitulis notus: & cum operis instãtia asiduetur super ipsum opus sublimationis primi gradus, vt à corruptibilitate mundeatur, & impuritate purgetur. Demum cum eo soluto per ipsius additamentum album, vel rubeum reducatur, donec in vltima sublimitatis materia perueniat, & vltimò volatile fiat. Ab hinc verò cum fixationis modis sigatur, donec in ignis asperitatem quiescat.

Demum

Demū verò fixū lapidē, cum non fixa parte seruata p̄ modum solutionis, & sublimationis volatilē facias, & volatilem fixū, & fixum solutū, & iterato volatilē, ac iterato volatilem fixum, quousq; fluat, & atteret in complemento solifico, & lunifico certo. Et in hoc cōpletur arcanū preciosissimū, quod est super omne hui⁹ mundi arcanum incomparabilis p̄c̄ii, & omnium Philosophorum thesaurus. Idcirco charissimi Domini, exerceamini ad illud cum laboris instantia, maximè in diuturnitate meditationis immēsa: quoniā cū illa elixir cōpletū inuenjetis, & sine illa vnquā. Modos verò ipsius completo sermone vobis superiùs dedi: non sub enigmatē, sed sub plena sermonis serie. Discretionem vestram lucidè alloquendo: quoniā teste Deo sic libris Philosophantib. omnibus, & cunctis scientib. nihil in hac arte inuenimus melius, nec perfectius, quàm in ista breuitate suprascripta: tamen truncata, quamuis intelligentibus satis sit prolixa. Et quia hábetis istum librum in sinibus vestris recondite, nulliq; ipsam reueletis, nec manibus impiorum offeratis, quia secretum secretorum omnium Philosophorum plenarè comprehendit: talis siquidem, & tanta margarita non est porcis, & indigna largiendis, quoniam est donum Dei magnum, &

Deus

Deus cui vult largiter ipsum, & aufert. Quapropter charissimi, qui habetis istum librū, digitis compescite labellum, filii existentes Philosophorum, secretè reseruantes rosarium Philosophorum, vt meritò mirearis dici & esse de numero sapientum antiquorum.

*Arnaldi de Villa Noua, liber dictus,  
nouum Lumen.*

Prooemium.

**P**ater & Domine reuerende, licet liberaliū existā scientiarū ignar<sup>9</sup>, studio quòd nō sim assidu<sup>9</sup>, nec in statu maneam Clericali, voluit tamen Deus, sicut cui vult inspirat, mihi, quamuis immeritò, secretum præexcellens Philosophorum reuelare. Et quoniam exigunt vestra nobilitas, probitas, prudentia, larga manus, vt quemadmodum assiduè profunda scientiæ perscrutando non recusastis labores, sumtus & studia diuturnā, sic & vberem fructum. Ex qua in agro Philosophiæ, funditūs arbore consequamini Dei dono. Ea propter vestra prudentiæ desideratum lapidē, siue elixir, occulta fide per virum probum, mihi à Deo institutum, ostensum, eiusq<sup>3</sup> regimen, vt vidi, feci & tenui, reserabo, sciens quòd visis & intellectis, que scribo, liquidè erit vestro ingenio perspicaci, quòd ego nutu Dei secretum noui vulgariter ignoratum.

Hic

Hic incipit tractatus, in quo nominat Lapidem Philosophorum.

CAPVT I.

**I**Ntellige ergò dictum Philosophi, quòd Lactus actiuorum in patientis sunt dispositione, per quod intelligitur elixir fieri non posse, nisi ex materia ad hanc perfectam dispositionem habente. Testificor autem vobis, huiusmodi habilitatem inesse materiei, ex qua meis manibus, testibus oculis, per alienam tamen, vt prædixi, doctrinam factum fuit elixir. Saturnum conuertens in Solem: quam quidem materiam iam vobis nominavi, quòd est Philosophorum magnesies, de qua Philosophi extraxerunt aurum in corpore eius occultum. Et in qua argentum viuum de argento viuo & sulfur de sulfure inuenerunt, quæ est lapis in similitudine & actu: sed in natura non imitatur naturas lapidis. Quare dicitur Lapis non lapis, & est mista tabesci, dictum argentum viuum nostrum, non argentum viuum in propria natura, nec adhuc in natura, ad quã deductum est per mineram. Sed arg. viuum nostrum in natura, ad quam deducit illud artificium nostrum, istud est æs nostrum, ex quo fit tinctura vera; ex quo fit chabrichim, & veye

& veyæ coniugium, in quo est rex cum sua vxore: & hæc, quæ ipsos emendant, in ipso ære sunt, vt per operationis documentum clariùs patefiet. Iste est spiritus, quo tingimus, & est corpus de quo in Turba dicitur: & ista via, quæ dicitur argentum viuum, nõ habetur ex corporibus liquefactis liquefactione vulgari: sed ex illa, quæ durat, quamdiu coniuges vero matrimonio vniuntur: scilicet vsque ad albedinem. Hic est lapis, qui in vertice montium inuenitur, & dicitur meritò Mineralis. Animalis etiam fertur esse, quoniam animam habet. Quare dicitur in Turba, Æs, vt homo corpus habet & animam. Item omne, quod habet spiritum, habet & sanguinem. Item dicitur spiritus, id est, argentum viuum, lator virtutũ animæ: id est, sulfur, per corpus & æs, id est, magnesies, siue terra, quæ spiritualis facta, dicitur aurũ, quod erat in corpore magnesie occultatum. Quare dicitur, Fili extrahere à radio suam vmbra. Patet etiam, quod applicari sibi potest anima, cum quasdam ostendat animæ virtutes. Mouet enim, & mouetur: agit & patitur. Quare in Turba: O natura, qualiter omnibus immines, ac omnia superas, & est acetum acerrimũ, quod fecit aurum esse merum spiritum, & cum corpori admiscetur, fiet vnum cum eo, &

vertit ipsum in spiritum. Cùm enim dicatur animal, ergò vegetabile quid diceretur & meritò : nam in operatione vegetabitur de virtute in virtutem, subtiliando, depurando se, & colores in se meliorando, vsq; quò optatum assumat ruborem, in quo est perfectio, virtutem què penetrandi capiat, & tingendi. Hoc autem animal herbel. crocos, vel croceum lapidem vegetabilem, nutritum in montibus, errantes plurimi non cognoscunt: venditur autem palàm minimo pretio.

*Sequitur Lapidis mundificatio, antequam ponatur in decoctione.*

## CAPVT II.

**H**Oc opus, quod vestro intellectui demonstravi purum, mundum, amœnũ, sincerum, rectum in tenues laminas coaptatum se ostendit, quòd per ignis liquefactionem à minerali grossitie expurgatum, elevationum modis subtile fit in relictis quibusdam sulfureitatibus adustionis, & terreitatibus, & tenui fortiq; vnione permistis, & quibusdam humiditatibus corruptentibus exhalatis: cuius subtiliationis signa sunt duo: vnum quidem, quòd eleuatus est spiritus citrinus, minùs durus, lapis factus,



ctus, aliquantulum perspicuitatis habens. Aliud verò, quod remansit in vasis fundo, terra tenuis, & nigra. Aduertatur autem ad hoc, quod in hac eleuatione, si rectè fiat, quod iam permanens inuenitur, quò debet per vim adduci, & superabundanter volatile eleuari, & parti, quæ residet, ex eodem, quod eleuatum est, reddi debet, donec fugiens totum fiat. Et tunc terra nigra prædicta remanet ex ambobus in lapidem prædictum durum citrinissimum iam cõuersum. Non autem contentemini de volatilitate prædicta, donec inueniatur, quò l tota massa lapidis prædicti igne eleuati reddita in suo vase per eundem continua: cum ignis prædicti gradus continuè ascendat, sic quò nihil in profundo mundum, nec sordidum residueat ex eadem. Dum verò sic perfectissimè eleuabitur, adimplebitur in operis Philosophici perfectione, quam iubet scriptura, dicens: Suauiter cum magno ingenio ascendit à terra in cœlum. Item scito te, quòd cum corpori admiscetur, fit vnum cum eo, & vertit ipsum in spiritum. Et Geber idem præcipit in capitulo de Tertii ordinis medicina, & omnes Philosophi idem clamant: & hoc opus à Philosophis nominatur Ablutio, per quam Achilles uer: quoniam in eleuatione uerq; ascendit in fumum, seu tumi speciem:

& quia etiã liquatur hæc materia dum a-  
scendit, patet eam esse de natura aquæ cali-  
dæ. Namque liquatur, & frigido coagula-  
tur, & cum à superfluitatibus denudatur,  
abluitur, imbibitur, & aqua sua, scilicet spi-  
ritu prædicto pro eodem germine præce-  
dente. Hæc est ergo Philosophica dissolutio,  
quæ fit igne.

*Sequitur decoctio primi gradus, usq̃  
ad albedinem.*

### CAP. III.

**I**stud igitur rotundum spirituale factum,  
quod æs vertit in quatuor, balneum tem-  
peratum ingreditur, per quod corpus fit  
suaue, atque continens ignem leuem, qui  
humiditatum est corrumptentium consum-  
tius. Fieri ergò debet furnus talis disposi-  
tionis, quod in eo lentus ministretur ignis,  
qui augmentari non possit, & vas materiam  
capiens, vitreum debet esse, cooperatũ fer-  
ro, vase eiusdem formæ, scisso per medium:  
& debet esse vas longum cubito vno, strictũ  
in sũmitate, vt strictura nihil permittat ex-  
halare de spiritu, & longitudo fumos præ-  
cipitet, si quos eleuari contingat, & humi-  
ditates corrumptentes infra se consumat.  
Quorum furni & vasis quærenda est lili vi-  
sio,

flo, non scriptura: & debet calor vas vndiq;  
 circuire, ita vt æqualitas vndique sit caloris,  
 aliàs frustra balneum diceretur. Et in furni  
 summitate debet esse foramen, per quod  
 exire debet frustum vnum vitri rotundum,  
 & longum, claudens orificum dicti vasis, in  
 cuius frusti tactu cognoscitur, si calore con-  
 gruo materia decoquatur. Et si fortè aliquis  
 fumus infra vas iam dictum ascendere vi-  
 deatur, non permittit ipsum dosis disposi-  
 tum exhalare, quantumcunque vas etiam  
 teneretur apertum. Quare dicitur à Gebe-  
 ro: Nunquam vnum ab alio verè separatur,  
 licèt quo ad visum segregari, vel separari su-  
 perificialiter videantur, nec vnum sine alio  
 esse potest: nam sui spiritus temperati sunt  
 per viam naturæ perfectæ, in tantum, quòd  
 ab inuicem non separantur. In hoc autem  
 gradu caloris materia nigra efficitur, quo-  
 niam nigredinem efficit in humido calor a-  
 gens. Quare in Turba dicitur: Videns autem  
 nigredinem illi aquæ imminere, scito iam  
 corpus liquefactum esse: primo in opere o-  
 mnia denigrantur. Iste verò fructus ideò fit,  
 vt caueatur ab igne nimio, quoniam intru-  
 sus calor perire facit, & compositum segre-  
 gari: & ideò temperato debet igne prosequi.  
 Decoquitur sicut puer lacte nutritur, & in  
 hoc omnes conueniunt, & hoc etiam osten-

ditur in practica de diuersis caloribus, sub nigro colore contentis.

*De Gradu ignis cùm apparuerit nigredo.*

CAPVT III.

Cùm verò totum est nigrum, continue-  
tur ignis eiusdem gradus, donec albedo  
in ventre ipsius occulta appareat : nam sic  
approximat fixum. Notandum autem, quòd  
in ipsa nigredine multi calores apparent, de  
quibus non faciunt Philosophi mentionē.  
Nam quandoque totum fit viride, quando-  
que liuidum, quandoque violacei coloris,  
quandoque etiam ex vno latere vasis est vi-  
ride, ex alio nigrum, vel liuidum intus & vi-  
ride extra : hi tamen colores omnes sub ni-  
gro comprehenduntur. Et quoniam in eis  
nulla perfectio essentialis existit, idè Phi-  
losophi principaliter tantùm inter ceteros  
colores nominant tres: videlicet quæ virtu-  
tes dicuntur animæ scilicet nigrum, album  
& rubrum. Quare in Turba veneramini re-  
gem, & suam vxorem, & nolite eos combu-  
rere, ne fugetis eos nimio igne, quoniã ne-  
scitis, quando indigetis his, qui regē & suam  
vxorem emendant. Coquite eos, vt fiant ni-  
gri, deinde albi, pòst rubei: tandem tingens  
fiat.

fiat venenum. Item fiat lapis albus combustionem, & humore, seu liquefactionem. Per aquam dicitur sequi mortificatio, quæ apparet in nigredine: primò apparentiæ, in qua mortificatione vniuntur spiritus; id est, desiccantur, quia nisi corpora desiccantur, non apparent colores animæ, quæ nigredo & nubes appellantur. Item magnesies, cum dealbatur, non permittit spiritum fugere: quia natura naturam continet: humiditas ergò, quæ curabat in decoctione nigredinem, se desiccata ostendit, dum color albus incipit apparere. Nam in transmutatione nigredinis vidi, antequam perfecta dealbaretur, fuscam albedinem; quæ brunus color vulgariter dicitur, quæ brunities vera albedo postea efficitur. Tunc autem durante brunities Magister meus fregit vas, & lapidem, & inspexit eum intus & extrà, & iuuenit brunum extrà: intus autem erat adhuc nigredo. Cuius causam mihi assignauit, quòd videlicet partes materiæ vasis lateribus adhærentes, magis senserant calorem sibi propinquum, quam materia mediana: ideoque citius in colore cœperant transmutari. Et dixit mihi, quòd ista brunitas ascendebat, quòd albedo extrahebatur à nigredinis eius ventre, sicut in Turba dicitur. Cùm enim videris ipsum natum, scito quòd albedo i-

Plus in ventre nigredinis, primò apparentis, occulta est : & tunc te oportet illam nigredinem extrahere ab illa nigredine subtilissima eius: non autem miremini, quia adhuc materiam hanc voco Lapidem. Nam sciatis, quòd quamdiu durat albedo, & etiam assumpta rubedine per longum tempus stat durus, & in massæ fortis speciem residet, quousque decoctionis continuatione per se ipsam incipit dirui, & aliquantulum eleuari.

*Sequitur decoctio secundi gradus, usq̃  
ad rubedinem.*

#### CAPVT V.

Cùm igitur sic dimiserit hic lapis nigredinem, mutatur gradus ignis, & ponitur in alio furno subtilis dispositionis, in quo fortior adhibeatur decoctio. Calefacientes vas, & materiam circumquaque, & ibi decoqui debet: nam tunc suscipit veram albedinem, cum qua ibidem decoquitur tandiu, donec albedine transmutata ruborem assumere videatur. Cauendum est autem, quòd iste ignis non sit intensior, quàm ad suum gradum spectet: nam in illo albo colore corpus & spiritus sunt verè coniuncti. Et si daretur decoctio in excessum, ultra debitum  
sui

sui gradus, separentur vnita. Quare in Turba dicitur, Coquite, & cautè, ne in fumum vertantur, & procreent. Citrinantur autem, quando de albo colore in rubeum transmutatur. Citrinus autem color est medius inter album & rubeum. Oportet ergò eum prætendi ante rubedinem veram, & de hac practica locuti sunt Philosophi dicentes: spiritus & anima non vniuntur, nisi in albo colore, quia tunc omnes colores, qui in mundo excogitari possunt, apparent, & firman- tur: & tunc in vnum colorem, scilicet albedinis, conueniunt, dealbatio enim est totius operis fundamentum, nec inde variatur in diuersos colores: videlicet veros, præterquã in rubeum, in quo est finis vltimus. Citrinatione enim, quæ fit inter album & rubeum, nõ debet dici color in perfectione. Approban- tur autem per hæc omnia, quæ prædixi, quæ etiam vera esse mihi facti experientia demonstrauit.

*Sequitur Decoctione tertij gradus, vsq;  
ad calcinationem.*

CAP. VI.

**D**Vm rubescere incipit, ponitur ad decoquendum in alio furno, fortio- rem perhibendo ignis gradum, donec intus & extra

extrà vera rubedine perfruatur. Cuius signum est dirutio & eleuatio supradicta, de quibus in Turba dicitur. Post albedinem autem non potes errare: nam igne augmentato post albedinem, ante rubedinem ad cinerationem peruenitur. Item, videns autem illam albedinem supereminentem, esto ratus, quòd rubor in albedine illa occultatus est, & tunc oportet illud extrahere: verùm coquendo quousque totum rubeum fiat. Et si vobis dubium relinquatur, quare albedo à nigredinis vètre extrahatur, rubedo auté nō extrahitur ab albedine, licèt sit rubeū decoquēdo, declaro vobis hoc modo: quoniã durante nigredine, materia remanet, & est humida in natura, quæ humiditas se ostendit, apparente albedine, desiccari. Et nunquam etiam apparet albedo, donec humiditates corruptentes sint omninò consumptæ. His ergò duabus de causis dici potest, quòd albedo à nigredine extrahitur: dum autem rubescit, nihil deuasatur, sed tantùm coquitur, & decoctione forti color rubeus incommutabilis apparet, in quo est pfectio. Quare in Turba dicitur, ex composito in spiritū rubeum verso, fit mundi principium. Item, spiritus stingens & viuificans intromittitur: postquam recessit humiditas corruptens, non alitur, quòd est peruentum ad dealbationem,



tionem, seu ad albedinem: hoc ergo colore rubeo apparente, natura sui perfectionem ostendit occultam.

*Sequitur Calcinatio, in qua ultimus gradus figendi complectitur, & tunc spiritus corpus est verè fractus, verè permanens, & fugitivum fugiens.*

## CAP. VII.

POSTquam hæc materia rubeum habens colorem, dirui & eleuari incipit, ponitur ad calcinandum per flammam fortem reverberiorum iam in terreo vase, in quo ignis gradu fixo completur, & permanens efficitur vera, atque perfectissima fixione. Quare Geber ait in cap. de Calcinatione, quòd spiritus calcinantur, ut fixationes fiant, & melius dissoluantur, & in cap. etiam de Tertii ordinis medicina, ipsam incipit calcinari. Et debet ignis calcinantis in rigore permanere, donec pulvis tactu impalpabilis fiat, intentissimum habens ruborem. Quare in Turba sic dicitur: Scitote quòd cum cinis est, optimè miscetur, eò quòd cinis ille recipit spiritum, & inclusus est ille humor per  
 intc.

interiorem ignem, quousque croci, sicci vel combusti sanguinis, vel syrupi granati colorem assumat. Item, cum aqua introiuit in corpore, vertit ipsam in terram, deinde in puluerem, siue cinerem, si vultis perfectionem experiri, manu accipite: si enim impalpabilem aquam inueniatis, bene est, sin minus, iterate. Hic autem cinis rubicundissimus impalpabilis in seipso eleuatur, etiam crescit in modum fermenti, & separatur ab eo in calcinatione prædicta terra nigra subtilissima, & perlucida, quæ infûdo vasis est, sub dicto puluere rubeo reperitur: vnde dicebat mihi Magister meus, apparet perfectionem fixationis in hoc existere duabus de causis: vna quidem, quia per fixationem, & per calcinationis ignem, introducitur parua quantitas huius elixir super multas quantitates non permanentes corporis, quæ proiecta, confirmat in eis auri fixationem: quod nõ faceret, nisi fixio in ea superabundaret: alia verò, quia terra nigra prædicta in calcinatione separatur à commisto, quæ aliàs fuerat in toto opere inseparabilis, propter fortissimam vnionem: & ideò necesse fuit per fortissimū artificium separari. Et si remaneret commista, propter sui impuritatem impediret puræ materiæ ingressum.

*Sequitur*

*Sequitur cinis per calcinationem factus fusibilis & iterabilis lapis, qui est elixir completum.*

## CAP. VIII.

**C**INIS verò iste caret fusione: qualiter autem ingrediatur, vt tingat, certè liquefactio illi redditur, siue sudor, per modum à Philosophis traditum. Quis ergo modus est ille? est ne in aquam soluendo? certè non, quia Philosophi non curant de aquis tangenti adhærentibus, & id humectantibus. Quare dicitur in Turba: Incipientes autem, audientes aquam, putauerunt eam aquam esse vulgi: quòd si nostros libros legissent, scirent vtrique aquam esse permanentem. Quomodo ergo aqua est verè, quæ tangenti non adhæret, sed superficiem discurrit, nihil humectans, sicut argentum viuum. Quis ergo faciet talem aquam? certè dico, quòd ille, qui nouit facere vitrum. Hæc enim materia nihil aliud est, quàm quæ de seipsa vult sibi adiungi: nam omnia, quibus indiget, in se habet. Et si bene perpendantur, quæ prædixi, scietis ex hoc cinere habere lapidem rubrum in intenso colore parùm perspicuum, fragibilem, cum modico ictu fusibilem, penetrantem, ingredientem, & perpetua citrinatione tingentem: cuius vnum pondus centum

centum millia, & plus Saturni conuertit in Solem. Est autem in projectionis modo subtilitas, qua ignorata, elixir tenens non proficit ex eodem.

*Conclusio totius Epistolae.*

CAP. IX.

**E**Rgò Pater, ne mircrimini, si in hoc opere multi errant: quoniam iuro, me nūquam vidisse quenquam, præter Magistrum meum, qui in debita applicaret materia opus suum, sed conantur ad impossibilia in materiis, ac si de cane crederent hominem generare. Quid mirum ergò, si reddant in operibus mendaces? Nam de lapide & in practica operis dubia subtilissima multa restant. Verè autē credatis, quòd in libris suis posuerunt Philosophi veritatem: sed post mortem scribentis cuiuslibet scripta eius, ab aliquib. malè intellecta, quæ tamen ipse, si præsens esset, speculatiuè exponeret, iuxta verbum, & verificaret per operis effectum. Ego autē, vestræ prudētiæ per omnia exposui totum opus, & per dicta Philosophorū aliqua approbaui, licet pauca allegare curauerim: nec absre, quoniam præsumo vos scripta Philosophorum omnia in scrinio pectoris inclusisse. Et sic non dubito, quin  
dictis

dictis meis ea omnia applicaueritis, sicut ego per experientiam, quam vidi, scripta sapientum intelligo, aliàs non noturus. Paucis itaque scripsi, cùm mihi persuadeam vos fundamentum scire, & propterea facilè cōsequemini intentionē hui⁹ operis. Et sufficit mihi, quòd vobis meus patet intellectus, & non mecum migrare queat huiusmodi veritas ab hac luce. Ob paternitatis vestræ reuerentiam nouum hoc lumē edidi super ea: quoniam inter mundi cæteros vos elegi hac re meo iudicio digniorem, & altissimus vos peruenite faciat ad optatum.

*ARNALDI DE VILLA NOVA  
MAGISTERIUM ET GAU-  
dium, ad inclytum Regem Aragonum, quod  
quidem est Flos florum, Thesaurus omnium  
incomparabilis, & Margarita, in quo ad  
rubeum componendum, videlicet ad  
Solem & Lunam: sub compen-  
dio declaratum.*

**S**Cias charissime, quod in omni re, quæ sub cælo est creata, sunt quatuor elementa, non per visum, sed per virtutem: vnde Philosophi sub velamine scientiæ elementi, istam scientiam tradiderunt, & ad literam non intelligentes, operantur ex sanguine, capillis,

capillis, ouis, & vrina, nec non multis aliis  
 & ex illis primò extraxerunt quatuor ele-  
 menta, vt cum eis opus perficerent, separã-  
 do primò per destillationem ex prædictis a-  
 quam claram, deinde oleum in superficie  
 citrinum, quod dicunt ignem & aërem con-  
 tinere, & terra nigra in fundo remanet.  
 Postmodùm cum aqua terram abluunt, &  
 dealbant imbibendo ipsam, & decoquendo  
 aquam illam toties, donec terra dealbetur.  
 Deinde reducunt oleum illud ad ignem pa-  
 ratum destillando, quousque dicta terra to-  
 tum bibat: sc. aquam, oleum, & tincturam: &  
 istam terram, siue cinerem proiiciunt super  
 corpus fustum, videlicet super cuprum, aut  
 aliud, & nihil inueniunt. Et tamen faciunt  
 & operantur, secundùm quod Philosophi  
 dicunt in libris suis, & sic in errorem ceci-  
 derunt, non inuenientes introitum. Illorù  
 autem error est, quia certum est, quod non  
 generatur ex homine, nisi homo, nec ex e-  
 quo nisi equus: Similiter nec ex aliis anima-  
 libus, nisi sibi similia. Cùm igitur ista sint à  
 natura metallorum penitus aliena, impossi-  
 bile est ipsis fieri generationem ex metallis:  
 quia metalla non generantur, nisi ex sper-  
 mate proprio. Argentum autem viuum  
 est sperma metallorum, & origo eorum,  
 prout dicunt omnes Philosophi, & etiam  
 vsus

vsus & ratio docet, prout inferiùs declarabo. Ista autē prædicta, videlicet sanguis, capilli, oua, vrina, & cætera vegetabilia non sunt argentum viuum: ergò ex ipsis est impossibilis generatio, seu transmutatio metallorum: nō sunt igitur prædicta lapis noster, licèt sint exempla. Sunt alii qui accipiunt 4. spiritus, s. arsenicum, sulfur, arg. viuum, & Sal armoniacum: & dicuntur spiritus, quia ab igne fugiunt, & euolant in fumum, & ista accipiūt loco 4. elementorum, videntes quòd Philosophi dicunt in libris suis, scientiam esse in spiritibus, & istos subiacentes, vt sint naturæ aëreæ, vel naturæ aëreæ efficiantur, fixant postmodum calcinando, vt sint naturæ terreæ, soluant, vt sint naturæ aqueæ, destillāt, vt sint naturæ igneæ. Et ista componunt iuxta libros, credentes habere scientiam elementorum, & composita simul componunt suprà cuprum, & nihil inueniunt, sed vt primi in errorem sunt lapsi. Et caussa errorum illorum est multiplex, quarum duo sufficiūt quo ad præsens: vna, quia, vt prædictum est, quòd metalla non generantur, nisi ex suo spermate: ista autem non sunt sperma metallorū perfectorū, excepto arg. viuo, ergò ex eis est impossibile fieri generatio, vel trāsmutatio in metallis. Item quia sulfur & arsenicum cū citò comburuntur in igne, & ab

ignis combustione in carbonem transferruntur: quomodo ergò expectabitur de eo bonum, cum citò comburatur, & in carbonem reducatur, nec aqua expectari debeat? Igitur patet subtiliter intuenti, quod nec ista per se, nec iuncta cum corporibus, neque mista cum oleis extractis ab ouis, sanguine, capillis, vrina, vel aliis vegetabilibus, nec mista ad inuicem sunt lapis noster, aut medicina nostra: & hoc propter rationes dictas, quia ad generationem hominis non fit alicuius commistio rei, nec ad generationem animalis, nec ad generationem plantæ, nisi suis propriis seminibus, aut spermatis. Quare magisterium nostrum commistione alicuius non indiget extranea. Quidam credunt in salibus, seu aluminibus scientiam inuenire, & ea solunt, & calcinant, fundunt & præparant: & aliquid per se solum proiiciunt super corpora imperfecta. Alii simul miscent cum spiritibus, vt dictum est. Præparant autem cum corporibus præparatis, & nihil inueniunt: & causa illorum errorum est similis præcedentibus. Quidam ex solis corporibus credunt medicinam elicere, & præparant ea calcinando, soluendo, congelando & proiiciunt super corpus, & decepti sunt & error illorum est, quia sperma metallorum  
ab ini-



ab initio non acceperunt, sed corpus, ut est in natura sua. Ex rationibus ergo dictis apparet, quod non in sanguine, nec in ouis, nec in capillis, seu vegetabilibus apparet, aut habebitur scientia nostra, nec in spiritibus predictis per se, aut salibus, atramentis, aut aliis huiusmodi quibuscunque. Quidam subtilius inspicientes, considerauerunt argentum viuum esse principium metallorum, & ipsorum origo in caloris sulfure inuenitur: decoxerunt & sublimauerunt per se argentum viuum & fixauerunt, & preparauerunt, at nihil inuenerunt. Causa verò erroris illorum est, quia sperma viri non prodest, nec fructum affert: nisi proiciatur in matricem mulieris: Sic etiam Mercurius, quia sperma est, non prodest nisi proiciatur in matricem corporum, ut ipsum maturent. Quidam ipsum cum corpore amalgamando miscuerunt, & lauerunt tandiu aqua dulci, donec in eis apparuit, quod in corpus mundum sit redactum. Illud autem coxerunt vsque in finem, credentes quod argentum viuum cum tali corpore misceatur, sed nihil inuenerunt: quia corpus immundum inuenerunt, & arg. viuum euauit: sed corp<sup>o</sup> fuit mundius quam fuisset. Causa ergo erroris illorum est: quia sperma non iun-

gitur cum corpore, nisi Luna mediante: quoniam anima est medium inter spiritum & corpus ipsa ad inuicem adiungens. Anima autem fermentum est, quia sicut anima corpus viuificat hominis, sic fermentum corpus mortuum, & à natura sua penitus alteratū vivificat. Vndè anima obtinet principatum, exercens vires suas: sed quid sit fermentum infra dicitur. Quidam miscent corpora imperfecta cum corporibus perfectis, & ponunt in examine credentes, quòd id, quod est bonum & purum in corporibus imperfectis, cum perfectis remaneat, & residuum euanescat. Hæc autem non videntes illusi sunt, & cecidit in eis cogitatio praua. Causa illorum erroris est: quia corrumpens corpora imperfecta impedit, ne perficiantur. Et nota, quòd hîc oporteret habere duplicem virtutem, quæ separaret terram sulfuream comburentem à commisto, & quæ conuerteret iam separatam ad naturam suam. Hanc autem virtutem corpus in sua crassitie habere non potest. Hæc omnia tentauerunt communiter operantes, prout & ego tentavi iam, & in stuporem adducti sunt, tanquam de scientia desperati, & intellectus imbecillitate magisterium relinquentes. Nunc autem scire te volo, quod materia omnium metallorum, & eorum  
sperma

sperma est Mercurius decoctus, & inspissatus in ventre terræ, calore sulfurco decoquente, & secundum varietatem sulfuris, & ipsius multitudinem in terra, diuersa metalla generantur. Semper tamen eorum materia est vna, & eadem essentialiter: solo tamen differunt accidente s. decoctione maiori, aut minori adurenti, vel non adurenti, seu comparatis: & in hoc omnes Philosophi conueniunt, & adhuc tibi hoc charissime fili, clariùs demonstrabo. Certum enim est, quòd omnis res est ex eo, vel de eo, in quod resoluitur. exèpli gratia? Glacies vel Nix conuertitur in aquam mediante calore: ergò priùs fuit aqua, quàm nix, vel glacies: sed omnia metalla conuertuntur in argentum viuum: ergò priùs fuerunt argentum viuum. Modum autem conuertendi ipsa in arg. viuum inferiùs te docebo. Hoc autem supposito, quòd metallum possit resolui in arg. viuum soluitur opinio illorum, qui dicunt: spiritus & alias species, in elementa, & naturam metallorum transmutari non posse: quia hoc verum non est, vt ipsi asserunt, nisi ad primam materiam reducantur. Reductio ipsius ad primam materiam est facilis, & tibi inferiùs ostendam: ergò transmutatio est facilis, & possibilis metallis. Item ostendo tibi, quòd multiplicatio in metallis est possibilis:

nam omne crescens & nascens multiplicatur, vt patet in plantis, & arboribus. Nam ex vno grano mille grana procreantur, ex vna arbore infiniti procedunt ramusculi, ex quibus fiunt diuersæ arbores & infinitæ, & sic suum numerum augent, & multiplicant. Metalla autem in terra nascuntur, & crescunt: ergò possibilis est in eis augmentatio & multiplicatio vsque in infinitum.

Ostendi tibi, charissime fili sapientiæ, si ea quæ dicta sunt, intellexisti, errores omnium operantium communiter cum caussis suis, & affirmaui hoc esse verum demonstratione aperta & iucida. Et hæc hætenus benè se habèt, quantũ ad Theoriã: nunc Dei auxilio ad Practicã veniamus. Dico tibi, Charissime, quòd oportet corpora primò ad primam materiam reducere, ad hoc, vt fiat generatio seu multiplicatio in eisdem. Animaduertè ergò in his, quæ tibi describuntur. Accipe cupri libr. i. & fiat ex eo limatura munda, & miscecum quatuor lib. Mercurii terendo, in mortario cum Sale modico, & aceto, quousque simul amalgamentur. Cùm autem Cuprum fuerit optimè coniunctum, adiunge hinc bona quantitate aquæ vitæ, hoc est, 12. partes, vt si massa fuerit lib. i.

lib. 1. aquæ vitæ sint 12. partes, pone totum in vrinali super ignem debilis cineris inferioriùs lentissimè ad ignem per diem naturalem: tunc dimitte infrigidari: & cum frigidum fuerit, cola aquam tuam cum omnibus, quæ in ea sunt per pannum lineum, donec exeat & transeat per pannum de aqua id, quod de corpore resolutum, & non per filtrum: quia non exiret resolutio corporis per filtrum, & pars quæ poterit exire, exeat, & pone ad partem: deinde accipe id quod remansit in panno, & iterum cum noua aqua benedicta, repone ad ignem in vase prædicto per diem & noctem, vt priùs, & cola, vt supra dicitur, & aquam secundam cum prima ad partem pone, vt supra, & sic toties reitèra, quousque opus ad aquam reuertatur, hoc est ad primam materiam, quod est Mercurius. Sed in his omnibus magna est adhibenda diligentia. Quo facto, totum istud accipe, & pone in vase vitri super ignem lentem decoquens, quousque videris in superficie nigredinem apparentem, quam remoue subtiliùs, quàm poteris, & sic reitèra coquendo, & nigredinem à superficie tollendo, quousque appareat nihil nigredinis, & aqua remaneat clara, nunc habes aquam, & terram, scilicet duo princi-

palia elementa, Deinde accipe illam terram & nigredinem, quam collegisti, & pone in vase vitreo, & superfunde de aqua prædicta, quousque super eam nater, & coque lento igne per 4. dies: tunc aquam pone, & coque, & sic deinceps, quousque terra alba fiat, & clara. Et hoc est, quod Philosophi dixerunt: hæc aqua cum terra putrescit, & mundificatur, quia cū mundificata fuerit auxilio Dei totum Magisterium dirigitur. Quā mundata & clarificata, seu dealbata, vt dictum est, aqua mediante, quæ cum dicta terra mediante calore & coagulata & inspissata, terram istam coagulatam cum aqua sua, & inspissatam sine alia aqua decoquens forti igne in cucurbita vitrea alembico vitreo superposito, donec quicquid fuerit de aqua, ascendat ad alembicum, & terra remaneat calcinata. Tunc accipe de fermento, de quocunque volueris quartam sui partem, id est, si fuerit vna libra corporis perfecti, accipe de fermento iij. 3. Fermentum verò aut est aurum, aut argentum, & istud fermentum cum terra fermentatur, sic vt de terra factū est, & eodem modo cum ordine præparatū simul coniunge, & imbue cum aqua prædicta, & coque per tres dies, aut plures. Tunc iterum aqua sua imbue, & coque, vt prius: & hoc toties reitera, quoties & donec hæc  
duo

duo in vnum reducantur, quod perpendes, quando color non variabitur in eisdem: tunc super eis infunde aquam prædictam partem post partem paulatim, vsque dum biberit de ipsa, quantum poterit, semper nouam aquam infundendo. Num in ista coniunctione spiritus, & corpus cum eisdem miscetur anima, vt vnum fiant, & corpora conuertentur in naturam ipsorum: quæ germen coniungitur cum corporibus ipsorum prædictis mundatis: quod non poterat ante, propter eorum immunditiam & grossitudinem, sed nunc cum eis coniungitur: & in eis crescit, & augmentatur. Nunc reuertar, charissime, ad dicta prius, applicans singulariter super eis verba Philosophorum antiquorum, obscurè in parabolis collocata: vt me in dictis verba Philosophorum intelligere, cum ipsa verba eos protulisse affirmes. Primum verbum est corporum in argentum viuum reductio, & istud est, quod Philosophi vocauerunt \* solutionem, quæ est artis fundamentum: sic aiunt: Nisi corpora solueritis, in vanum laborabitis: De qua solutione tractans Parmenides in libro Turbæ dixit. Si hunc librum legissent, & intellexissent, scirent vtrique aquam esse permanentem, quæ absque suo corpore, cum quo iuncta est: & vnum facta est, per-

\*al. Redu-  
ctionem.

manens esse non posset. Non igitur corporum Philosophorum aqua nubis, sed ipsorum conuersio in aquam, ex qua fuerunt creata, scilicet argentum viuum, prout gelu conuertitur in aquam limpidam, ex qua primò fuit. Ecce per Dei gratiam vnum habes elementum, quod est aqua. Nunc, Charissime, ad sequentia attende: vt rectè possis intelligere verba antiquorum Philosophorū. Secundū verbū est, quod sit terra & hoc est, quod Philosophi dixerunt, quòd de grossitudine aquæ terra generatur, quoniam fæces aquæ, quæ remanent in fundo vasis, terram Philosophi dixerunt. Sic habes ergò secundum alios elementum, quod est \* terra. Tertium verbum est, quòd est terræ mundificatio, de qua mundificatione Morienus Philosophus dicit: Hæc terra cum aqua putrescit, & mundificatur, quæ cum mundificata fuerit, auxilio Deitatis totum magisterium dirigetur. De qua dixit etiam Pheyrer in libro Turbæ: iunge siccum humido, scilicet terram aquæ. Ecce & aquam per se jam habes, & terram dealbatam cum aqua. Quartum verbum est aqua, quam potest evaporare per distillationem, siue sublimationem, per quam sublimationem siue ascensionem efficitur  
- ipsa



ipsa terra aërea, cùm priùs esset spissatum cum terra, & coagulatum. Et habes terram, aquam & aërem: & hoc est, quod dixit Philotes in libro Turbæ: Dealbatur siccum igne comburitur, quousque ex eo exeat spiritus, qui in eo inuenitur, qui dicitur Cinis Hermetis & miseris Philosophus: & remanet terra calcinata in fundo vasis, quæ est naturæ igneæ. Et sic habemus in prædictis præparationibus quatuor elementa. Hæc ergo terra calcinata est illa, de qua ait Miseris Philosophus sic: Nec cinerem vilependas in inferiori loco, eo teste existente. In eo enim est diadema cordis, quod permanet. Cinis postmodum erit cum prædicta terra, cum qua fermentum ponitur, quod Philosophi animam dicunt. Et hoc ideo, quia sicut corpus humanum absque suo fermento, seu eius anima nihil valet, ita est in proposito. Nam fermentum est corpus, ut dictum est, & ad naturam suam alia conuertit. Et scias, quod non est fermentum, nisi Sol & Luna, hoc est, aurum, & argentum istis Planetis appropriata. Ideo, quia sicut Sol & Luna aliis dominantur Planetis, (quod nemo, nisi omnium rerum in natura existentium imperitus ignorat) sic ista duo corpora aliis dominantur, & ipsa

ad luam

ad suam naturam conuertuntur: & ideò à plurimis fermentum dicuntur. Oportet ergò fermentum in corporibus introduci: quia est eius anima: hoc est, quod dixit Morienus: nisi corpus immundum mundaueris, & cum dealbatum non reddideris, & in eo animam non miseris, nihil huic magisterio direxisti. Igitur fit coniunctio fermenti cum corpore mundato, & tunc spiritus cum iungitur, lætatur, & gaudet cum eis: quia mundata à sua natura grossa, & subtilia sunt facta: & hoc dixit Ascanus in libro Turbæ: spiritus non coniungitur cum corporibus, donec à suis immunditiis fuerit perfectè denu-  
 datus. In hora coniunctionis mirabilia maxima apparēt: nam omnes colores de mundo apparent in operando, quotquot excogitari possunt, & corpus imperfectum coloratur coloratione firma, mediante fermento, quod fermentum est anima: spiritus mediante anima cum corpore coniungitur, & ligatur, & cum eo simul in colore fermenti conuertitur, & fit vnum cum eis. Ex prædictis apparet subtiliter intuēti, Philosophos in suis verbis obscurissimis vera dixisse. Nam ipsi Philosophi dicunt in libris suis, quòd lapis noster est ex quatuor elementis: quia ipsum elementis comparauerunt. Et ostensum est, primò qualiter sunt 4. elemēta: dixerunt

runt etiam, quòd lapis noster compositus est ex corpore, anima & spiritu, & verum dixerunt. nam corpus imperfectum corpori comparauerunt propter hoc, quia est infirmum. Aquam spiritum dixerunt, & verè ipsa spiritus est: fermentum animam dixerunt, quia, sicut supra dictum est, corpori imperfecto vitam tribuit imperfectam, quã prius non habebat: & meliorem formam produxit. Dixerunt etiam quidam Philosophi: nisi corpora ducatis, vt fiant incorporea id est, non corpora, ad corpora operanda regulas nondum inuenistis, & verum dicunt. Nam primò fit aqua, id est argentum viuum & sic fit incorporeum: deinde de coniunctione spiritus, scilicet aquã fit corpus: vnde quidã dixerunt, conuerte naturas, & quæraris inuenies, hoc est verũ: Nã in nostromagisterio primò facim<sup>9</sup> de grosso gracile, id est de corpore aquã: & postmodum de huiusmodi siccum, id est, de aqua quæ humida est, terrã id est, siccum. Et sic naturas conuertim<sup>9</sup>, & facimus de corporeo, vel corporali spirituale, & de spirituali corporale, vt dictum est, & facimus id, quod est superi<sup>9</sup>, sicut id quod est inferius, & id quod est inferius, sicut id, quod est superius: id est, spiritum corpus, & corpus spiritum: vt in principio operationis, videlicet, in solutione fit, quod est inferius

rius, est, sicut id quod est superius, & totum  
 vertetur in terram. Patet ergo ex prædictis,  
 quòd lapis noster, sunt quatuor elementa, &  
 sunt anima, corpus & spiritus: & lapis noster,  
 prout dicunt quidam Philosophi, fit ex vna  
 re cum vno, & certè verum dicunt. Nam cer-  
 tè totum magisteriū nostrum fit cum aqua  
 nostra, & ex ea, & per eam. Nam ipsa corpora  
 soluit (vt dictum est superius) non solutio-  
 ne illa, quàm, prout credunt ignorantes, q̄  
 conuertantur in aquam nubis: sed solutione  
 vera philosophica, scilicet quòd cōuertatur  
 in aquam primam, ex qua fuerunt ab initio.  
 Ipsa enim aqua corpora calcinat, & in terram  
 reducit. Ipsa eadem aqua corpora in ci-  
 nerem transformat, & eam incinerat, de-  
 albat & mundificat, iuxta verba Morie-  
 ni, dicentis, quòd Azoch & ignis latio-  
 nem abluunt, atque mundificant, & eius  
 obscuritatem ab eo penitus eripiunt.  
 Latio autem corpus immundum est. A-  
 zoch autem est argentum viuum, & corpora  
 diuersa coniungit, præparato prædicto  
 modo coniūctione tali, quam non po-  
 terit ignis potentia, nec alia temperatio,  
 seu probatio separare, & ab ignis combu-  
 stione defendit, & eorum vnum in aliud  
 mittit, & corpora sublimat, non sublima-  
 tione

tione vulgari, quam intendunt idiotæ, quòd sublimare sit superius ascendere per ignem. Et ideò accipiunt corpora calcinata, & miscent cum spiritibus sublimatis, scilicet cum Mercurio Arsenico & Sale: & per ignem fortem, & subitaneum corpora ascendere faciunt cum spiritibus, & dicunt, quòd tunc corpora sunt sublimata, & his tales falluntur, & delusi sunt: quia ipsi postmodum inveniunt immunda, quàm fuerunt priùs. Scias charissime, quòd non est nostrum sublimare superius ascendere, sed sublimare Philosophorum est, de re bassa & corrupta altam facere, atque magnam, id est, puram: vt cum dicimus: iste homo sublimatus est: id est in dignitate positus. Sic enim dicimus corpora sunt sublimata: id est, subtiliata, & in alteram naturam conuersa. Veruntamen sublimare apud Philosophos, idem est, quòd subtiliare, & decretare, quòd totum facit aqua nostra benedicta. Sic ergò intellige nostram sublimationem, quia multi sunt in hoc decepti. Aqua etiam nostra mortificat, viuificat & apparere facit colorem primò nigrum in mortificatione corporis, dum in terram vertitur: Postmodum apparent multi colores, & variante dealbationem, quorum omnium

omnium finis est albedo. In coniunctione  
 verò corporis præparati, & fermentati, co-  
 lores infiniti apparent tot, quot ab homine  
 excogitari non possunt: & sic apparet, quòd  
 nostrum magisterium est in vno, & cum vno  
 fit, & ex quatuor, vt dictum est, & ex tribus,  
 vt suprà dictum est. Vnde scias charissime,  
 quòd Philosophi nomina nostri lapidis  
 multiplicauerunt ab hoc, vt absconderent  
 eum, & dixerunt lapidem nostrum corpo-  
 reum, & spirituale esse: & in rei veritate  
 mentiti non sunt, prout sapientes intelligen-  
 re possunt. Nam ibi est corpus & spiritus, &  
 corpus factum est spirituale in solutione, vt  
 dictum est: & spiritus factus est corporalis in  
 coniunctione ipsius cum corpore perfecto  
 & fermento. Quidam enim Philosophorum  
 ipsum vocantes, prout dixit Exymeus in li-  
 bro turbæ. Sic scitote omnes scientiam in-  
 quicentes, quòd nulla sit tinctura vera nisi  
 cum are nostro, & infinita nomina impo-  
 suerunt, ne ab incipientib<sup>9</sup> perciperetur quo-  
 quo modo, si ipsum nominarent: tamen  
 vnum est, & idem opus omne est. Et ideò  
 dicit Morienus, quòd cum facto nostri ma-  
 gisterii assimilatur in ordinem hominis  
 creatione: nam primò est coitus, postmo-  
 dum conceptio, deinde imprægnatio, quar-  
 tò ortus, & quintò sequitur nutrimentum.

Hæc verba faciam te intelligere, si fueris attentus corde, atq; sollicitus: Sperma nostrum, quod est argentum vivum cum terra coniungitur corpori imperfecto, quæ terra nostra dicitur eo, quod terra est mater omnium elementorum, tunc secundum Philosophos, coitus appellatur. Dum autem terra incipit aliquantulum de argento vivo secum retinere: tunc dicitur conceptio, & tunc agit masculus in fœminam; id est, argentum vivum in terram. Et hoc est, quod dicunt Philosophi, quod nostrum magisterium non est aliud, nisi masculus & fœmina, & ipsorum coniunctio, dominatur aqua in argentum vivum, & terra crescit & multiplicatur. Hoc autem evenit, quando terra dealbatur, tunc prægnatio nuncupatur: quoniam iam terra est impregnata: deinde fermentum coniungitur cum corpore imperfecto præparato, ut dictum est, quousque vnum fiant colore, & aspectu: & tunc dicitur ortus. Tunc enim natus est lapis noster, qui natus Rex à Philosophis nuncupatur. Unde dicit Philosophus in libro turbæ: Honorate Regem nostrum, ab igne venientem, diademate coronatum, & ipsum alimentate, usque dum ad ætatem perfectam perveniat: eius pater est Sol, mater verò Luna. Lunam autem pro corpore imperfecto accipiunt, Solem verò pro

H                      corpo-

corpore perfecto. Ultimò ergo sequitur nutrimentum quousq; augmentetur augmentatione magna: nutrimentum autem est ex lacte suo & spermate, ex quo fuit ab initio suo: imbibatur autem argentum vivum sæpè & sæpiùs, quousque habet, quòd sufficiat: id est, vsque ad perfectionē, quod est finis totius operis nostri. Charissime, per ea, quæ dicta sit, facilè potes intelligere omnia verba Philosophorū obscura, & cognoscas omnes in eodem convenire, & nihil est aliud magisterium, nisi id, quod prædixi tibi. Iam habes, charissime, corporis solutronem, & reductionem sui ipsius ad primam materiam: deinde habes ipsius in terram conversionē: post autem dealbationē, in aereā levigationem, quia tunc distillando humiditatem, quæ in eo invenitur, fit aëreum, quod descendit, & terra remanet calcinata, & tunc est igneæ naturæ, & habes etiam istorum conjunctionem ad invicem, & habes commistionem animæ & corporis, & etiam coniunctionem animæ & corporis, & spiritus simul, & conversionem ad invicem, & habes augmentationem tantum: Cuius utilitas maior est, quam possit percipi ratione.



*Arnaldi de Villa Nova Epistola su-  
per Alchimia ad Regem Nea-  
politanum.*

**S**Cias ô tu Rex, quòd sapientes posuerunt in opere multas res, & multos modos operandi, scilicet dissolvere, & congelare, & plura vasa, & pòdera, quod fecerunt ad excandandum ignorantes, & ad declarandum intelligentibus opus prædictum.

Et nota, ô tu Rex, quòd sapientes denūciauerunt opus sub breuibus verbis, licet plura verba alia posuerint, & adiunxerint, vt non intelligeretur, nisi per sapientes: Sapientes verò dixerunt, quòd est vnus lapis, qui ex quatuor naturis est compositus: quæ quidem naturæ sunt, ignis, aër, aqua & terra. Quandoquidem lapis, est lapis in similitudine, & in tactu, non autem in natura, & vocatur lapis, siue compositum quoddã. Cõpositum dum est ductum per viam rectam, est, id quod queritur, in quo non est aliquid superfluum, vel aliquid quòd desit: immò omnia, quæ sunt in lapide, sunt ei necessaria, & nullo alio indiget, & quòd dictum compositum, siue lapis est vnus naturæ, & vna res, quæ quidem res in decoctione ignis habebit diversos colores, antequã fiat lapis albus perfectus. Et nota, ô tu Rex, quòd vbi

magis dictus lapis statim igne, tanto magis augmētatur de virtute, & bonitate, quod in aliis rebus non est ita: quia omnes aliæ res in igne comburuntur, & amittunt humiditatem radicalem. Dictus verò lapis totus solus in igne semper melioratur, & crescit eius bonitas, & ignis est eiusdem lapidis nutrimentum. Et istud est vnum de evidentibus signis ad cognoscendum lapidem ipsū, quod intellige bene. Quod compositum, siue lapis dividitur ante operationē duobus modis: Prima corporalis, alia spiritualis: & vnū exit ab alio, & est vnita, & regatur vnum cū alio, & vnum meliorat aliud. Et Philosophi nominaverunt vnum masculinum, & aliud fœmininum. Et nota, ô tu Rex, quòd quādo Philosophi nominaverunt arg. vivum, & magnesiā dicentes cōgelare arg. vivū in corpore magnesiæ, quòd ipsi non intellexerunt de argento viuo vulgari, quòd videtur, sed intellexerunt, quòd arg. vivum est humiditas dicti lapidis: & quia magnesiā non est illa, quæ videtur vulgariter, sed magnesiā vocaverunt totum compositum, in quo est tota dicta humiditas, quæ est arg. vivum, quæ quidam humiditas non est, sicut aliæ humiditates, quæ quidem humiditas currit in igne, & in eodem igne totum compositum dissolvit, congelat & denigrat, dealbat,

albat, & finaliter rubefacit, & perficit. Et nota, ô tu Rex, quòd in opere non ponuntur plura, sed vna res duntaxat: nec oportet aliqua fieri triturationo manuum, nec aliquid apponi debet cum dicto lapide. Et nota, ô tu Rex, quòd terra alba, vocatur lapis albus perfectus, & terra rubea, vocatur lapis rubeus perfectus, quæ quidem terra alba per regimen dicti operis absque adiutorio alterius rei convertitur in rubedinem: aqua verò, siue arg. vivum vocatur humiditas, quæ est in dicto lapide. Et nota, quòd aqua, siue humiditas, dum exit de compositione, siue lapide, versa fuit tota cõpositio nigra in fundo vasis, & sic continuando igne, ipsa nigredo, in qua est humiditas, vertitur in diversos colores, & finaliter in albedinẽ: quæ quidem humiditas vocatur etiam aer, qui aer seu humiditas miscetur cù terra sua, & cùm aliis elementis in ipso lapide existentibus, donec fiat vnum quid album. Et nota, ô tu Rex, quod dicta humiditas aërea, quæ est arg. vivum, est vna res cum terra sua prædicta, & aliis elementis in dicto lapide persistētibus. Quandoquidẽ humiditas, licet sit pauca, est sufficiens ad nutriendũ, & ad perficiendum totum lapidem, à quo est ipsa humiditas. Et est sciendum, quòd in dicta cõpositione, seu lapide, sunt Sol & Luna in virtute, & poten-

tia, ac elementis in natura: quia si hæc non  
 essent in ipso composito, nõ fieret inde Sol  
 neque Luna: & tamen non est ipsum Sol, si-  
 cut Sol communis, nec ipsa Luna, sicut Luna  
 communis: quia ipse Sol & Luna existentes  
 in dicta compositione, sunt meliores, quàm  
 sint in ipsa natura vulgari, cò quòd Sol &  
 Luna dicti cõpositi sunt vivi, & alii vulgares  
 sunt mortui: habito tamẽ respectu ad ipsum  
 Solem, & Lunam in dicto lapide existẽtes, vt  
 est dictum, licet Philosophi nominaverunt  
 ipsum lapidem Solem, & Lunam ad finem  
 illum: quia in ipso lapide sunt potentialiter,  
 non autem visibiliter. Et est sciẽdum, quòd  
 ipse lapis, siue compositum vna est res dun-  
 taxat, & vnus naturæ, & in ipso est totũ il-  
 lud, quod est ei necessarium, & in ipso est id,  
 quod eũ meliorat, & illud, quòd ipsum cõ-  
 plet: & non est istud compositum, quod est  
 vnũ, videlicet opus aliquorũ animantiũ, seu  
 animalium, seu vegetabilium: sed est natura  
 munda, & clara de suis propriis mineris, quæ  
 transmutatur per regimẽ ignis, & putrescit,  
 & nigrescit & albescit, & rubescit, & ad plu-  
 res alios colores devenit. Et nota, ô tu Rex,  
 quòd humiditas prædicta, quæ est arg. vivũ,  
 est corruptio ipsius lapidis quoniam ipsum  
 lapidem nigrescere facit, & finaliter ipsum  
 lapidem dealbat. Et nota, ô tu Rex, & scias,  
 quòd

quòd Philosophi dixerūt, fundatis corpus, & affetis eum, donec convertatur in aquam: quòd intelligitur de dicto composito, quod fundatur, & congeletur, & tūc vocatur terra. Et nota, quòd Philosophi vocant aquā, dum dictus lapis est liquefactus cum sua aqua, quæ in ipsa lapide est fixa, quæ aqua tūc est currens, & alba, sicut aqua. Et nota, ô tu Rex, quòd ipsi dixerunt, quòd convertatur aqua in aërem: quòd est intelligendū, quòd dicta aqua congeletur, & cōvertatur in corpus, quod antea fuerat, quòd corpus stet tādū in regimine ignis, donec convertatur ipsum corpus subtile, & in albedinem perfectā redactum, & tunc nominatur per aliquos aer. Sed quando dicitur, quòd convertatur aër in ignem, intelligitur, quòd dictū compositum, quod vocatur aer, stet in igne fortiori tandū, donec rubescat: & tunc erit completum ad rubeum, quòd vocatur ignis siue Sol. Et nota, ô tu Rex, quòd de vno solo composito, & duntaxat de ipso fit opus, & non de alio: quod compositum recipe purū absq; immundicia, quæ sunt in eo, videlicet, quòd sit immundum, ut oportet: quod compositum, rege ipsum in igne cum suis naturis, & istud facies in principio regiminis ignis, quia in hoc est totus defectus, siue periculum. Et dum istud est factū, vltorius

non

non potest esse aliquis defectus, & tūc ignis debet esse inter fortem, & lentum, quousq; spiritus fuerit separatus à corpore, & ascēderit super terram, & remanebit in fundo vasis corpus mortuum sine spiritu in ipso existente, & signum est, quòd si ponatur super ignem, & non fundit, neque fumat, iam est completum, quantum ad istum passum, & dum est ita, reducatur ipse spiritus supra ipsum corpus, à quo exiit, qui spiritus est similis nubibus nigris, quæ portant aquam. Iste namq; spiritus vocatur aqua vitæ, per quæ sustinetur hoc corpus, & cū qua moritur, & post mortē revivificatur. Et nota, quòd cum dicto composito est illud, quod mortificat, & vivificat ipsum compositum, & cū ipso eodem dealbatur, & rubescit idem compositū sine adiutorio alicuius rei extraneæ. Item nota, quòd ignis debet esse in principio operis lentus, secundò mediocris, tertio fortis, videlicet paulativè augmentando ipsum ignem, donec dictus lapis albus fiat, & ultimò rubeus.

**F I N I S.**

Arnaldi de Villa noua,

MEDICI ET PHILOSOPHI EC-  
CELLENTISSIMI,

Speculum Alchimia:

QVO Videlicet AR-  
TIS CHIMICAE MYSTERIA ET  
*iam secretissima, luculenter enodantur, &  
quàm maxima licet & potest fieri, perspi-  
cuitate explicantur:*

LIBER, NVNC PRIMVM  
IN LVCEM EDITVS,  
operâ & impensis

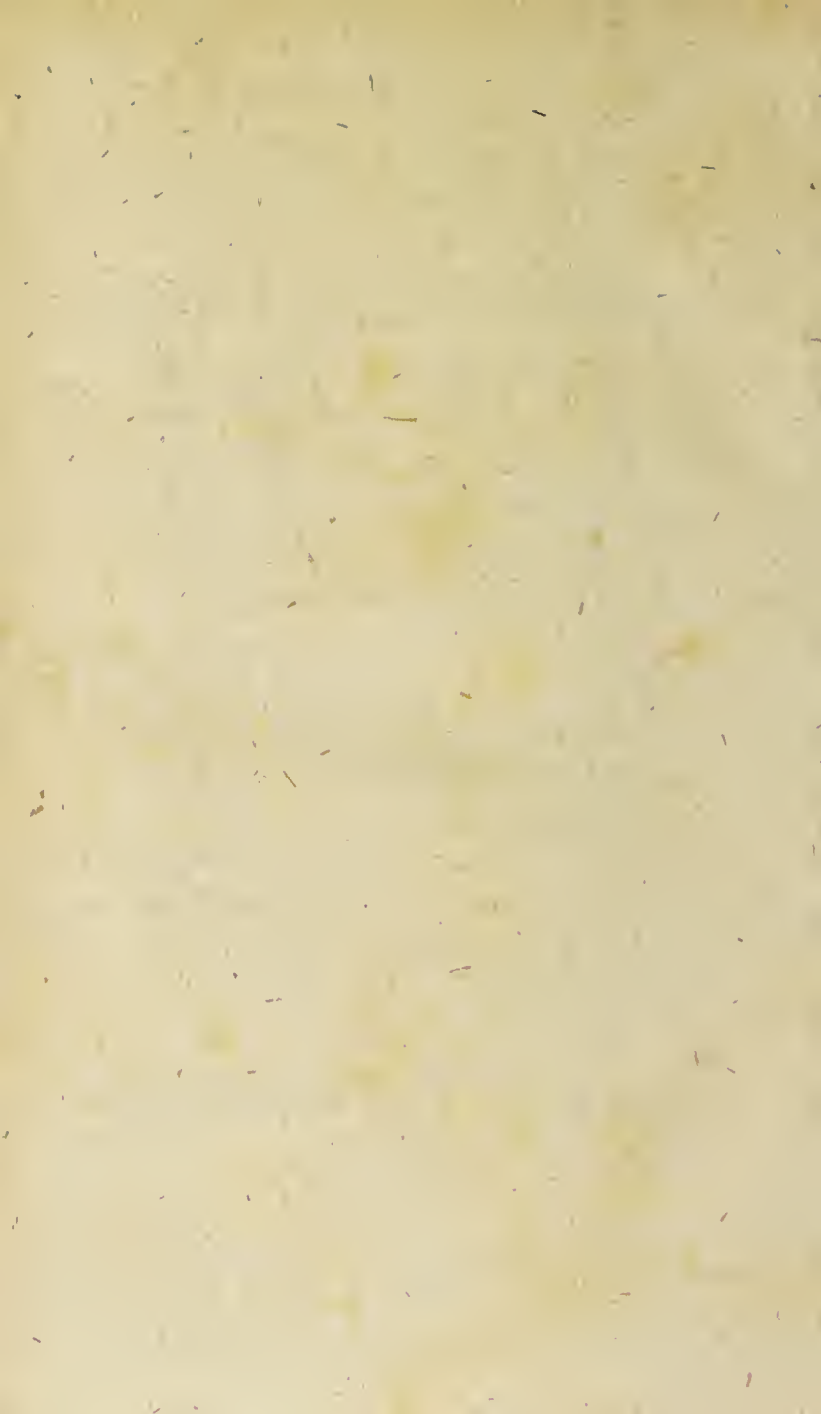
*Hieronymi Megiseri, Co. P. Ca-  
sarij, & Archidd. Austria  
Historiographi.*

FRANCOVRTI,

Ex Officina Typographica Matthiae  
Beckeri.

---

M. DC. III.







ADMODVM RE-  
 VERENDO ET NOBI-  
 LISSIMO Dn. WOLFGANGO  
 Eberhardo ab Heussenstam : Cathedralis Ec-  
 clesiae Moguntinae Canonico: & Nobilis Capi-  
 tuli Diui Albani, ibidem, Decano dignis-  
 simo : Patrono suo gratio-  
 so,

**N**on omnis veluti nobis fert omnia tellus:  
 Sed quaeuis proprio munere terra viget:  
 Sic homines etiam non omnia possumus omnes  
 Sed quiuis propriis dotibus auctus ouat.  
 Huic, Superum nutu, Fortuna arriadet amica:  
 Corporis hic, Animi possidet alter opes.  
 Rarus homo in terris, cui praestent omnia Diuis,  
 Quem cumulent unum pleraque, rarus homo,  
 Qualis es, Aonidum decus, HEUSSENSTAME,  
 sororum,  
 Quem mentis, sortis, corporis, ornat honos,  
 Qui, licet antiquo Proauum sis stemate cretus,  
 Mente tamen superas nobiliore genus.

*In te certat enim virtus Heroica, linguae  
 Gratia, & Ingenii, Iudiciiq; lepos.  
 Hunc felix caelo Maguntia tollit honorem,  
 Quaeq; augusta tuos Austria iacet at auos.  
 Tempus erit, nomenq; tuum, laudesq; canendi,  
 Condo quod, historia, mi modo surgat opus.  
 Interea leto praesentes suscipe vultu,  
 Quas tibi, ne pereant, offero reliquias.*

**Hieronimus Megiserus,  
 P. Co. Caesarius, & Sere-  
 niss. Austriae Archidd.  
 Historiographus.**

Vita



V I T A

# ARNALDI DE VILLA NOVA.

**A**Rnaldus Villanova-  
nus, Philosophus in-  
signis & Medicus ex-  
cellens, & si cultus literarum ac-  
cessisset humaniorum, etiã an-  
tiquis conferendus: fuit natio-  
ne Gallus, vt testatur Sympho-  
rianus Campegius. Natus est n.  
in Prouincia Narbonēsi, in op-  
pido quodam, appellato Villa  
Nova, circa annū Christi 1300.  
eo ferè tempore, quo Petrus A-  
ponensis, dictus Conciliator, &  
Raimundus Lullius claruerūt.  
Reliquit multa opera in Theo-  
logia & Philosophia, plura au-

tem in arte Medica. In Alchimia tantus fuit Artifex, vt Raimundi Lullii in ea arte Magister exstiterit, & laminas quoq; fecerit aureas, non cedentes perfectissimo auro. Secreta n. naturæ ad eò rimat<sup>9</sup> est, vt altiùs post ipsi<sup>9</sup> ætatē ferè nemo penetrauerit. Vnde à Rege Siciliae Friderico in magno habit<sup>9</sup> est honore: à quo cum ad R. Pontificē sanandum esset missus, in eo tandem itinere diem obiit, & Genuæ fuit sepult<sup>9</sup>. Opera Arnaldi Chimica, quæ ad nostram ætatē peruenere, hæc ferè sunt: Rosarius Philosophorum: Lumen nouum: Flos Florum: & Speculum Alchimia: quorum hoc postremum nunquam antè in lucem fuit editum.

## Speculum Alchimiaë,

ARNALDI DE VIL-  
LA NOVA.

T ad perfectam scientiam  
 peruenire possimus, pri-  
 mùm oportet scire, quòd  
 tres Lapides, & tres Sales  
 sunt: è quib. totum nostrũ  
 consistit magisterium, videlicet minera-  
 lis, plantalis & animalis. Sunt item tres  
 aquæ: scilicet, Mercurij, Solis & Lunæ,  
 & Mercurius est minera; Luna plãta: quia  
 non recipit nisi duas virtutes, nimirum  
 albedinem & constrictionem; Et Sol est  
 animal, quia recipit tria, scilicet, albedi-  
 nem, constrictionem & rubedinem.  
 Quapropter Sol vocatur animal magnũ:  
 & Sal & argentum fit de eo: & Luna vo-  
 catur planta, & Sal alchali fit de ea: &  
 Mercurius vocatur lapis mineralis, & fit  
 Sal minerale de eo: id est, Sal commune.  
 Scias igitur, Carissime Fili, quòd ista sci-  
 entia nihil aliud est, quàm perfecta in-  
 spiratio DEI: quia totum magisterium  
 ex vna sola re consistit: & ita tibi osten-

demus per dicta Philosophorum: Et similiter, secundum quod nos vidimus & tetigimus cum magnis laboribus, & cum magna industria, illam solam rem cognouimus perfectam esse, ad album & ad rubeum. Et nullam aliam rem inuenire potuimus, ubi consisteret perfectio, quantum ad veram transmutationem corporum, vel perfectam preparationem, & quam non contingeret ex toto corrumpi & denigrari penitus. Sed illam solam perfectam inuenimus, quæ postquam per nostrum magisterium est ad veram fusionem deducta: omnia quæ tangit, ducit ad verissimum complementum, sine aliqua diminutione, secundum quod materia fuit preparata; quia quando perfecta est ad album, adhuc non est completa, quantum ad veram perfectionem. Ducit tamen omnia, quæ tangit in complemento Lunari: sed quia Luna non est omnino perfecta, in omni iudicio, dicimus, quod medicina quando preparata est ad album, non est perfecta in verissimo complemento: sed quando preparata est ad rubeum, tunc ipsam dicimus esse

esse perfectam in omni iudicio: & non diuersificatur alba medicina, & medicina rubea, nisi quòd huius generis medicinæ præparationi non adurentis fit additamentum sulphuris nostri, per modum figentem, & calcinantem cum astutiæ industria: & cum multa reiteratione administranti perfectè, atque per modum solutionis multiplicem, quousq; munda fiat. Et scias, quòd ista administratio per sublimationem perficitur: vt in hoc libro nostro satis apertè mōstrabimus. Et quia multi sunt deceptores, per vniuersum mundum euntes, decipientes homines: quia & ipsi imaginibus suis sunt decepti: & ideo, vt tales noscantur, hanc scientiam nostram aptè & clarè omnibus intelligentibus facere volumus.

Vnde, qui non habent ingenium naturale, & animam perscrutantem subtiliter, & principia naturalia, & naturæ fundamenta & artificia: quæ consequi naturam possunt in suæ actionis proprietatibus: non inuenient huius pretiosæ scientiæ radicem veram. Quapropter inuenimus multos habere animam facilem,

opinantem phantasiam quamlibet : & quando verum inuenisse credunt, est totum phantasticum, & à principiis naturalib. semotū. Sed vide, quid dicat Ma-

*Geber, Ma-*  
*gistrorum*  
*Magister.*

*Magister: Est lapis vnus, medici-*  
*na vna, in qua totum magisterium consistit, cui*  
*non addimus rem extraneam aliquam, nec*  
*minuimus: nisi quia in preparatione superflua*  
*remouemus. Sapientes autem multa nomina*  
*nominauerunt: ut vos, qui non estis de filiis*  
*philosophorum non intelligatis, quod sit res v-*

*Lapis Phil.*  
*ex quibus*  
*constet.*

*na: imò ex diuersis reb. conficiatur; scilicet, ex*  
quatuor Elementis. Et hoc totum est ve-  
rum: quia lapis noster ex diuersis rebus  
conficitur: id est, ex quatuor Elementis,  
vel ex quatuor substantiis. Prima substan-  
tia est calida & humida: Secunda, calida  
& sicca: tertia frigida & sicca: quarta, fri-  
gida & humida. Et hoc totum est in la-  
pide nostro: & ex rebus istis omnes res  
huius mundi fuerunt creatæ per poten-  
tiam DEI. Et quia lapis noster habet in se,  
& continet in se omnes istas qualitates:  
propter hoc Philosophi omnia nomina  
huius mundi Lapidem nostro tribuerunt: &  
secundum intentiones eorum diuersas

*Lapidi cur*  
*tot nomina*  
*tribuantur.*

opera-



operationes posuerunt, & in diuersis rebus, & secundum eorum intellectu eum dixerunt. Quare, Carissimi Filij, eorum intentio fuit perfecta, & clara intelligentibus, è contrario verò contrarijs. Vnde dicit Magister Magistrorum Geber, in vlt. capitulo de perfectione. *Quoniam nobis solis artem p<sup>ro</sup> nos solos inuestigatã tradidimus, & nõ alijs, verissimã tamen & omnino certam: & etiã solum prudentes ad artem elicimus. Quamobrem Philosophi nõ scripserunt libros suos, nisi filiis eorum, & filios eorum voco illos, qui perfectè dicta eorum intelligunt. Sed pauci sunt, qui bene intelligunt: quia intentio secundum literam nihil prodest: & operari secundum intentionem literarum, est diuitiarum dissipatio. Ideo Geber ait: Si in operando scientiam es vestrum amiseritis, nos non iniquè corrodat is, neq; blasphemias inferatis, sed vestre imputetis ignorantie, & temeritati. Nunca ad cognitionem Lapidis transeamus. Dico igitur, qd scientia vera ex vna sola re fieri cõsuevit: nec aliquid sibi addunt, vel minuunt: & vocatur illa res Adrop, vel Lapis alior huius mundi. Et, per D E V M, suum pro-*

proprium determinavi, quod Philosophi  
facere noluerunt. DISCIPVLVS. Obse-  
ne Magister, obsecro te, vt apertius expla-  
nationem mihi non taceas: & in quo lo-  
co inuenitur, & num vilis sit, an verò ca-  
ra, veritatem dicas. MAGISTER. Non-  
ne dixi tibi, fili Sapientiæ, quòd ex vna so-  
lata re, sine aliquo adiuncto, totum magi-  
sterium perficitur. Tu quæris, in quo lo-  
co inueniri possit: & libenter tibi dicam.

*Lapis Phil.  
vbi inue-  
niatur.*

In duobus montibus inuenitur: & si per-  
fectissimè inuenire desideras, ascende in  
montem altiorem huius mundi: quia ibi  
lapis noster est absconditus, & scias, quod  
in alio loco non inuenitur. Quæstisti, vilis  
ne sit, an cara. Ego autem dico tibi, quod  
eam pauperes & diuites habere possunt,  
& in viis proicitur: & certissimè scias,  
quòd omnis res, quæ emitur magno pre-  
tio, in huius operis artificio mendax est,  
& inutilis inuenitur. DISCIPVLVS.  
Paulò antè dixisti, quòd si volebam per-  
fectè inuenire Lapidem, quod ascendis-  
sem in montem altiorem huius mundi:  
quia ibi Lapis noster erat absconditus,  
quem Argentum viuum vocasti. Ego

nun-

nunquam audiui, quòd Argentum viuū in montibus inueniretur. Imò in cauernis terræ subtus terram inuenitur: & hoc à multis expertum est. Vnde miror, quòd ita dixisti. MAGISTER. Video, quòd mea dicta, Fili, non intelligis. Scias autem, quod Philosophi non dixerunt, neq; intellexerunt, quòd argentum viuum vulgare sit lapis eorum, non est enim hoc credere, nisi vanum. Vnde vide, quid dicat Magister Magistrorum Geber, in capitulo de principiis nostri Magisterij. Sic enim dicit: *Consideratio verò rei, quæ perficit, est consideratio electionis pure substantiæ argenti viui. Est n. Medicina, quæ ex materia argenti viui sumpsit originem. Non est a. ista materia argenti viui in sua natura, neq; in tota substantia sua, sed fuit pars illius. Non est autē nunc Lapis noster, sicut est: sed cū factus est pars eius, ipse enim illustrat, & ab adustione conseruat: quod perfectionis significatio est.* Ergo argentum viuum Philosophorum, nō est tale, quale inuenitur in cauernis terræ, & propter hoc multi sunt decepti, in operando illud argentū viuum. Nos verò non nominamus argē-

*Lapis Phil.  
quale sit  
Argentum  
viuum.*

tum vniūm, sed fugitiuum : quia semper  
in igne fugit, nisi cū argento viuo nostro  
constringatur. Et quando cū eo vnitur,  
quiescit in igne, amicabiliter eo gaudens.

Gaudet n. natura sua, & non extranea.

Propterea dixit Geber, qui fuit Magister  
Magistrorum. Et nota verbum. *Cui non  
addimus rem extraneam aliquam: imò quod  
est superfluum remouemus:* Et sic sufficit in-

*Sciētia hac  
in vna sola  
re consistit.*

telligenti: Dico ergo, quod tota scientia  
in vna sola re consistit, sicut iam docui-  
mus. Hoc autem dico, secundum nostrū  
intellectum, ista sola res facit totam per-  
fectionem, quando præparata est per no-  
strum magisterium, & ducit corpora im-  
perfecta ad verissimam perfectionem, &  
coagulat Mercurium in verissimam Lu-  
nam, & verissimum Solem. Secundum  
quod medicina exstiterit, præparata per  
nostrum magisterium. Et ista præpara-  
tio fit cū maximo ingenio, & cum  
magna cautela: non autem secundum  
vt multi fatui putauerunt. Quare scias,  
Fili, quod tota perfectio consistit in re-  
gimine ignis, & ibi iacet totum arca-  
num. Lapis noster inuenitur in pluri-

bus locis: & est vilissima res: & pauci sunt  
 qui non habeant, & nullus ipsum cog-  
 nouit: & nominatur diuersis nomini-  
 bus: & propter hoc multi sunt decepti.  
 Philosophi autem multis nominibus  
 Lapidem nominauerunt, vt scientia ma-  
 gis fuisset obscura: quia quando Lapis  
 noster positus est in vase philosophico:  
 & quanto magis colores innouat, tanto  
 etiam plura nomina imposuerunt. Et  
 propter hoc dicit Geber: *Solam Scientiam  
 eam nobis scripsimus.* Fuerunt autem similiter a-  
 liqui philosophi, qui eam in corporibus  
 posuerunt, & diuersas habuerunt inten-  
 tiones, secundum quod vos creditis:  
 sed secundum nostram intentionem v-  
 nam solam rem, ac vniam viam linearem  
 ostenderunt. Dixerunt enim quod ex nobi-  
 liori materia vel substantia, & ex meliori  
 corpore Lapis Philosophicus debeat eli-  
 ci: Et ita fuit opinio eorum, quod perfe-  
 cta materia erat in Sole, & alter in Lu-  
 na, alter verò in Marte: & alter in Mer-  
 curio, & alter in Ioue: & alter in Saturno:  
 & alter in Venere. Nos autem responde-  
 mus secundum intentionem nostram,  
 quod

quòd omnes supradicti secundùm partem benè , & secundum partem malè , secundum verò totum malè & pessimè intelligunt. Cùm præsertim putant Magistrum Magistrorum in hoc intelligere, videlicet: *Cõsideratio vera rei, quæ perficit, est consideratio electionis puræ substantiæ argenti viui.* Sed ex quib. hæc substantia argenti viui eliciatur, quæri solet: quibus respondemus, quòd de his, in quibus est, elicitur, Ergò, Fili, considera, & vide, vbi sit ista substantia, & illam accipe, & non aliam, si venire desideras ad verum intellectum; quia in rerum multitudine ars non perficitur: & hoc est certũ. Quare nolite operari secundùm istos deceptores: ne vestra bona in his rebus vanis amittatis. Vnde sapiens Geber ait: *Si in operando aliter, secundùm istos phantasticos, bona vestra amiseritis, non propter hoc putetis, scientiam esse non veram. Quoniam si estis decepti propter vacuã intentionem, non est culpa nostra, sed vestra.* Præterea scias, Carissime Fili, quod ipse valde fuit obscurus, quia secundum suum librum, tota sua intentio fuit in argento viuo. Et propter hoc dixit:

dixit: *Vbi magis apertè locuti fuimus, ibi magis occultè, & vbi magis occultè, ibi magis apertè*: Vadamus ad illud verbum, in quo totam scientiam declarauit secundum suam intentionem. Dixit enim in capitulo de medicinis tertii ordinis: *Est tamen additamentum citrinantis coloris, quod à sulphure fixo mundissima perficitur substãtia: & est argentum viuum philosophicum: & est huius generis medicina, quæ maximè argento viuo & corporibus adheret*. Ecce totum arcanum. Ergo cõsidera illam solam rem, quæ argento viuo & corporibus adhæret, & habebis scientiam, per DEVM viuum & verum: & clarè locutus sum intelligentibus. Sunt aliqui qui putant argentum viuum adherere corporibus, & Gebrum intelligere in illo loco, in quo ait: *Cum in rebus cæteris exquirentes, non inuenerimus inuentione nostrã rem aliquam, magis quàm argentum viuum corporum naturis amicari*. Non enim dixit, quod adhæret in corporibus: & nota sua dicta: propter hoc opus nostrum in illo impendentes, ipsum esse verè sine aliqua fallacia reperimus

Num argẽ  
tum viuum  
adhereat  
corporibus

nam in complemento Solari, vel Lunari, secundum quod medicina fuerit cum vera alteratione. Hoc autem dicimus, de argento viuo philosophico: ipsum enim solum adhæret corporibus, & nullam aliam rem inuenire potuerunt philosophi antiqui, quæ corporibus adhæreret, nisi argentum viuum philosophicum. Nam argentum viuum vulgare non adhæret corporibus: imò corpora adhærent ipsi Mercurio. Et hoc est certum per experientiam: quia si iungitur argentum viuū vulgare, cum aliquo corpore argentum viuum remanet in propria natura, aut recedit, & vertitur corpus ad suam naturam. Et ideo argentum viuum vulgare non adhæret corporibus: & propter hoc multi sunt decepti in operando illud. Lapis enim noster, scilicet, argētum viuum occidentale, quod prætulit se auro, vincit argentum viuum vulgare: & illud quod occidit, viuere facit. Et scias, quod argentum viuum coagulatum est pater mirabilem omnium huius magisterii, & est corpus & Spiritus. Nonne audisti, quod ego posui argentum viuum inter corpo-

*Lapis Phil.*

*est Argen-*

*tum viuū*

*occidentale.*

*Est pater*

*mirabilis.*

*mirabilis.*



ta; quando dixi, sunt aliqui philosophi. qui eum in corporibus posuerunt. sicut in Sole, alter in Luna, alter in Marte, alter in argento viuo. iam igitur satis clare demonstrauimus, quod argentum viuum vulgare, quod inuenitur, non est Lapis Philosophorum. Sed quare nostrum argentum viuum, & habebis, quod desideras. DISCIPVLVS. Magister: tu dicis, quod Lapis Philosophorum scilicet, argentum viuum Philosophicum est corpus, & Spiritus, modo intellexi dicta tua: & non est mirum, si multi errant in operando istam scientiam, & bene cognosco totam veritatem: & bene possum nominare Magnesium. MAGISTER. Fili Carissime, veritatem dixisti: & benenominasti suum proprium nomen. Videlicet, quando Lapis in prima operatione est, quod tunc post putrefactionem vocatur Magnesia. Et quando est in putrefactione, tunc vocauerunt ipsum philosophi antiqui Saturnum. DISCIPVLVS. Magister, rogo & deprecor, vt principium huius magisterii nos docere velis.

*Argentum viuum vulgare, non est Lapis Phil.*

*Lapis vocatur, Magnesia, post putrefactionem: Saturnus in putrefactione.*

PRIMA DISPOSITIO  
SPECVLI.

*Prima dis-  
positio, seu  
sublimatio.*

**A**ccipite corpus, quod vobis superius demonstravi, & tabellas tenues coaptate: deinde ponite in vase nostro philosophico, & claudite bene os vasis, vt respirare non possit: & affate igne leui, donec confringatur: & ita teneatis in igne more solito, quousq; tota substantia sit fixa, & quòd nihil ascendat, quòd conspici possit: tunc completà erit putrefactio vera. Et sciatis quòd hæc est prima dispositio, quæ vocatur *Sublimatio*: sicut dixit Geber. Quoniam totius operis intentionis summa est, vt summatur in capitulis notus: deinde verò cum operis instantia assiduetur super ipsum opus sublimationis primi gradus: & per hoc mundetur à corrumpente impuritate: & est scilicet sublimationis perfectio: & cum ea sublimetur perfectissimè Lapis, donec in vltimam sublimationis puritatem deueniat. Vnde scias, Fili: quod in sola sublimatione completur totum magisteriũ. Igitur sublima subtile à spisso suaviter,  
cum

cum magno ingenio, ascendit à terra in  
 coelum: & iterum descendit in terram: &  
 secundum quod nostram materiam mū-  
 daueris puram vel impuram, ita inue-  
 nies in fine. Nam si fuerit argentum vi-  
 uum bonæ substantiæ, & sulfur non pu-  
 rum & adurens, vbi iacet tota perfectio,  
 conuertet corpus imperfectum. Et ex-  
 emplum tibi dabo. Si autem fuerit argē-  
 tum viuum bonæ substantiæ, & sulfur  
 non purum & adurens, conuertet ipsum  
 in æs. Et si fuerit argentum viuum ma-  
 lum, porosum, immundum, terreum: &  
 sulfur non mundum, & omnino imper-  
 fectum, fiet ex eo ferrum. Stannum autē  
 videtur habere bonum argentum viuū:  
 sulfur verò malum, & non bene fixum,  
 neq; bene mixtum. Plumbum autem  
 malum argentum viuum, & grossum,  
 ponderosum & terreum: sulfur etiam  
 malum, mali saporis & foetidi, & debilis.  
 Vnde non bene congelatur. Vnde scias;  
 Fili, quod tota perfectio, consistit in sul-  
 fure philosophico. Quia sulfur Philoso-  
 phicum est omnium metallorum perfe-  
 ctio: Sulfur verò extraneum, corruptio.

*Sulfur Phi-  
 losophicum*

Hæc est tota veritas huius scientiæ. quæ dicti Philosophi verbis est enucleanda: eo quod manifestè relinquatur per ipsam duplicem fore in corporibus imperfectis sulfureitatem. Vnam quidem in profunditate argenti viui inclusam, vbi consistit tota perfectio metallorum: & ista sulfureitas fuit in principio suæ mixtionis supereminenter: Alteram verò extraneam suæ naturæ incorruptibilem, quia ista cum labore tollitur: alterum verò tolli nullo artificiorum ingenio est possibile: quia sulfureitas combustilis vel extranea, quæ idem sunt, calcinatione ignis deletur. Hoc autem scit, qui expertus est. Sulfureitas verò radicalis minimè, quoniam est de eorum perfectione. Nam secundum Philosophum, argentum viuū si fuerit purum, coagulabit illud, vi sulfuris Philosophici in verissimum argentum: & istud est res optima, vt Alchimistæ per artificium faciant Elyxir ad argentum. Si vero fuerit sulfur optimum cum robore, clarum, purum & mundum coagulabit illud; si in eo vis igneitatæ non vrentis fuerit, & argentum viuum

In verissimum aurum: & istud est res optima, vt ex eo fiat Elyxir ad aurum. Vnde scias, Fili: quod philosophus primò tradidit sulfur album, ad argentum: & postea sulfur rubeum, ad aurum: quia nihil potest fieri aurum, nisi primò fuerit argentum. Eò quòd nulla res potest ad tertium transire de primo, nisi priùs fuerit in secundo. Quoniam non est transitus de extremo ad extremum, nisi per medium. Non ergo potest fieri de nigro ad perfectum citrinum, nisi priùs fuerit album: quia citrinum ex multo albo, & paucissimo rubeo est compositum. Nec potest etiam fieri de citrino transitus ad album, nisi priùs fuerit nigrum. Quoniam aurum non potest fieri argentum, nisi priùs fuerit destructum, corruptum & nigrum: quia melius non potest fieri deterius, nisi per sui corruptionem. Nam corruptio vnus est generatio alterius. Et vt meliùs possis intelligere dicta philosophorum tibi dicimus: quòd qui scit aurum conuerrere in argentum, scit argentum conuerrere in aurum: quia sulfur eorum

non vtens, album ad argentum, per maiorem ignis digestionem potest fieri sulphur rubeum ad aurum. Quoniam citrinatio nihil aliud est, quàm completa digestio, & nigredinis ablatio. Calor namq; agens in humido, generat primò nigredinem: & in citrino albedinem: & in albo citrinantem: & in citrino rubedinem: & hoc quidē in decoctione plumbi: quia primò vertitur in cinerem nigrum, postea in album, deinde in citrinum: vltimò in minium rubeum. Ecce, per Deū, quòd te, Fili, docui totam operationem. Et sic sulfur album & rubeum habetur tantum ex vna metallorum materia ad plenum depurata, modo tamen diuerso decocta & digesta. Idcirco dicit Plato, quòd omni argento inest sulfur album, sicut in omni auro inest sulfur rubeum. Sed tale sulfur non reperitur super terram, vt dicit Auicenna, nisi quod in istis corporib. consistit. Et ideo ista corpora subtiliter præparamus, vt sulfur & argentum viuū de illa materia habeamus. Qui habet aures audiendi, audiat. DISCIPVLVS. Verè, bone Magister, ego sum deceptus in meo

meo intellectu, secundum quod paulò ante à te audiui, quando dixisti: Accipite corpus quod vobis demonstraui, & in tabellas tenues coaptate. Ego non credebam, quòd ex Lapide nostro possent fieri tabellæ. Quare ignoro quid sit Lapis: quia modò dicis, quòd sulfur Philosophorum est perfecta materia. MAGISTER. Scias Fili, quòd verum est totum, quod dixi: quòd Lapis noster est corpus indolabile, & insonabile: & est toxicum mortificans omnia corpora: & est plumbicum, & coagulat Venerem odore suo: & est medicina omnium corporum, tàm solutorum, quàm mortuorum, & est examinatio eorum. Intellexisti modò? Etiam apertius tibi dicere volo. Carmellus noster albus, septimus est in numero apud Philosophos magnos: primò Sol cum Luna, Iupiter, Mars & Venus nostra in Mercurio nostro, & Saturnus septimus, in quo sunt omnes coniuncti simul. Hic est spata, gladius, & cultellus, & incisorium super ædificium, & inimicus ad manum, & vas cum adiutorio vini: & est Lapis triangulus in esse, & quadrangulus in qualitate.

*Quomodo  
Lapis Phil.  
fit toxicum  
mortificans  
omnia cor-  
pora,*

DISCIPVLVS. Magister, non bene intelligo verba tua: quia tu dicis: quòd Lapis noster est toxicum mortificans omnia corpora: & si omnia corpora mortificat, quomodo postea potest dare vitam, vt ad perfectam sanitatem deueniant? MAGISTER. Scias Fili, quòd Lapis noster ante nostram operationem est toxicum, sicut superius diximus: & occidit omnia corpora imperfecta, & destruit, & dissipat: sed per nostrum magisterium fit tyriaca, quæ omnia corpora sanat imperfecta, & omnem leprositatem & ægritudinem perfectissimè curat: & propter hoc vocatur ab antiquis Philosophis medicina perfecta, quæ dat perfectionem corporibus imperfectis, per nostrum artificium. DISCIPVLVS. Verè Magister, modò intelligo, quid sit Lapis, & ex quibus eliciatur. Quare rogo, vt mihi secundam dispositionem ostendas.



## SECUNDA DISPOSITIO SPECVLI.

**A**ccipe Latonem, quem superius dimisimus, benè cribratum: & si non est, ipsum cribra: & ipsum in vase Philosophiæ ad ignem Philosophicum pone: non autem more solito, sed more Philosophorum: & coque ipsum leuiter assando, donec tota materia sit fixa, & color eius mutetur in violaceum. Et scias, quòd antè apparebunt multi colores. Vnde oportet te custodire ignem, ne sit violentus, sed suavis secundum quòd decet. Ignis enim fortis destruit, & dissipat; sed ignis lentus ad sanitatem perducit, & bonam substantiam generat. Vnde certissimè scias, quòd totum regimen in igne & in vase est. Quia si os vasis non est bene clausum: fumi qui sunt subtilissimi euadunt, & totum magisterium annullabitur. **D**ISCIPLVVS. Magister totum intelligo: sed obsecro, vt mihi dicas, quot sint dispositiones huius magisterii, &

*Secunda  
Dispositio  
sive Calcinatio.*

& quomodo vocentur. **MAGISTER.**  
 Septem sunt dispositiones huius magisterii: & prima vocatur Sublimatio, & secunda Calcinatio, & tertia Solutio, & quarta Ablutio, & quinta Cæratio, & sexta Coagulatio, & septima Fixio: & hæc sunt operationes nostræ. Fuerunt multi Philosophi, qui de ablutione dixerunt distillationem & descensionem: & ego dico, quòd isti duo modi sunt in sola ablutione. Quia quando aqua nostra in ablutione terræ ascendit in altum: dixerunt  
*Distillatio.* tunc distillationem: & quando descendit super terram, tunc dixerunt descensionem: & ita posuerunt nouem operationes, vt scientia magis esset obscura. Fuit etiam quidam qui dixit, aqua nostra abluuit sordes de terra nostra: & Sol noster est adiutor: & paullatim cum istis mutabis omnem nigredinem. **DISCIPVLVS.** Rogo Magister, vt istius aquæ proprium nomen mihi dicas: & si tangerem eam, num meum digitum balnearẽ. **MAGISTER.** Ista aqua vocatur aqua vitæ, & aqua serena, & aqua perpetua, & multis aliis nominibus: aqua igitur vitæ vocatur, quia

*Aqua vita  
& aqua  
perpetua.*

quia dat vitam corporibus mortuis, & illuminat omnem rem sordidam. Aqua perpetua vocatur, quia perpetuat omnia, quæ tangit & ducit ad perfectionem: & propter hoc dicit Geber in suo libro: *Laudetur DEVS gloriosus, qui creauit illud: & illi substantiam: & substantie proprietates, quas non contingit vllam ex rebus in natura possidere.* Quæsiuisti, si tãgeres eam, num balneares tuum digitum: dico quòd non: neq; quando aqua nostra facta est, potest tangi sine damno. Item, si balneares intus hominem, vel dares ei ad potandum, statim moreretur: & propter hoc multi Philosophi vocauerunt eam aquam venenosam, & aquam foetidam: & dixerunt, quòd erat toxicum: & veritatem dixerunt intelligentib. DISCIPVLVS. Magister, video quòd dixisti veritatem. Sed iam ad tertiam dispositionem transeamus.

## TERTIA DISPOSITIO SPECVL I.

**A**ccipe Azoch, quem superius dimisimus, & vide, vt sit bene cribratum, & calcinatum: & pone ad ignem nostrum:

*Tertia dispositio  
& solutio*

non

non autem more solito: sed more Philosophorum in vase Philosophicæ bene, ac firmiter clauso: postea fac, vt totum solvatur, leuiter assando: & cum solutum fuerit, vocatur aqua vitæ, & serenas perpetua: & multis aliis nominibus. DISCIPVLVS. Rogo Magister, vt mihi ostendas, quid sit Azoch? MAGISTER. Fili, Azoch est Lapis Philosophorum: & Philosophi ipsum multis nominibus nominauerunt. Coque ergo ipsum igne leui, ita vt terra nostra bene abluatur, & in colorem cinericum vertatur, quasi tendens ad citrinitatem, cum multis guttis rubeis: & tunc scias per rectam viam ambulasse: & hoc totum consistit in tertia dispositione. DISCIPVLVS. Magister, rogo te per DEVM verum, vt mihi dicas modò, quid sit Azoch. MAGISTER. Azoch est rubeum in fine nostri operis, vel quasi, tendens ad rubedinem, & multi Philosophi dixerunt, quòd Azoch deberemus nominare in nostris libris Lapidem, quia abluit sordes à Latone: & Lathon & Azoch sunt in simul, & nunquam separantur: imò coniuncti manent

*Azoch  
quid sit.*

nent semper : sed propter diuersitatem colorum, qui separantur, Philosophi nominauerunt multis nominibus : & secundum quod colotes variantur, & mutantur, tanta nomina imposuerunt: quia Azoch, apud Indos est aurum: & apud Hermianos est argentum : & apud Alexandrinos & Macedonenses est ferrum: apud Græcos Mercurius, apud Hebræicos, Stannum: apud Tartaros æs: apud Arabicos, Saturnus: apud Latinos, & maximè apud Romanos, Ognuidon. Sed vt nullus erret, dico quòd habet vnum proprium nomen : & vulgariter ab hominibus nominatur: & quilibet cognoscit Lapidem. DISCIPVLVS. Sat dixisti, bone Magister. Sed ad quartam Dispositionem, si placet, transeas.

## QVARTA DISPOSITIO S P E C V L I:

**A** Ccipe Azoch Philosophorum, & mitte ipsum in Leone nostro firmiter clauso: & dimitte in Sole nostro, scilicet, in diebus Maii: & fac, quòd totum

*Quarta dispositio*

totum soluatur: & cum solutum fuerit e-  
 permitte ad Solem supradictum, donec  
 congeletur totum in Lapidem, vel pul-  
 uerem rubeum: Et tamdiu tene ipsum ad  
 Solem prædictum, donec tota materia sit  
 fixa: & vt nihil accendat, & cum fixa fue-  
 rit, vocatur Zernich Philosophorum: Et  
 Zernich Arabicè, & Auripigmentum La-  
 tinè. Propter hoc dixit Plato, quòd nisi es-  
 set virtus in eo in constringendo Mercuri-  
 um, quòd nunquam perficeretur opus  
 nostrum: Vnde scias, quòd Auripigmen-  
 tum est clavis huius scientiæ, & multas  
 virtutes habet: quare illud debemus ho-  
 norare. DISCIPVLVS. Miror, Magister:  
 quòd si Auripigmentum habet tantam  
 virtutem in se, quòd Philosophi nomina-  
 uerunt eum tam vulgariter. MAGISTER.  
 Credebam Fili, quòd tu intelligeres dicta  
 Philosophorum, & mea: sed video nunc  
 quòd nihil intelligis: sed volo ostendere  
 tibi veritatem: ideò attende. Certissimè  
 scias, q̄ Auripigmentum vulgare nō est  
 nostra materia, nec intrat in toto nostro  
 magisterio: & Philosophi intellexerunt  
 de suo Auripigmento, & non de vulgari.

Verum

*Zernich  
 Auripig-  
 mentum.*

Verum est quòd est bonum ad faciendas albationes, & res Sophisticas, de quibus non curamus: nec aliquis bonus curare debet: quia res imperfectæ nihil valent. Iam igitur tibi sufficienter demonstraui, quòd Zernich, id est, Auripigmentum Philosophorum non est Auripigmentũ vulgare: & similiter ostendi, quòd Philosophi propter diuersitatem colorum diuersa nomina imponebant: sed quantũ ad eorum intentionem vnum proprium nomen habuerunt: sc. aurum Romanũ, vel Adrop, vel Lapis superior omnium Lapidum huius mundi. DISCIPVLVS. Rogo Magister, vt me doceas iam quintam Dispositionem.

## QVINTA DISPOSITIO SPECVLI.

**A**ccipe Zernich Philosophorum, quẽ superius dimisimus, & pone in Leonem viridem ad Solem nostrum, scil. in diebus Iunii: & fac, vt totum soluatur, si possibile est: & abluẽ terram, separando partes subtilissimas: quas caue ne fugiãt, propter violentiam Solis: quia totũ magisterium perderetur: quia sunt in eo ali-

*Quinta  
Dispositio.*

qui venti, quos oportet custodire ne fugiant, quia si fugient, totum opus annullabitur: & sic dimitte stare in dictum Solem nostrum, donec totum figatur, & nihil ascendat: & quòd in Lapidem vel puluerem rubicundissimũ vertatur. Et totũ hoc fac, leniter affando: & tunc vocatur Chibrit, Ebraicè, i.e. Sulfur, Latinè: & nostrum Sulfur nunq̃ inuenitur sine sua uxore. Et etiam dico, & iuro per DEVM viuum, q̃ non est, nisi vna sola perfectio: & vna sola res quæ perficit corpora imperfecta. DISCIPVLVS. Satis dixisti: sed iã rogo, vt ad sextã Dispositionem transeas.

*Chibrit,  
Sulfur.*

## SEXTA DISPOSITIO SPECVLI.

*Sexta Dis-  
positio, coa-  
gulatio.*

**A** Ccipe Chibrit Philosophorum, quẽ superiũs dimisimus, & caue quòd sit bene cribratum, sine aliqua difficultate: & mitte ipsum in Leone viridi: & claude bene os vasis. Deinde, pone ad Solem nostram in diebus Iulij, & sic permitte donec totum soluatur: & cum solutum fuerit, permitte stare ad dictũ solem, do-  
nec



nec tota materia sit fixa: & quod nihil a-  
scendat, & vertatur in Lapidem albū, vel  
quasi tendens ad albedinem: & tunc vo-  
catur Heutarit, Arabicè; quod est Latine,

*Heutarit,  
Calx.*

Calx. Propter hoc dixit Dauidis Philoso-  
phus; calcem erios videbis prope finem,  
& eris tunc securus, quòd benè & perfe-  
tè fecisti tuam operationē. DISCIPVLVS.

Magister, intellexi totū quod dixisti. Sed  
dic mihi, quando Chibrit est in Leone  
solutū, si debemus ignem augmentare  
in eius coagulatione, vel diminuere. MA-  
GISTER. Fili, scias, quòd quando materia  
nostra est soluta, & debemus coagulare,  
oportet nos calorem Solis diminuere, vt  
iterato melius soluatur. Et scias, quòd in  
hoc sunt decepti multi Laborantes istam  
scientiam: quia facta solutione Lapidis  
coagulant cum fortiore calore solis, &  
sic in omni decoctione faciunt. Quam-  
obrem efficitur, quòd materia induratur  
in fine: & dum est necessarium, non po-  
test solui, nisi cum magno labore: & ita  
vitrificatur.

*De regimine  
na ignis.*

Idcirco vt nullus me blasphemare pos-  
sit, dico, quòd tota operatio in regimine

ignis consistit: quia, qui scit ignem regere, veniet ad perfectionem. Quapropter ille qui suam regit materiam cum lento igne, ad perfectionem sine aliquo dubio deuenire potest: quia non oportet dubitare, quod materia vitrificetur: nec quod spiritus, qui est subtilissimus recedat. Propter hoc dixit Philosophus, *propinquum fuge, & animalia noli fatigare: spiritus autem promptus est ad fugiendum, quoniam verberatus est indocte.* O Laborantes indomiti quare tantum cupitis calorem ignis? qui cum igne violento materia destruitur & vitrificatur. Propter hoc dixerunt omnes Philosophi: *Caueatis vobis à vitrificatione, quoniam natura Lapidis nostri non est ut vitrificetur:* quare leniter assate in omnibus suis decoctionibus, & habebitis scientiam & si aliter feceritis, non gaudebitis de opere vestro. Quapropter Geber totam perfectionem in sola sublimatione posuit sed pauci sunt, qui bene intelligant: quid sit sublimatio. Sublimatio nihil aliud est nisi separare partes subtiles à partibus grossis: & hoc cum igne lento facere oportet. Nam si faceremus separationem cum igne

*Sublimatio  
quid.*

violento, ascenderent partes grossæ cum subtilibus partibus: & ideò non esset sublimatio, imò esset destructio. Vide quid dicat Geber in ultimo Capitulo. *Et per separationis illius modum, purissimam partem diuidas.* Item Geber: *Quoniam intentionis summa non est, nisi ut sumatur Lapis in Capitulis notus: deinde verò cum operis instantia assiduetur super ipsum opus sublimationis primi gradus: & per hoc mundetur à corrumpente impuritate: & est scil. sublimationis perfectio: & cum ea sine aliquo additamento, intellige verbum: *Sublimetur Lapis, donec in ultima sublimatione ad puritatem deveniat.* Iam igitur, Fili, sufficienter demonstratum est, quòd in sola sublimatione, & in solo igne est tota perfectio huius magisterii: ne sis ergo duræ cervicis, nec fantasticus ad intelligendum. Ego volo, ut ita facias, q̄ imagineris, quomodo corpora in visceribus terræ generantur, & ex quo calore eorum fit decoctio: & si est suavis, vel violenta. Unde dicimus, quòd corpora metallica generantur ex quatuor substantiis: videlicet, ex duabus argenti viui, & ex duabus Sulfuris. Prima est ex ar-*

gento viuo bono, puro & claro, mundo, ac etiam fixo: Secunda est, ex sulfure fixo, puro, mundo & claro: & sic generantur corpora perfecta. Corpora autem imperfecta, ex argento viuo bono in aliqua quantitate, & argento viuo malo & terreo in magna quantitate: & ex sulfure bono in aliqua quantitate: & ex malo, terreo & vincto in magna quantitate generantur: & ita generantur corpora imperfecta: secundum verò plus, secundum verò minus. Iam igitur ostendimus principium naturæ, & ex qua re generantur: & idè potes cognoscere, ex qua causa materia nostra debeat elici. De decoctione autem dico, quòd natura facit suam decoctionem planè & paulatim, & non cum violentia: quia totam decoctionem facit natura per temperatissimum calorem Solis in visceribus terræ. Calor Solis non est violentus, imò est temperatus. Vnde vide, & cogita, an tu debeas facere tuam decoctionem violentam. Et ego dico, quòd non: quia calor ignis fortior est quam Solis. Et propter hoc dixerunt Philosophi *suauiter cum igne lento.*

*lento.* Vnde scias, quod omnes qui operantur istam scientiam, sunt decepti in regimine ignis, plus quàm in alia re: quia nesciunt temperantiàm. Multi sunt qui sciunt Lapidem, sed regimen ignis ignorant. Quapropter Fili, ne sis negligens ad addiscendum regimen Solis: quia ibi iacet totum arcanum. Iam iam sufficienter diximus: sed nunc transeamus ad septimam Dispositionem.

## SEPTIMA DISPOSITIO

## S P E C V L I.

**S**eptima Dispositio vocatur Saturnus, *Septima Dispositio.*  
 in quo conficitur totum opus. Quare primò volumus ostendere, quid sit Lapis: & secundò, quomodo eliciatur ex ipso Lapide purissima substantia: & de decoctione tertio, cum suis caussis: & quartò de vase, qui vocatur Leo. Primò, Lapis noster vocatur Adrop, quod est Latinè, Saturnus: & secundùm Troianos Draco, vel Topum, i.e. venenum. Quapropter accipite eum Lapidem, & ponite in vase philosophiæ ad sublimandum: & cū eo sublimetur lapis, donec in vltima sublimatione ad puritatem deueniat: & in

hac sublimatione totum opus perficitur:  
 sicut tibi apertè demonstabo. Nā primò  
 efficitur putrefactio, vt purissimam sub-  
 stantiam & subtilissimam elicias. Secun-  
 dò, fit solutio, vt materia tota soluatur in  
 aquam: tertio, fit etiam putrefactio; sicut  
 dixit Morigenes Philosophus: *Numquã  
 fuit aliquid animatum, aut à natiuitate edu-  
 ctum, neq; crescens, nisi post putredinem, & vi-  
 supermutationem.* Vnde ait sapiens: *Si pu-  
 tredonon fuerit. fundi aut solui non poterit: &  
 si solutum non fuerit, ad nihilum reuertetur.*  
 Item Philosophus: *Corruptio vnus est ge-  
 neratio alterius.* Quarta est ablutio, quia o-  
 portet, vt ista res putrefacta & sordida ab-  
 luatur, & per abluitionem mundetur à  
 corrupte impuritate. Quare scias, qd  
 ablutio est quasi tota perfectio huius ma-  
 gisterii: & multi Philosophi dixerunt de  
 abluitione & ceratione, & bene dixerunt:  
 quia quamdiu aqua manet super terram,  
 tantò magis terra ceratur & abluatur: ita  
 vt ceratio & ablutio sit quasi tota perfe-  
 ctio huius magisterii: & vnum, & idem  
 sunt. Quinta est Coagulatio: quia oportet,  
 vt aqua suauiter desiccando ad Solem  
 nostrum

Putrefa-  
ctio.

Solutio.

Ablutio.

Coagula-  
tio.

nostrum cum terra vniatur, & desiccetur, & coagulentur in simul, ac in Lapidem vertantur. Et si ita erit factum, perfecta erit operatio, & aliter non. Sexta est *Calcinatio*. Vnde scias, Fili, quòd res calcinata magis est apta ad soluendum, quàm si nò esset calcinata, & similiter magis prope ad fixationem. Vnde multi Philosophi appellarunt calcinationem, fixationem. *Fixio*. Intellege modò bene, si scientiam habere desideras. Et est, vt accipias Lapidem omnibus sapientibus notum: & per separationis illius modum purissimam partem diuidas, & seorsim ponas: & ecce prima dispositio. Dehinc verò eius, quæ est purissima, partis aliquid figas, & aliquid ex illa relinquant, & cum fixa fuerit, solue ex ea, quod solubile fuerit: & ecce secundam dispositionem. Quod verò non est solubile, mitte ad calcinationem, & ecce tertiam dispositionem. Et postea super illud solutionem reitera, donec quod ex ea iterum solubile soluatur omnimodè. Sic igitur iste modus reiterando seruetur quousq; illius maior soluatur quantitas: & ecce quartam dispositionem. Post hoc ve-

5. rō omnes solutiones simul misce, & coagula: ecce quintam dispositionem. Deinde vero leniter affando, in ignis temperamēto cōuersa: quousq; ille maior ignis ad eius exigentiam administrari possit. Post hoc vero prædictū solutionis ordinē serua, quousq; iterato, totum soluatur, quod ex eo solubile est, & coagula: & iterato in ignis tēperamento cōserua: quousq; possit illi ignis maior ad eius perfectionem administrari. Omnes igitur hos ordines præparationis, solutionis super illa quater reitera: & vltimo calcina per modum suum, non autem per modum extraneū: & sic preciosissimā Lapidis terram administrando sufficienter rexisti: & ecce sextā Dispositionem. Omnes a. istæ operationes, dicimus, q̄ sunt in sola sublimatione. Vnde dico, qui scit perfectè sublimationem facere, scit totū magisterium: Et scias, q̄ omnes istæ operationes in vno vase, & non in plurib. vasis: in vno furno, & non in pluribus furnis conficiuntur. Quoniam in sola sublimatione sunt septem operationes: & propter hoc nos ponimus septem Dispositiones



tiones in nostro libro, per quas sicut sapiens, ac etiã intelligens venire potest ad veram perfectionem. Igitur ne sis negligens ad addiscendum mundationẽ quæ fit per sublimationem. Quoniam qualis erit mundatio, talis erit perfectio. Dicim<sup>9</sup> a. quod sublimatio est eleuatio partium subtilissimarum, & diuisio partiũ subtilissimarum à partib. grossis: & similiter separatio partium non fixarum à partib. fixis. Partes non fixæ eleuantur per fumum, id est, ventum; quia, sicut diximus antè, oportet eas custodire ne fugiant: imo cum partibus fixis figantur, & remaneant in pugna ignis, vt velociorem fusionem præstent partibus magis grossis, & custodiant à vitrificatione. Non intelligas, cum facimus nostrã sublimationẽ, q̃ faciamus separationẽ à partib. quæ superius eleuantur, ab his quæ inferius remanent: imo volumus, q̃ simul & semel remaneant: & q̃ materia, quæ ascēdit, descendat, donec totũ inferius remaneat. Postea vero cum parte non fixa eleuetur; & iterato figatur: & quãto plus iteraueris, tantò etiam maioris perfectionis erit. Et caue,

caue, quod nihil addas, vel diminuās: quia in Lapide nostro post primam purificationem, quæ per solutionem perficitur, non inuenimus aliquid superfluum, nec diminutum. Propter hoc dixit Geber in ultimo Capitulo, *Et cum ea sublimetur Lapis, donec ultima sublimatione in puritatem deueniat.* Dixit enim cum ea: quia sine aliquo adiuncto, sine aliqua re extranea debemus facere nostram sublimationem. Propter hoc decepti sunt isti, qui faciunt sublimationes vulgares: qui faciunt suas sublimationes vulgares cum facib. Nostra autem sublimatio est sine facibus: quia argentum viuum nostrum est aqua clarissima: & arsenicum nostrum est argentum purum: & sulfur nostrum est aurum purum: & in istis tribus consistit tota perfectio. Item, Lapis noster est vnus, sine aliquo adiumento, medicina vera, cui non addimus rem extraneam aliquam, nec minuimus, nisi quod superfluum est remouemus. Et hoc est verum, quòd Lapis Philosophorū nihil habet superfluū, neq; diminutum: quia argentum viuum Philosophicum, quod est aqua perpetua,

quæ

*Sublimatio  
est sine fa-  
cibus.*

quæ perpetuat omnia quæ tangit, & ducit ad perfectionem: & aurum nostrum, quod est pater: & argentum, quod est mater. Vnde dixit Hermes: *Pater eius est Sol, & mater eius est Luna*, per Solem, intelligimus, aurum: & per Lunam, argentum. Iam igitur tibi sufficienter demonstraui, quòd antequam volueris facere nostram sublimationem, quòd in Lapide nostro nihil addas, vel diminuas: imò cum tota sui substantia in vasa ponas, & sicut docuimus in prima Dispositione, rege: Lapis noster cum positus est in vase nostro, & sentit calorem Solis, statim soluitur in aquam: & quando ascendit in capite vasis in altum, & postea descendit vsq; in fundum vasis: & ascendit per ventum, id est, per fumum. Videntes Philosophi istam ascensionem, quòd ascendebat per fumum, vocauerunt primam sublimationem: & postea videntes materiã descendere in fundum vasis: & quòd hæc materia vertebat se in aquam, vocauerunt solutionem. Item, videntes talem ascensionem, & descensionem vertere in aquam, dixerunt, quòd hæc erat perfecta distillatione: 1. Sublimatio.

2. Solutio.

3. Distillatio.

*Descensio.* tio: quæ est tertius modus: & descensio,  
 quæ est quartus modus. itē, videntes ma-  
 teriã inspissare, & conuerrere ad terrã: &  
 ista inspissatio in principio stabat super a-  
 quam: & sic dimittendo, paulatim inspif-  
 sando, viderunt terram submergere in a-  
 quam, & stare in fundo vasis subter aqua,  
 quæ erat terra crocea, nigra & fæculenta,  
 dixerunt hãc operationem, quæ vocatur  
*Corruptio* quintus modus, corruptionem. Item, vi-  
 dentes istam terram fœculentam stantem  
 subter aquam, per longam decoctionem  
 in Sole nostre: & mutare colorē, & amit-  
 tere fœtorē malum, dixerunt istam ope-  
 rationem, quæ est sextus modus, ablutio-  
*Ablutio.* nem. Itē, videntes terram stantem subter  
 aquam crescere, & aquam diminuere per  
 decoctionē temperatam, dixerunt hanc  
 operationem, quæ est septimus modus,  
*Ceratio.* Cerationem. Item, videntes quod tota  
 materia veniebat ad terram, & quod re-  
 ducebat se ad solitam substantiã, & quod  
 non fluebat, neq; ascendeat, imo stabat  
 stricta, dixerunt hanc operationem, quæ  
 vocatur octauus modus, perfectã Con-  
*Congela-*  
*tio.* gelationem. Vnde scias, Fili Doctrinæ,  
 quod

quod nostrum magisterium nihil aliud est, quàm facere rectam solutionem, & perfectam congelationem. Vnde Geber, *soluite Lapidem nostrum, & postea congelate, sine aliqua diminutione, & nihil plus queratis, quia habebitis totum magisterium.* Item, videntes materiam nostram congelatam & inspissatam, propter maiorē decoctionem Solis, deuenire ad albedinem, dixerunt istam operationem: quæ est etiam octauus modus, perfectam calcinationē. Dicimus ergo quod istæ operationes, in vna sola operatione perficiuntur: quam operationem vocauimus sublimationē: & vt facilius intelligatur, dicimus, quod tota scientia Philosophica ex Sole, & Luna, & Mercurio consistit. Vnde scias, quod dicit Auicenna, *quod in magisterio nostro non intrat, nisi sola substantia Argenti viui: vel, quod sit exortum ab eo:* Quoniam argentum viuum in omnibus suis operibus manifestè est perfectissimum: quoniam adustionis est saluatium, & fusionis effectiuum, cum figitur. Est enim tinctura rubedinis vberimæ refectionis: fulgidi splendoris: & non recedit à mixto donec est.

est. Est enim amicabile, & metallis placabile: ac medium coniungendi tincturas: quoniam miscetur cum ipsis per minima: & in profundo naturaliter adhæret eis, quia est de natura ipsorum. Verum tamen cum Patre, & Matre miscetur facilius, quàm aliis fratribus, vel parentibus: eò quòd ipsi contigat, & suam puram participat naturam: attamen non submergitur aliquid in ipso, nisi eius Pater.

## OCTAVA DISPOSITIO

## S P E C V L I.

**E**X hoc utiq; maximū, Fili Carissime, elicias secretum, quòd argentum viuum in se recipit, quod suæ naturæ fuit: alienum verò respuit: eò quòd sua natura magis gaudet, quàm extranea. Ex hoc enim manifestè cognoscitur ex quib. materia eliciatur: quoniam corpora magis relucet, & maioris perfectionis esse dicimus, quæ maioris quantitatis argenti viui contētua, & quæ minùs minoris. Sed quia diximus antè, quòd sulfur est materia Philosophorum, volumus demonstrare ex qua re extrahatur, vt scias, quòd veritatem diximus. Nam secundum Phi-

*Vnde sulfur  
extrahatur.*

losophum argentum viuum, si fuerit pu-  
 rum, coagulabit illud vis sulfuris albi per-  
 fekti in argentū : si verò fuerit sulfur cla-  
 rum, purum, rubeum, fixum & perfectū:  
 & fuerit in eo vis igneitat̃s simplicis, nō  
 ṽrearis, coagulabit argentum viuum in  
 verissimum Solem: & sic sulphur album,  
 & rubeum habetur tantūm ex vna me-  
 tallorum materia ad plenum depurata,  
 modo tamen diuerso decocta & digesta.  
 Idcirco dicit Plato, *quod in omni argento in-*  
*est sulfur album, sicut in omni auro inest sulfur*  
*rubeum* : & tamen non omne sulfur, albū  
 est aut rubeū. Item, *tale sulfur non reperitur*  
*super terram, vt dicit Auicenna: nisi, quod in*  
*istis corporib. consistit.* Et idē ista corpora  
 subtiliter præparamus, vt de illa materia  
 sulfur album vel rubeum habeamus su-  
 per terram, de qua aurum vel argentum  
 efficiebatur subtus terram. Ipsa namque  
 corpora lucentia, in quib. sunt tingentes  
 radii, tingunt cætera corpora albedine &  
 rubedine vera, secundūm quod fuerint  
 præparata. Nam per nostrum magisteriū  
 corpus perfectum perficit imperfectum,  
 sine administratione alicuius rei extra-

neæ. Omne a. sulfur bituminosum argē-  
 ti viui extraneum est; eò quod sui ipsius  
 est corruptum. è contra verò illud nō est  
 sibi extraneum; in quo ipsum habet con-  
 uerti per nostrum magisterium: sc. in au-  
 rum & argentum. Venerabili ergò vtimi-  
 ni natura: quoniam non emendatur, nisi  
 in sui natura: cui alienū introducere no-  
 lite, nec puluerem; nec aliā rem: quia di-  
 uersæ naturæ non emendant lapidē no-  
 strum: nec intrat in eo nisi quod sit ortū  
 ab eo. Ex reb. ergò corporalib. necesse est,  
 corporum medicinam colligere: quoniā  
 oportet; quod ipsi illa in natura conueni-  
 at. Ideò quia non est corpus dignius, aut  
 purius Sole, aut eius vmbra: sine quibus  
 nullum argentum viuum generatur tin-  
 gens: & qui absque argento viuo tingere  
 nititur, cæcus procedit ad practicam, sic-  
 ut asinus ad cænam. Nam aurum aureū,  
 & argentum argenteum, tribuunt colo-  
 rem: & etiam qui nouit argentum viuū  
 cum Sole & Luna tingere, venit ad arca-  
 num, quod dicitur sulfur album: & cū m  
 rubeum efficitur, erit sulphur ad aurum.  
 Existis ergò duobus corporibus præpara-  
 tis,



SPECVLVM ALCHIMIAE. 31

tis, medicina nostra cum suo sulfure, &  
 arsenico, elicitur: & quod necesse est, q̄  
 lapis philosophorum elici possit, de na-  
 tura duorum corporum, antequam fiat  
 de eo Elyxir completū: quoniam est ne-  
 cessarium, q̄ Elyxir magis sit depuratum,  
 & digestum, quam aurum & argentum:  
 eò q̄ ipsum habeat omnino conuētere à  
 perfectione diminuta in aurum, vel argē-  
 tum, q̄ ipsa minimè perficere possunt:  
 quia, si de perfectione sua alteri darent,  
 ipsa imperfecta existerent: eò quòd non  
 possunt tingere, nisi in quantum se exten-  
 dunt: quoniam nulla res dealbat, nisi se-  
 cundum suam albedinē: nec vlla res  
 rubificat, nisi secundum suam rubedinē.  
 Et idē in Lapide nostro facimus opera  
 nostra, vt melioretur eius tinctura, mul-  
 tō magis quàm sit in sui natura. Dicimus  
 ergò, q̄ opus Philosophorum nihil aliud  
 est, nisi dissoluere Lapidem nostrum in  
 argentum viuum nostrum: vt in suam  
 primam materiam redigatur. Vnde Phi-  
 losophus in quarto metheororum huius  
 artis deridet Sophisticos, dicens: *Sciunt  
 artifices Alchimia, species transmutari non*  
Species non  
 posse transmutari

*mutari, sed posse: & postea subdit: nisi in suam primam  
 adiuua materiam redigantur: quæ quidem materia  
 specierum.*
 prima est argentū viuum: cū ipsum sit  
 elementū omnium ductibilem: tunc n.  
 in aliam formam, q̄ prius erāt, bene per-  
 mutantur: non quidem species, sed indi-  
 uida specierum: quoniā ipsa indiuidua  
 actionib. sensibilib. sunt subiecta: eò q̄ in  
 se sint conuertibilia. Species v. cū sint  
 Vniuersales, actionib. sensibilib. non sunt  
 subiectæ: & ideò in se sunt incorruptibi-  
 les. Species v. argenti viui, quæ est argen-  
 teitas, non permutatur in speciem auri,  
 quæ est aureitas: nec è conuerso: quia spe-  
 cies verè permutari non possunt, sed indi-  
 uida specierum benè: cū in suā ma-  
 teriam primam reducuntur. Quia cū  
 forma istius indiuidui sit corrupta, & in  
 primam materiam resoluta, bene & etiā  
 necessariò introducitur alia forma. Quia  
 corruptio vnus est generatio alterius. Itē,  
 materia ita nullo modo potest destrui,  
 quin sub aliqua remaneat forma. Vnde  
 destructa vna forma, immediatè intro-  
 ducitur alia, ad hanc operationem, vel ad  
 aliā disposita. Et ideò dicit Philosophus:

*Indiges quòd primò in solutione, & sublimatione duorum Luminarium labores. Quoniam primus gradus operationis est, vt fiat argentū viuum: & in hoc opere declarat, quid sit Lapis: cūm principium sui operis sit dissolutio ipsius: & solutio corporis est cum congelatione Spiritus: & congelatio Spiritus est cū solutione corporis: & tunc corpus cū Spiritu, & Spiritus cum corpore miscetur: & nunq̄ separantur in æternum, quoniam agit vtrumq; eorum in socium suum sibi similem. Non ergo hoc oberres: quoniam quæ seminauerit homo, hæc metet. Nam si quis est sapiens, semper est perfici appetens: quoniam in se semper continet semen suum. Idcirco dicit Auicenna, si aurum & argentum non viderem: pro certo dicerem, quod Alchimia nõ esset vera. Sed cūm aurum & argentum video, certissimè scio, quòd scientia est vera. Igitur, quamuis hic Lapis noster, iam in se tin-*

*Lapis non habet motum per se vt sit Elyxir.*

*cturam naturaliter continet, quoniam in corpore terræ perfectè creatus est: attamē per se motum non habet, vt sit Elyxir cōpletum: nisi moueatur arte & operatione. Et ideò artes diuersæ à diuersis Philo-*

Sophis sunt inuentæ, vt compleas per ar-  
 tificium, q̄ est à natura relicta. Igitur non  
 sis fatuus ad intelligendum nostram ma-  
 teriam: quia non inuenitur in re, quod in  
 ea non est: & aliquis dare nō potest, quod  
 non habet. Tibi igitur dico, vt nos bla-  
 sphemare non possis, quod aliter nun-  
 quam fiet, donec Sol & Luna in vno cor-  
 pore iuncta, super corpora diminuta pro-  
 jiciantur. Si iunguntur cum plumbo,  
 plumbum erit: & si cum ferro, ferrum e-  
 rit: & si cum aliis corporibus, erit confi-  
 simile eis. O Fili, tuas aures hūc inclina: q̄  
 si cum istis duob. radiis iungatur, fit Ely-  
 xir perfectum. Non est ergo operandum,  
 nisi de ista nobiliori materia: quia res non  
 fiunt, nisi secundum eorum naturam: &  
 qui querit à natura, quod in ipsa non est,  
 fatuitas est & perditio tēporis. Tibi a. di-  
 co, quòd nō comedas de filio cuius ma-  
 ter patitur menstruum, quia leprosus e-  
 rit: & tu, & tuū opus frustrabitur; de pin-  
 guiori carne comede, & habebis, quod  
 desideras. Igitur fac vnguentum de sulfu-  
 re, & arsenico, & Mercurio, & habebis  
 quod desideras. Quoniam cuius caput est  
 rubrum,

rubeum, pedes albi, oculi verò nigri, est magisteriū. Medicina nostra est composita solūm ex natura: & hoc est verum: & tibi subiungam exemplum. Certū quippe est omnē rem esse de eo in quod resoluitur: nam gelu, mediante calore, cōuertitur in aquā: ergò, prius fuit aqua. Sic etiā Lapis noster resoluitur in argentum viuū nostrum, per magisterium philosophicum: ergò, prius fuit argentum viuum. Modus a. conuertendi ipsum in argentū viuum, est conuersio naturarum ad suā primam radicem. Naturam autem conuertere, est Elementa circulariter rotare. Sunt autem Elementa de aptitudine sua ad inuicem conuersa: idē generantur & corrumpuntur, ac ad inuicem alterantur. Conuerte ergo Elementa, & quod quæris inuenies: quia nostra operatio non est, nisi naturarum mutatio: & eorum calidi cum frigido, & humidi cū sicco admirabilis connexio. Verum tamē non conuertitur siccum in humidum, nisi prius frigidum: neq; frigidum conuertitur in calidum, nisi prius fuerit humidum: cū non sit transitus de extre-

*Lapis qui  
modo con-  
uertatur  
in argentum  
uiuum,*

modo ad extremum, nisi per mediū. Terra non vertitur in aerē, nisi primò vertatur in aquam: neque ignis conuertitur in aquam, nisi prius vertatur in aerem. Aqua quippe & aer sunt Elementa media: ignis v. & terra sunt Elementa extrema. Aer ergò est iuxta ignē, sicut aqua iuxta terram: ideò aqua contrariatur igni, & terra aeri. Quia aqua est frigida & humida: & ignis est calidus & siccus: terra v. frigida & sicca: aer calidus & humidus. Aer ergò & aqua cōueniunt cum humiditate: & ideò vtrumq; istorum immediatè in alterum conuertitur. Et sic ignis & terra conueniunt in siccitate: & ideò ad inuicē immediatè conuertuntur, ac tardiùs ab inuicē separantur. E contra a. aer & terra, ignis & aqua, ad inuicem non vertūtur, nisi ignis in aerem, & terra in aquā, primò conuertatur. Sic ergò siccū conuertitur in frigidum: & frigidum in humidum: & humidum in calidū: tunc habebis magisteriū. Modi regiminis conuertendi Elementa ad inuicem sunt quatuor principales: putà soluere grossum in simplū: abluere obscurum in lucidū: reducere humidum in

*Quatuor  
 modi con-  
 uertēdi in  
 ter se Ele-  
 menta.*

ficcum: figere violatiuum super corpus suum. Iam igitur demonstraui tibi, Fili, totam operationem, totam doctrinam. Sed quia ipsam magis claram volumus ostendere tibi: dicimus, q̄ tota perfectio est in solutione. Sic dixit Morigines, qui ita inquit: *Hoc a. magisterium nihil aliud est, nisi extractio aquæ ex terra: & huius aquæ super terram dimissio: donec ipsa terra putrescat.* Hæc terra cum aqua putrescit, & mundificatur: quæ cum mundificata fuerit, auxilio DEI totum magisterium erit completum: Nam si putredo non fuerit, fundi aut solui non poterit: & si solutum nō fuerit, ad nihilū reuertetur. Vnde oportet te solutionis modum acquirere, quōd hoc totū consistit in sublimatione. Quapropter intelligas bene hanc sublimationem: & spiritus qui ascendit, custodi ne fugiat: & quod facis in albo, facias in rubeo. Quoniā hæc medicina est in essentia vna: & in modo agēdi similiter. Est tamē additamentum Citrinitatis coloris, quæ à mundissima substantia sulfuris nostri fixi perficitur. Differentia a. est inter Lunarem medicinam, & Solarem, eò quōd

*Differentia  
inter Luna-*

*venit & so-  
larem me-  
dicinam.*

hoc quidem illud in se continet: illa verè  
non: quoniam indiget mundissimo sul-  
fure albo, sicut hic rubeo indiget. Suffi-  
ciant tibi hæc duo corpora, cò quod assi-  
milantur quæsito: sed indiges quòd in  
solutione & sublimatione & subtilizatio-  
ne labores, vt soluas totam materiam.  
Postea congela, & calcina, & iterum sol-  
ue: & sic reiterando, donec compleas fu-  
sionē perfectā. Idcirco cùm istud sit graue  
p̄ficere, expedit omnino corpora dissol-  
uere per aquā solūm, sine calcinatione:  
quoniam istud est securius, q̄q̄ sit tardius  
in operatione. Esto ergò longanimis sua-  
uiter, & non festinanter extrahens tinctu-  
rā: ne quæras velociter perficere: quia cō-  
burit omnia, & perducit ad regionem re-  
motam. Nam ignē si multum feceris, in  
principio mixtionis eius, scias, quòd eue-  
niet corruptio in tincturis: quoniam cō-  
buruntur medicinæ per nimias calidita-  
tes. Ergo, leniter coque, donec album v-  
rinæ omnia membra vrinæ disponat. Pa-  
tienter ergò sustine: & per contritionem  
& assationē, quæ idē sunt, & igne diuidā-  
tur partes ligatæ à viscositate aquæ, q̄ est in



corporibus. Corpora verò soluta ad naturam spiritus sunt redacta : & nunquam separantur: sicut nec aqua mixta aquæ. Idcirco, Carissime Fili, indiges, quòd in solutione Lapidis labores & suas partes puriores ab impuris & grauioribus separe: & opus cum leuioribus abiectis partibus grauioribus, perficias. Vnde soluta primò corporum forma in Mercurium nostrum, immediatè introducitur noua forma: corrupta ipsorum forma, quæ quidè forma est primò in colore nigra, in odore foetida, & in tactu subtilis, & discontinuata. Nunc ad alia transeamus. Fuerunt aliqui Philosophi, qui posuerunt scientiam in septem Planetis: & Primus Planeta noster vocatur Venus: Secundus, Saturnus, Tertius, Mercurius, Quartus, Mars, Quintus, Iupiter, Sextus, Luna, Septimus, Sol. Vnde scias fideliter, quod ex ipsis corporibus metallicis cum spiritibus, scilicet, Sulfure, arsenico, & argento viuo hæc medicina elicitur. Accipe ergo corpus, quod tibi superius demonstraui, scilicet, æs: & verte ipsum in plumbum, postea in ære, vt prius erat: quia oportet nos ipsum ad su-

am primam reducere naturā: quia species non mutatur in speciem, nisi indiuiduū speciei. Ad primam ergò naturam reducatur, id est, ad primum colorem: & ab illo extrahatis argentum viuum, & q̄ remanserit in fundo vasis, vertatis in ferrū, & tam diu decoquatur, donec totū vertatur in stannum: & adhuc non cesset decoctio, donec vertatur in verum argentum: & tunc habebis lapidem ad album. Adhuc a. coquatur, donec vertatur in Solem: & sic habebit complementū. Et propter hoc dixit Arist. *Æs nostrum est aurum nostrum.* Et dixit similiter vir perfecti magisterii: *Et in ære similiter est argentum potentialiter, & non visibiliter: & in eisdem, sunt ferrum, plumbum, stannum, & cetera metalla.*

**D I S C I P.** Miror, Præceptor bone, quòd tantūm laudasti æs: nescio, an in eo sit tantum secretum. Ego putabam, quòd esset corpus leprosum, propter illam viriditatem, quam habet in se. Vnde non desino mirari, quod dixisti, quod de hoc corpore argentum viuum debemus extrahere.

**M A G.** Fili, scias, quòd æs Philosophorum est aurum ipsorum. Vnde Aristot. ait, in

*Æs Philosophorum est aurum ipsorum.*

libro suo: *Aurum nostrum, non aurum vulgi:* *Viriditas in*  
quia illa viriditas, quæ est in eo corpore, *are, eius est*  
est tota perfectio eius. Quia illa viriditas, *perfectio.*  
per nostrum magisterium cito vertitur  
in aurum verissimum. Et de hoc experti  
sumus: & si vis probare, tibi regulam da-  
bimus. Accipe ergo æs vstum bene, & per-  
fectè rubificatum, & imbibe ipsum cum  
oleo duenech, septem vicibus, quantum  
bibere poterit, semper affando & redu-  
cendo: postea fac ipsum descendere: de-  
scendet enim aurum purum: eius viride  
fiet rubeum, sicut crana clarum. Et scias,  
quod tanta rubedo descendit cum ipso,  
quod tingit argentum in aliqua quanti-  
tate, verissimo colore. Et totum hoc nos  
probauimus de his, quæ operantur ope-  
rationes magnas, quod est viride de au-  
ro, & ei<sup>9</sup> sulfure, & hoc in libro de septua-  
ginta inuenies. Vide quid dicat Lumen  
Luminum, & nota: *Nullum tamen genus*  
*Lapidum poteris preparare, absq; duenech vi-*  
*ridi & liquido: quod videlicet nascitur in mi-*  
*neris nostris.* O benedicta viriditas, quæ *Viriditatis*  
cunctas res generas: neq; vllc arbores aut *commen-*  
fructus apparent sine viriditate. Quare *datio.*

Philosophi eā germini, & aquæ suæ, causa putrefactionis & purificationis, cōparauerunt: & veritatem dixerunt: quia cum sua aqua purificatur: & à sua nigredine abluatur: & albū reddit ipsum, postea rubū. **D I S C I P.** Præceptor care, expone mihi quæso hunc Lapidem: quia nō bene intelligo. **M A G I S T E R.** Lapis est, & non Lapis, spiritus, anima & corpus: quē si dissoluis: & si coagules, coagulatur: & si volare facis, volat. Est a. volatilis albus, vt lacrima oculi: postea efficitur citrinus, falsus, pilis carens: quem nemo lingua sua tangere potest. Ecce ipsum iam sua demonstraui descriptione. Non tamen nominavi, quo omnis eget locuples & pauper, & omnes habere possunt: & in manib. suis est, ac pro eo caussantur. Modo volo ipsum nominare: & dico. q̄ si dixeris, eum aquam esse, verum dicis: & si dicis, eum aquam non esse, mentiris. Ne igitur decipiaris pluribus descriptionib. & operationibus. Vnum n. quid est, cui nihil alieni infertur. Hoc autem teneas, & alia dimitte: necesse n. est, nomina Lapidis multiplicare: quia si non multiplicare-

*Lapidis de-  
scriptio.*

carent.

tarentur, pueri nostram scientiam deriderent. Certissimè ipsum descripsi tibi. Eius igitur locum inuestiga. & alienum ei non inferas. & noscas corruppens & emendans & mortificans, & viuificans. soluens, & coagulans : album & rubeum: faciens in vno esse, & in vno loco. Et quia nostra administratio non potest fieri, nisi occidendo, & postea viuificando : oportet omnino vt corpus moriatur, & postea viuificetur. Et sic complebitur totum arcanum. DISCIPVLVS. Amantissime Præceptor, quis est ille, qui sciat interficere, & postea viuificare? MAGISTER. Fili, hoc totū per putrefactionem perficitur: *quia corruptio vnius est generatio alteri?* & tibi subiungam Exemplū. Materia nullo modo potest destrui, quin sub aliqua remaneat forma. Vnde destructa vna forma : iramediātè introducitur alia ad hanc operationē, vel ad aliā disposita. Et hoc totum per solutionē perficitur. Igitur oportet primo dissoluere, secūdo putrefacere : tertio abluere, & ecce totum magisterium. DISCIP. Præceptor, bene video, quod est veritas, quod tu dicis : &

rogo

*Quomodo  
occidendo  
uiuificatur.*

rogote, si placet, vt de ista ablutione aliquantum mihi dicas: & similiter quot sint colores principales. **MAGISTR. Fili,** ablutio est principium, medium & finis huius nostri operis. Aqua nostra abluit sordes de terra nostra: & Sol noster est adiutor: & operatio fit paulatim. cum istis mundabis omnem obscuritatem: Aqua nostra abluit seipsam, & abluit suum corpus: & si corpus anima caruerit, tenebrosum & obscurum reperitur: & si animam ei reddideris, formosior apparebit. Corpus nostrum est terra nostra: & anima nostra, est aqua nostra: & hoc totum nihil aliud est, nisi extractio aquæ ex terra: & ipsam reducere super terram: & hæc terra cū aqua sua putrescit primò: postea mundificatur & nutritur. Nam omnes res aquam appetunt: quoniam ipsa tam igni quàm reb. aliis alimentum præstat: & dignum administratione complectitur arcanum. Aqua in vite est vinum: & in oliua, oleum: in arborem quoq; diuersis generibus fructus transformatur: quæ quidem omnia ab aquæ beneficio sumunt exordium. Colores, ex quib. omnes alii habent

*Ablutio,  
quomodo  
fiat.*

*Omnes res  
aquam ap-  
petunt.*

*Colores  
principales  
sunt tres.*

habent principium, sunt tres: primus est, *Colores principales sunt tres.*  
 niger: secundus, albus: tertius rubeus. Citrinus color & glaucus, ex albo & rubeo nascuntur: quod citrinitas & glaucitas, nihil sunt, nisi rubei & albi proportio determinata: Cœlestis ab albo & nigro, proportione debita generantur: viridis, violaceus & camelinus, à nigro, albo & rubeo simul coniunctis, proportione debita, secundum magis & minus procreantur, & sic de aliis. Et omnes isti colores, qui non sunt perfecti, per aquam perficiuntur, & per ipsam abluuntur & mundificantur. Igitur, charissime Fili, cum in opere fueris, fac ut primo habeas colorem nigrum: quia tunc eris certus, quod putrefacis, & via recta procedis: Si autem laboraueris sine putrefactione, videbis oleum rubicundum, quasi frustum superius natare: & hoc est signum, quod in vanum labores. Si autem cum putrefactione solueris materiam tuam, videbis ipsam nigram: postea viridem, deinde croceam & rubicundam, & varicoloris. Hoc autem totum perficitur per decoctionem veram. Oportet igitur nos venenū aptare, prout oportet: deinde multiplici.

Melancho-  
lia.

ter coquere: &, ne tædeat vos decoctionis, imbibite, decoquite, terite, quousq; vnum fiant. Sunt enim duo, vnus qui ascēdit, alter vero non. Hoc autem totum factum est per melancholiam. Melancholia est res non stabilis, & est fumus q̄ citò ascendit: videlicet, in altiori loco, in quo est, scilicet, in capite: & si euaporat, facit hominem tristem, tenebrosū & obscurum, per totam suam vitam. Et si illa melancholia, id est, ille fumus remāserit, & reuertitur ad suum propriū locum: reddit hominē humilem atq; pacificum: quia ipsemet cognoscit se. Propter hoc mons in quo est tabernaculum, clamat, dicens: Ego sum, qui sum: & sum nigrum albi, & album nigri: meus proprius color. Per Deum veritatem dico, & non mentior. O natura benedicta: & benedicta est operatio tua: quia de imperfecto facis perfectum, cum vera putrefactione, quæ est nigra & obscura. Postea facis germinare nouas res, cum tua viriditate, & facis diuersi colores apparere, & sine preciosissima viriditate nullum vegetabile, neque fructus vllus germinando potest apparere. Quare, mōneo te, Fili, vt totus tuus in-

telle-



tellectus sit in rebus viridibus coquen-  
dis: si vis habere fructum, coque, tere, rei-  
tera, nec tædeat quamuis opus sit longin-  
quum: quia seipsum dissoluit, & copulat:  
seipsum dealbat, & rubore decorat: sei-  
psum croceum facit, & nigrum. Præterea  
seipsum desponsat, & à seipso concipit:  
quia ibi est masculus & foemina. Similiter  
ibi est frigus, id est, aqua: & calor, id est, i-  
gnis: & humor, id est, aër: & siccitas, id est,  
terra. Et similiter ibi sunt diuersi colores:  
propter quod Philosophi diuersa nomi-  
na imposuerunt: quia aqua est clara & lu-  
cida: ignis verò rubeus & lucidus: aër quo-  
que albus & lucidus: terra nigra, fæculen-  
ta & obscura. Scias tamen, Fili: quod o- *Spes Philo-*  
mnium spes & existimatio Philosopho- *sophorum.*  
rum in duobus consistit: eam tamē radix  
triplex persequitur: aquæ videlicet exal-  
tatio, quæ liquida procedens si cessauerit:  
olei deinceps patebit egressus: & hæc sunt  
duo signa. Propter hoc dicit Philoso-  
phus: qui dealbavit me, ille faciet me ru-  
beum. Philosophi autē multis nomini-  
bus nominauerunt Lapidē nostrum, &  
multa ostenderunt ad album & rubeum  
faciendum. Vnde tibi dico, quod nō eges

illis nominibus: nec illas res diuerſas, niſi vno nomine, & vna re, ſcilicet, aqua, quæ adminiſtratur: & vna actione, ſcil. coquere. Quare, moneo te, Fili: vt non accedas ad operandum, niſi incipias tentare: & aquas coquere, quæ putrefaciendo inſpiſſantur: & putrefaciendi humiditatem & ſiccitatē ipſius notare. Cuius genus duo ſunt Lapidēs de genere Lapidum. Extractum enim eſt ex Lapidibus, qui in quolibet anni generantur tempore, & vnus habet alas, & alter non. Vnde Fili, ſi verum magiſterium habere deſideras, oportet te comburere illas alas. Item, ſcito, quod non cādidatur ſine combuſtione. Combūſtio autem humor eſt: quia niſi eſſet, nunquam dealbaretur. Quare oportet, vt humiditate coquatur quouſq; areſcat & deſiccetur: deinde aqua teratur ſublimata, & iterū coquatur, quouſq; iterum ſiccetur: & per vices hoc reiteretur, quouſq; Deo fauente, cādidetur. Et eſt notandum quod omnibus rationib. à te perceptis, ſi dealbatiores em ignores, ſeparatam amittis letitiam: nam ex trituratione & ſale attenuatur: faciem eiicit, & turpitudinem auertit: deinde, auri colorem recipit, &

ordi-

ordine spirituali figitur. DISCIP. Præceptor suauissime, obsecro te, vt mihi exponas hanc siccitatem & combustionem: quæ mihi bis superius reiterasti: & vtrum sit vnum, an duo? MAGIST. Necessè est enim, vt animæ ex suis corporibus priuentur, & hoc combustionem fit, post mortificationem. DISCIP. Magister, narra mihi, quæ differentia est inter combustionem & mortificationem: & vtrum sint vnum, an duo: & cui cōbustio procedit. MAGIST. Fili, iam tibi narraui, quod oportet totum Elyxir comburi & mortificari: eo, q̄ Azoch, vel Zericon, vel aqua diuina, non rubet, nisi mortificatione & affatione: dealbatio a. nō fit nisi combustionem. Ecce iam, Fili, quod tibi ostendi, & mortificationem & dealbationē, & rubeum discriminando à se inuicem demonstraui. Vnde scias, quod vnūquodq; eorū primo dealbatur, postea rubet: & hoc totum ex beneficio aquæ procedit. Aqua illa res est, quæ dealbat, & rubere facit. Aqua est, quæ dissoluit & congelat: aqua est quæ putrefacit, & postea facit germinare diuersas res & nouas. Vnde, Fili, moneo te, vt tota tua intentio sit, in decoctione

*Qua nam sit differentia inter combustionem & mortificationem.*

aquæ: & te non tædeat, & non cures de aliis rebus, nisi de aqua. Coque ipsam paulatim, donec mutetur de colore ad colorem perfectum: & caue, ne in principio comburas eius flores: nec eius viriditatē: & noli citò perficere opus tuum. Item vide vt ianua tua sit bene clausa, ne ille qui est intus, possit euolare. & ita, Deo cōcedente, venies ad effectum. Item, nota Fili, quod soluere, calcinare, sublimare, tingere, abluere, infrigidare, rigare, extrahere, coagulare humectare, imbibere, abluere, coquere, fixare, terere, siccare, distillare, vnum sunt: scilicet, animam vel spiritum extrahere à corpore denotant, & appositionem veris significāt, id est, quòd ignis sit suavis. Hic enim ignis sequestrat Elementa, & iterum componit. Quapropter tota ars consistit in cōuertendo elementa, id est, faciēdo humidum siccum, & fugiens fixum. Etiam dico tibi, quod Elementa in partes quatuor diuiduntur: quorum duo terram habent, & aspectum apud visum largientia, quæ sunt terra & aqua. Alia a. nec videntur, nec tanguntur, nec quicquam largiuntur, nec locus eorum videtur, nec opus, nec vis, nisi in

prio-

prioribus elementis, terra scilicet & aqua. Quare multi decipiuntur circa Elementa: quia non est necessarium, vt diuidamus Elementa: quia omne Ens est compositum: & omne compositum diuidi non possibile. Ideo non est nobis necessarium talem facere diuisionem. Et similiter in creatione, non est necesse diuidere, imo coniungere, & sequi naturam. Idcirco oportet nos coniungere elementa, scil. terram & aquam, ita, vt vnum fiant: & vt diuidi non possint: & in istis duobus alia duo consistunt, sicut est aër & ignis. Cum autem quatuor Elementa non cōiunguntur, ita vt siccum cum humido, & frigidum cum calido, sine aliqua diuisione, vnum fiant: nil huius artificii hominibus perficitur. Et ideo Philosophi antiqui docuerunt, coquere aquam permanentem, donec inspissaretur cū suo corpore, & fieret vnum. Hoc a. totum in nostro ære cōsistit: & scias, q̄ nulla fit tinctura, sine ære nostro. Item, scias Fili, q̄ tinctura cui ea sunt mixta, ea quæ necessaria sunt, oportet vos diruere ipsum. Nam ea quæ ei miscētur superat. Item, scias, quòd si vnum sit fugiens: alterum vero ignem

*Nulla fit  
tinctura sine  
ære Philosophico.*

patiens: vtrumq; iunctum ignem patitur.  
 Vnde si superficies dealbatur, & intima  
 dealbabuntur. Et si .n. superficiem nubes  
 dealbauerint, proculdubio intima deal-  
 babuntur: quoniam nostrum solutum o-  
 mnia cōburit corpora sulphur. Item, sci-  
 to, q̄ Solis flos est Lapis de Lapide. Assate  
 ergo ipsum per dies, donec fiat marmor  
 coruscans. Item, scias, quod vna sola res  
 facit, q̄ & plures operantur: pluribus a. re-  
 bus non indiges, nisi vna sola re: & illa so-  
 la res in vnoquoq; gradu operum nostro-  
 rum in aliam vertitur naturam. Hoc .n.  
 regimine spiritus incorporatur, & corpus  
 vertitur in spiritum. Conserua ergo vas,  
 ne compositum fugiat, & fumiget: & ha-  
 bebis intentum. Nunc a. hęc verba in tuo  
 animo fige: scili. quod eo combusto fiat  
 sanguis simul ad latera vasis. Leo a. viridis  
 semper in medio manet, quousq; ex toto  
 sit interfectus. Quapropter nihil aliud ti-  
 bi commendo, Fili: nisi aquam nostram,  
 & æs nostrum coquere, donec paulatim  
 comburendo interficiatur: quousq; eius  
 color mutetur, & à sua nigredine priue-  
 tur. Nonne vides, Fili, quod ex sanguine  
 sperma nō fit, nisi diligenter coquatur in  
 hepa-

*Solis flos.*

*Leo viri-  
dis.*

hepate, quousque intensum habeat colorem? Etiã scias, Fili, quod si color rubeus tibi apparuerit post nigredinem, propter hoc nō cures, dūmodo vas sit bene clausum: quia de necessitate oportet, vt ad suam perueniat naturam. Hoc est argētum viuum occidentale, quod pretulit se auro & vincit illud: & illud quod occidit viuere facit: quia est pater mirabilium omnium. Propterea dixit Morigenes: *Ignis & Azoch tibi sufficiunt*. lubeo ergo te, accipere es nostrum, & ponere in vas bene clausum, & coquere paulatim: deinde extrahere, & aspicere, nū factus sit Lapis niger: tūc optime rexisti. Et scias, quod dicta nigredo permanet per quadraginta dies: & postea in diuersos colores variatur, donec veniat ad perfectam albedinem: & posteaquam album habueris, non variabitur, donec veniat ad rubcū perfectum.

*Argentum  
vium Oc-  
cidentale.*

## RECAPITVLATIO TO-

### TIVS OPERIS.

**P**ERtractis igitur sermonibus huius magisterii nostri, secundum exigētiam sui ordinis, cum causis suis sufficientibus: restat nunc, vt breuiter teneatur memoria totum nostrum magisterium, sub ser-

monis breuis completa recapitulatione.

1. *Dispositio.*

Dicimus ergo, quod tota intentio, huius nostri operis summa, nihil aliud est, nisi vt sumatur Lapis Philosophicus: & cum operis instantia assiduetur super ipsum opus sublimationis, solutionis atq; distillationis primi gradus: vt mūdetur à cor-

2. *Dispositio.*

rumpente impuritate: Deinde figatur, vt nihil ascendat: & cum fixa fuerit, solue q̄ in ea erit solubile, & in ignis temperamento conserua, quousq; per modum sublimationis, solutionis atq; distillationis eleuetur, q̄ eleuari potest: cum eleuatum fuerit, in ignis temperamento conserua, quousq; totū figatur, & in asperitate ignis quiescat. Et hic secundus præparationis appellatur gradus, & in hoc quidem vna præparationis & perfectionis meta consistit.

3. *Dispositio.*

Tertio similiter gradu Lapis administratur: q̄ per totum principiū, medium & finem consistit præparationis complemento. Et est, vt iam fixu in lapidem, cum modis sublimationis, per administrationē ignis volatilē facias: & volatilē fixum: donec in ignis asperitate quiescat, & q̄ nihil videatur ascendere, & hic modus tertius est completus. Quarta verò admini-

4. *Dispositio.*

stratio



firatio est, vt Lapidem dissoluas, per modum distillationis volatilē facias, & cum fuerit ita, fixa totā igne appropriato sibi, donec quiescat, sine materiā cum aliqua separatione. Quinta administratio est, vt <sup>5. Dispositio.</sup> Lapidem congelatū dissoluas: & quā iam fixasti cū ignis administratione volatilē facias: & iterato volatile fixū, quousq; maneat in pugna ignis: & cū ita fuerit, serua; donec illi maior ignis quantitas administrari possit: & sic vidisti quintū circulū. <sup>6. Dispositio.</sup> Sexta separatio est, vt Lapidē nostram ita solutū, sublimatū, cōgelatum, calcinatū, inceratū, distillatum, & fixum, cū parte seruata non fixa, per ingenium subtile coniugatum: & per modum solutionis, sublimationis, distillationis volatilē facias, cum maximo ignis ingenio. Et cū ita factum fuerit, fixa totum, donec in ignis asperitate quiescat: & quā nihil videatur ascendere. Et sic rexisti sextam dispositionem. Sed, quia in septima præparatione <sup>7. Dispositio.</sup> cōsistit totum arcanum, dicimus tibi, Fili carissime, quod hoc arcanū sparsimus in diuersis locis, & similiter occultauimus. Vbi magis apertè ac clarè locuti fuimus, ibi magis obscure: & vbi magis occultè locuti

locuti fuimus, ibi magis aperte ostendimus illud. Quoniã nobis solis scripsimus ac eẽ tradidimus, & non aliis, nisi filiis nostris. Ne ergo desperes, Fili doctrine: quoniam, si illam quæres, inuenies: non doctrinæ, sed propriæ motus indagacione naturæ. Qui vero librorum insecutionẽ insequitur: tardissime ad hanc artẽ perueniet preciosissimã. Dicimus igitur, q̃ septima operatio est, Lapidem benedictũ primò soluere, postea distillare: tertio sublimare: quartò incerare: quinto descẽdere: Sexto calcinare: septimo figere. Eccẽ totum magisterium, & hoc q̃ diximus, nihil aliud est: nisi soluere & congelare; fixare & volatile facere, & volatile fixum, & fixum iteratò volatile, quousque fluat, & alteret in complemento Lunifico, vel Solifico certo. Ex reiteratione igitur p̃parationis in medicina resultat bonitas, & alterationis multiplicatio. Ex diuersitate igitur reiterationis super Lapidem, in gradibus suis, resultat multiplicacionis bonitas, alterationis diuersitas, vt ex medicinis quædam sui duplum, quædam decuplum, quædã septuplum, quædam centuplum, quædam millesimum, quæ-

quædam in infinitum Solificium: & verum perfectionis Lunificium trāsmutat corpus. Vnde notifico tibi, quod nisi Lapis noster in initio coquēdi absq; manuū contritione aqua fiat, nondum opus inuenisti. Quapropter hoc magisterium nihil aliud est, quam coquere argētum viuum & sulfur, donec vnum fiant. Argentum viuum defendit sulfur à combustionē, si vas fuerit bene clausum: ita vt argētum viuum non possit euanescere: & eodem modo nō potest sulfur comburi, nec deuastrari. Quare argentum viuum est aqua nostra: & videmus per exēplum in aqua communi, quod omne, quod cum ea coquitur, non combūritur; donec ipsa est, quantumcunq; ignis sit fortis: & quando aqua consumta est, hoc quod est in vase combūritur. Et ideo Philosophi iusserūt claudere os vasis, vt aqua benedicta non exhalaret: & defenderet à cōbustione hoc q̄ in vase est. Aqua verò cū illis rebus posita, prohibuit, ne ignis cōbureret: & factę sunt illę res, quantò magis ignis flamma occupantur, tanto magis in aqua absconduntur, ne ignis calore lædantur. Aqua autē in suo ventre recipit eas: & ignis flam-

*Coctio argenti viui & sulfuris.*

*Cur argentum viuū dicatur esse aqua.*

flammam repellit ab eis. Iubeo autem in principio facere ignem leuem, donec facta sit patientia inter ignem & aquam. Et postquam videbis aquam fixam, sine ascensione aliqua, nō cures qualis sit ignis. Sed bonum est regere cum patientia, donec spiritus & corpus fiant vnum: ita vt corporea fiant incorporea, & incorporea corporea. Amplius tibi dico, q̄ nullo modo inuenire potuimus, nec similiter inuenire potuerunt Philosophi, aliquam rem perseuerantem in igne, nisi solā vinctuosam humiditatem. Aqueā videmus de facili euaporare, & arida remanent: & ideo separentur quia non sunt naturales. Si a. eas humiditates consideremus, quæ difficulter separantur ab his, quæ sunt naturales, non inuenimus aliquas nisi vinctuosas & viscosas. Quare sicut in Libro Metheororum determinatur, harū partes cōiunguntur, sicut cathenæ: & vna earum ex alia de facili euelli nō potest. Quare omnibus sapientibus scire facio, quod de nulla re de mundo, nec nullo modo meliori, possibile est fieri Elyxir citrinum quam per sulfat Philosophicum. In ipso autem vidim⁹ vinctuositatem perfectam,

non cremabilē: & idem per ipsum quando est præparatum, vt oportet: omnia corpora, quæ tangit, ducit ad verissimum solaris complementum: & super omnia corpora Lunam.

*Finis Speculi Alchimie, Arnaldi de Villanova.*

# ARNALDI DE VILLA NOVA Carmen.

**M**ercurium retinens exstat Lapis iste citrinus:  
In rubeum tingens velut est splendore rubinus.  
Doctus seruat eum, sed stultus proicit illum.  
Hunc oleo iungas, super ignem postea ponas:  
Et mane cum spatula remouens ab eo liquefacta:  
Quando calor cessat, mox in fundo lapidescit.  
Effundas oleum tingenti sulfure mixtum:  
Trans succum tendit in eo tinctura manebit.  
Hoc toties repetas, dum tincturam sibi collas:  
Hanc tu siccabis, aridis panni, q<sup>3</sup> locabis:  
Tunc genus hoc tingens completur, & est apprensus.  
Sic primam partem debes complere per artem.  
Vstio tollatur: in aceto saepe coquatur:  
Vt non uratur, super ignem quando locatur:  
Cum gelidis rebus hanc preparare solemus.  
Sic aliam partem poteris complere per artem.  
Semina multa q<sup>3</sup>, infert in aquam, si solus adhaeret:  
Sal, cinis & fumus: hanc rem dissoluere licuit.  
Quam dum corrumpunt, post hac dare prima possunt,  
Et statim per numerum centum triginta dierum:

*Crebro distillas, proprio cum corpore iungas:  
 Si terram, tundis istis pluuiialibus undis:  
 Excrescet fructus, qui scit depellere luctus,  
 Sic tertiam partem poteris complere per artem.*

## ALIVD.

*In speciem Solis Lunam conuertere si vis,  
 Has quinque partes lectioni iunge per artes:  
 Fert aris viridis, tantum de puluere nitri.  
 Alu. Iameni, mediam salis ar. mediam vi.  
 Hac est vera via Solis mente tuchia.*

## ALIVD.

*Maria, mira sonat, breuiter qua talia sonat:  
 Gumi cum binis fugitiuum figit in imis:  
 Horis in trinis tria vincula fortia finis:  
 Maria lux roris legem ligat in tribus horis:  
 Filia Platonis consortia iungit amoris:  
 Gaudet massata, quando tria sunt sociata.*

## Iohannis Ticinensis Heptastichon.

*Hac ars est rara, & leuis, & breuis: hinc quoque carat  
 Et res est sola, & vas solum, coctio sola.  
 Candida sic rubeo mulier fit nupta marito:  
 Sic complectuntur se, sic quoque concipiuntur.  
 Mercurius Solem foliatum destruit omnem:  
 Hunc soluit, molit, atque animam de corpore tollit.  
 Hunc partitur, diuidit, hunc componere nouit.*

F I N I S.



